

Jurnalul Oficial

al Uniunii Europene

L 315

Ediția
în limba română

Legislație

Anul 55

14 noiembrie 2012

Cuprins

I Acte legislative

DIRECTIVE

- ★ **Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE ⁽¹⁾** 1
- ★ **Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminale și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului** 57
- ★ **Directiva 2012/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților comerciale în statele membre, în înțelesul articolului 54 al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pentru protejarea intereselor asociaților sau terților, în ceea ce privește constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea și modificarea capitalului acestora ⁽¹⁾** 74

Preț: 4 EUR

⁽¹⁾ Text cu relevanță pentru SEE

RO

Actele ale căror titluri sunt tipărite cu caractere drepte sunt acte de gestionare curentă adoptate în cadrul politicii agricole și care au, în general, o perioadă de valabilitate limitată.

Titlurile celorlalte acte sunt tipărite cu caractere aldine și sunt precedate de un asterisc.

I

(Acte legislative)

DIRECTIVE

DIRECTIVA 2012/27/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 25 octombrie 2012

privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 194 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽²⁾,hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽³⁾,

întrucât:

(1) Uniunea se confruntă cu provocări fără precedent cauzate de dependența crescândă față de importurile de energie și de cantitatea redusă de resurse energetice, precum și de necesitatea de a limita schimbările climatice și de a depăși criza economică. Eficiența energetică reprezintă o modalitate importantă prin care pot fi abordate provocările în cauză. Aceasta îmbunătățește securitatea aprovizionării cu energie a Uniunii prin reducerea consumului de energie primară și a importurilor de energie. Eficiența energetică contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră într-o manieră rentabilă și, prin urmare, la atenuarea schimbărilor climatice. Trecerea la o economie mai eficientă din punct de vedere energetic ar trebui, de asemenea, să accelereze difuzarea soluțiilor inovatoare în plan tehnologic și să îmbunătățească competitivitatea industriei în Uniune, favorizând creșterea economică și crearea de locuri de muncă de înaltă calitate în mai multe sectoare care au legătură cu eficiența energetică.

⁽¹⁾ JO C 24, 28.1.2012, p. 134.

⁽²⁾ JO C 54, 23.2.2012, p. 49.

⁽³⁾ Poziția Parlamentului European din 11 septembrie 2012 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 4 octombrie 2012.

(2) Concluziile Consiliului European din 8-9 martie 2007 au subliniat necesitatea de a spori eficiența energetică în cadrul Uniunii în vederea îndeplinirii obiectivului de reducere cu 20 % a consumului de energie primară al Uniunii până în 2020 în raport cu previziunile pentru anul respectiv. Concluziile Consiliului European din 4 februarie 2011 au subliniat că trebuie realizat obiectivul de creștere a eficienței energetice cu 20 % pentru 2020, care în prezent nu se încadrează în grafic, astfel cum s-a convenit în cadrul Consiliului European din iunie 2010. Previziunile din 2007 au indicat un consum de energie primară de 1 842 Mtep în 2020. O reducere de 20 % este echivalentă cu 1 474 Mtep în 2020, și anume o reducere de 368 Mtep în raport cu previziunile.

(3) Concluziile Consiliului European din 17 iunie 2010 au confirmat că obiectivul de eficiență energetică este unul dintre obiectivele principale ale noii strategii a Uniunii pentru ocuparea forței de muncă și o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii („Strategia Europa 2020”). În cadrul acestui proces și pentru a pune în aplicare acest obiectiv la nivel național, statele membre au obligația să-și stabilească obiectivele naționale în strâns dialog cu Comisia și să indice, în programele lor naționale de reformă, modalitatea prin care intenționează să realizeze obiectivele în cauză.

(4) Comunicarea Comisiei din 10 noiembrie 2010 intitulată „Energie 2020” plasează eficiența energetică la baza strategiei energetice a Uniunii pentru 2020 și subliniază necesitatea unei noi strategii în materie de eficiență energetică, care să permită tuturor statelor membre să decupleze consumul energetic de creșterea economică.

- (5) În rezoluția sa din 15 decembrie 2010 referitoare la revizuirea planului de acțiune pentru eficiență energetică, Parlamentul European a solicitat Comisiei să includă în planul revizuit de acțiune pentru eficiență energetică măsuri menite să reducă decalajul pentru a atinge obiectivul global al Uniunii în materie de eficiență energetică în 2020.
- (6) Una dintre inițiativele Strategiei Europa 2020 este inițiativa emblematică privind o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, adoptată de Comisie la 26 ianuarie 2011. Aceasta identifică eficiența energetică drept un element esențial în asigurarea durabilității utilizării resurselor de energie.
- (7) Concluziile Consiliului European din 4 februarie 2011 au recunoscut că obiectivul Uniunii în materie de eficiență energetică nu se află în graficul stabilit și că se impune o acțiune hotărâtă pentru a valorifica potențialul considerabil de creștere a economiilor de energie ale clădirilor, ale transporturilor și ale produselor și proceselor. De asemenea, concluziile respective prevăd faptul că se va revizui punerea în aplicare a obiectivului de eficiență energetică al Uniunii până în 2013 și că se vor lua în considerare și alte măsuri în caz de necesitate.
- (8) La 8 martie 2011, Comisia a adoptat comunicarea sa privind planul 2011 pentru eficiență energetică. Comunicarea a confirmat că Uniunea nu își poate îndeplini obiectivul privind eficiența energetică. Acest fapt se constată cu toate că s-au înregistrat progrese în politicile naționale pentru eficiență energetică, prezentate în cadrul primelor planuri naționale de acțiune pentru eficiență energetică înaintate de statele membre în îndeplinirea cerințelor Directivei 2006/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice⁽¹⁾. Analiza inițială a celui de-al doilea plan de acțiune confirmă faptul că Uniunea nu își poate îndeplini obiectivul. Pentru a remedia acest aspect, planul pentru eficiență energetică în 2011 cuprindea o serie de politici și măsuri în ceea ce privește eficiența energetică care reglementează întregul lanț energetic, inclusiv producerea, transportul și distribuția energiei; rolul principal al sectorului public în ceea ce privește eficiența energetică; clădirile și aparatele; industria și necesitatea de a autoriza consumatorii finali să-și gestioneze propriul consum de energie. Eficiența energetică în sectorul transportului a fost analizată în paralel în Cartea albă privind transporturile, adoptată la 28 martie 2011. În special, inițiativa 26 din cartea albă solicită standarde corespunzătoare pentru emisiile de CO₂ ale vehiculelor în cadrul tuturor modurilor de transport, completate acolo unde este cazul cu cerințe privind eficiența energetică, pentru a aborda toate tipurile de sisteme de propulsie.
- (9) La 8 martie 2011, Comisia a adoptat, de asemenea, Foia de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050, prin care identifica, din această perspectivă, necesitatea de a se acorda o atenție sporită eficienței energetice.
- (10) În acest context, este necesară actualizarea cadrului juridic al Uniunii pentru eficiență energetică printr-o directivă care să urmărească obiectivul global de reducere cu 20 % a consumului de energie primară al Uniunii până în 2020 și îmbunătățirea ulterioară în materie de eficiență energetică după 2020. În acest scop, prezenta directivă ar trebui să stabilească un cadru comun pentru promovarea eficienței energetice în cadrul Uniunii, precum și acțiuni specifice de punere în aplicare a unora dintre propunerile incluse în Planul 2011 pentru eficiență energetică și de îndeplinire a potențialului semnificativ nerealizat de economisire a energiei pe care îl identifică.
- (11) Decizia nr. 406/2009/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind efortul statelor membre de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră astfel încât să respecte angajamentele Comunității de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2020⁽²⁾ solicită Comisiei să evalueze și să prezinte un raport până în anul 2012 cu privire la progresele înregistrate de Uniune și de statele sale membre pentru îndeplinirea obiectivului de reducere a consumului de energie cu 20 % până în 2020 în comparație cu prognozele. De asemenea, decizia prevede că, pentru a ajuta statele membre în îndeplinirea angajamentelor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul Uniunii, Comisia ar trebui să propună, până la 31 decembrie 2012, măsuri consolidate sau măsuri noi de accelerare a eficienței energetice. Prezenta directivă răspunde cerinței în cauză. De asemenea, aceasta contribuie la îndeplinirea obiectivelor stabilite în Foia de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050, în special prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din sectorul energiei și la atingerea până în 2050 a obiectivului de producere de energie electrică cu emisii zero.
- (12) Este necesar să fie adoptată o abordare integrată pentru a valorifica întregul potențial existent de economisire a energiei, care include economiile din sectorul aprovizionării cu energie și, respectiv, din sectorul utilizatorilor finali. În același timp, ar trebui consolidate dispozițiile Directivei 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei⁽³⁾ și ale Directivei 2006/32/CE.

⁽¹⁾ JO L 114, 27.4.2006, p. 64.

⁽²⁾ JO L 140, 5.6.2009, p. 136.

⁽³⁾ JO L 52, 21.2.2004, p. 50.

- (13) Ar fi preferabil ca îndeplinirea obiectivului de 20 % în materie de eficiență energetică să fie rezultatul punerii în aplicare cumulative a măsurilor naționale și europene specifice care promovează eficiența energetică în diferite domenii. Statele membre ar trebui să-și stabilească obiective, scheme și programe naționale indicative în materie de eficiență energetică. Obiectivele respective și eforturile individuale ale fiecărui stat membru ar trebui evaluate de către Comisie, împreună cu datele privind progresele înregistrate, pentru a evalua probabilitatea îndeplinirii obiectivului global al Uniunii și măsura în care eforturile individuale sunt suficiente pentru realizarea obiectivului comun. Prin urmare, Comisia ar trebui să monitorizeze îndeaproape punerea în aplicare a programelor naționale de eficiență energetică prin intermediul cadrului său legislativ revizuit și în contextul procesului Europa 2020. Cu ocazia stabilirii obiectivelor naționale indicative în materie de eficiență energetică, statele membre ar trebui să poată ține seama de situația națională care afectează consumul de energie primară, ca de exemplu potențialul rămas de economisire rentabilă a energiei, schimbările înregistrate în importurile și exporturile de energie, dezvoltarea tuturor surselor regenerabile de energie, energia nucleară, captarea și stocarea dioxidului de carbon și acțiunea timpurie. Cu ocazia realizării unor exerciții de modelare, Comisia ar trebui să consulte statele membre cu privire la ipotezele modelelor și la rezultatele preliminare ale modelării în timp util și într-un mod transparent. Sunt necesare modele îmbunătățite ale impactului măsurilor în materie de eficiență energetică și al tehnologiilor și performanței acestora.
- (14) Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile⁽¹⁾ prevede că Cipru și Malta, datorită caracterului insular și periferic, se bazează pe aviație ca mod de transport, care este esențial pentru cetățenii și economia acestora. În consecință, Cipru și Malta au un consum final brut de energie în transportul aerian național care este disproporționat de mare, respectiv mai mult de trei ori media comunitară pe 2005 și, prin urmare, sunt afectate într-un mod disproporționat de actualele constrângeri tehnologice și de reglementare.
- (15) Volumul total al cheltuielilor publice reprezintă 19 % din produsul intern brut al Uniunii. Din acest motiv, sectorul public constituie un motor important pentru orientarea pieței către produse, clădiri și servicii mai eficiente din punct de vedere energetic, precum și în favoarea modificării comportamentului de consum energetic al cetățenilor și întreprinderilor. De asemenea, reducerea consumului energetic prin intermediul măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice poate elibera resursele publice în alte scopuri. Organismele publice de la nivel național, regional și local ar trebui să îndeplinească un rol exemplar în ceea ce privește eficiența energetică.
- (16) Având în vedere că în Concluziile Consiliului din 10 iunie 2011 privind Planul 2011 pentru eficiență energetică s-a subliniat faptul că 40 % din consumul final de energie al Uniunii este reprezentat de clădiri, iar pentru a beneficia de posibilitățile de creștere economică și de ocupare a forței de muncă în sectoarele comerțului specializat și construcțiilor, precum și în producția de articole de construcție și în activitățile profesionale precum arhitectura, consultanța și ingineria, statele membre ar trebui să instituie o strategie pe termen lung, post-2020, vizând mobilizarea investițiilor în renovarea clădirilor rezidențiale și comerciale în vederea îmbunătățirii performanței energetice a parcului imobiliar. Strategia respectivă ar trebui să vizeze renovările profunde, eficiente din punct de vedere al costurilor, care să reducă atât volumul de energie furnizat, cât și consumul de energie final al unei clădiri, cu un procent semnificativ în comparație cu nivelurile anterioare renovării, rezultând astfel o performanță energetică foarte mare. Astfel de renovări profunde ar putea fi efectuate și în etape.
- (17) Este necesar ca rata renovărilor de clădiri să crească deoarece parcul imobiliar existent constituie sectorul cu cel mai mare potențial de economisire a energiei. În plus, clădirile reprezintă un element esențial în ceea ce privește îndeplinirea obiectivului Uniunii de reducere cu 80-95 % a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2050 în raport cu 1990. Clădirile deținute de organismele publice reprezintă o pondere semnificativă din parcul imobiliar și au o vizibilitate ridicată în viața publică. Prin urmare, se recomandă stabilirea unei rate anuale a renovărilor pentru clădirile deținute și ocupate de administrația centrală pe teritoriul unui stat membru, în vederea îmbunătățirii performanței energetice a acestora. Rata renovărilor nu ar trebui să aducă atingere obligațiilor privind clădirile al căror consum de energie este aproape egal cu zero, prevăzute de Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor⁽²⁾. Obligația prevăzută de prezenta directivă de renovare a clădirilor deținute de administrația centrală completează directiva respectivă, care solicită statelor membre să se asigure că, atunci când clădirile existente sunt supuse unor renovări majore, performanța energetică a acestora este îmbunătățită pentru a satisface cerințele minime de performanță energetică. Statele membre ar trebui să poată lua măsuri alternative eficiente din punct de vedere al costurilor pentru a obține o îmbunătățire echivalentă a performanței energetice a clădirilor care aparțin administrației centrale. Obligația de a renova suprafața clădirilor administrației centrale ar trebui să le revină departamentelor administrative a căror competență cuprinde întregul teritoriu al unui stat membru. În cazul în care într-un stat membru nu există un departament administrativ relevant căruia să i se fi conferit o anumită competență pe întreg teritoriul, obligația ar trebui să le revină acelor departamente administrative ale căror competențe acoperă în mod colectiv întregul teritoriu.

⁽¹⁾ JO L 140, 5.6.2009, p. 16.

⁽²⁾ JO L 153, 18.6.2010, p. 13.

- (18) O serie de municipalități și de alte organisme publice din statele membre au pus deja în aplicare abordări integrate în ceea ce privește economiile de energie și aprovizionarea cu energie, de exemplu, prin intermediul planurilor de acțiune în domeniul energiei durabile, cum ar fi cele dezvoltate în temeiul inițiativei Convenția primarilor și abordările urbane integrate care depășesc intervențiile individuale referitoare la clădiri sau moduri de transport. Statele membre ar trebui să încurajeze municipalitățile și alte organisme publice să adopte planuri integrate și durabile în materie de eficiență energetică cu obiective clare, să implice cetățenii în elaborarea și punerea în aplicare a acestora și să îi informeze în mod corespunzător în legătură cu conținutul acestora și cu progresul înregistrat în ceea ce privește atingerea obiectivelor stabilite. Astfel de planuri pot genera economii semnificative de energie, în special dacă sunt puse în aplicare prin sistemele de gestionare a energiei care permit organismelor publice vizate să-și gestioneze mai bine propriul consum energetic. Ar trebui încurajat schimbul de experiență între orașe și alte organisme publice cu privire la experiențe mai inovatoare.
- (19) În ceea ce privește achiziționarea anumitor produse și servicii, precum și achiziționarea și închirierea clădirilor, administrațiile centrale care încheie contracte de achiziții publice de lucrări, bunuri sau servicii ar trebui să ofere un exemplu și să ia decizii de cumpărare eficiente din punct de vedere energetic. Această regulă ar trebui să se aplice departamentelor administrative a căror competență acoperă întreg teritoriul al unui stat membru. În cazul în care într-un stat membru nu există un departament administrativ relevant căruia să i se fi conferit o anumită competență pe întreg teritoriul, obligația ar trebui să le revină acelor departamente administrative ale căror competențe acoperă în mod colectiv întreg teritoriul. Cu toate acestea, nu trebuie să se aducă atingere dispozițiilor directivelor Uniunii privind achizițiile publice. Pentru alte produse decât cele care fac obiectul cerințelor de eficiență energetică pentru achiziționare în temeiul prezentei directive, statele membre ar trebui să încurajeze organismele publice să ia în considerare eficiența energetică a achiziției.
- (20) Evaluarea posibilității de stabilire a unei scheme de „certIFICATE ALBE” la nivelul Uniunii a demonstrat că, în situația actuală, un astfel de sistem ar genera costuri administrative excesive, existând riscul ca economiile de energie să se concentreze într-o serie de state membre și să nu fie introduse uniform pe întreg teritoriul Uniunii. Obiectivul unei astfel de scheme la nivelul Uniunii ar putea fi realizat mai bine, cel puțin în acest stadiu, prin intermediul schemelor naționale de obligații în materie de eficiență energetică pentru utilitățile energetice sau al altor măsuri de politică alternative care să asigure aceeași cantitate de economii de energie. Ar fi indicat ca nivelul de ambiție al acestor scheme să fie stabilit într-un cadru comun la nivelul Uniunii, oferindu-se în același timp statelor membre o flexibilitate considerabilă pentru a ține pe deplin seama de organizarea națională a actorilor pieței, de contextul specific al sectorului energiei

și de obiceiurile consumatorilor finali. Cadrul comun ar trebui să ofere utilităților energetice posibilitatea de a furniza servicii energetice tuturor consumatorilor finali, nu doar celor cărora le vând energie. Aceasta crește concurența pe piața energetică deoarece utilitățile energetice își pot diferenția produsele prin furnizarea de servicii energetice complementare. Cadrul comun ar trebui să permită statelor membre să includă cerințele în schema lor națională care urmărește un scop social, în special pentru a se asigura că consumatorii vulnerabili beneficiază de o eficiență energetică mai ridicată. Statele membre ar trebui să stabilească, pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii, care sunt distribuitorii de energie sau furnizorii de energie care ar trebui să aibă obligația de a îndeplini obiectivul de economisire a energiei la nivelul utilizării finale stabilit de prezenta directivă.

Statelor membre ar trebui să li se permită, în special, să nu impună această obligație distribuitorilor mici de energie, furnizorilor mici de energie și sectoarelor energetice de mică anvergură, pentru a evita o sarcină administrativă disproporționată. Comunicarea Comisiei din 25 iunie 2008 stabilește principiile care ar trebui luate în considerare de către statele membre care decid să se abțină de la aplicarea acestei posibilități. Ca o modalitate de a sprijini inițiativele naționale privind eficiența energetică, părțile obligate în temeiul schemelor naționale de obligații în materie de eficiență energetică ar putea să își îndeplinească obligațiile contribuind anual la un Fond național pentru eficiență energetică cu o sumă echivalentă cu investițiile necesare în cadrul schemei.

- (21) Având în vedere imperativul absolut de refacere a sustenabilității finanțelor publice și de consolidare fiscală, la punerea în aplicare a măsurilor specifice care fac obiectul prezentei directive ar trebui acordată atenția adecvată raportului cost-eficacitate la nivelul fiecărui stat membru în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică pe baza unor analize și evaluări corespunzătoare.
- (22) Cerința de a obține economii din vânzările anuale de energie către consumatorii finali, față de cât ar fi fost volumul de vânzări, nu reprezintă un plafon referitor la vânzări sau la consumul de energie. Statele membre ar trebui să fie în măsură să excludă integral sau parțial vânzările de energie, exprimată ca volum, utilizată în activitățile industriale enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității⁽¹⁾, atunci când calculează vânzările de energie către consumatorii finali, întrucât este recunoscut faptul că anumite sectoare sau subsectoare cărora le sunt specifice aceste activități pot fi expuse unui risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon. Este oportun ca statele membre să fie conștiente de costurile sistemelor pentru a putea evalua cu exactitate costurile aferente măsurilor.

⁽¹⁾ JO L 275, 25.10.2003, p. 32.

- (23) Fără a aduce atingere cerințelor de la articolul 7 și în vederea limitării sarcinii administrative, fiecare stat membru poate grupa măsurile de politică individuale pentru punerea în aplicare a articolului 7 într-un program național cuprinzător pentru eficiență energetică.
- (24) Pentru a valorifica potențialul de economisire a energiei în anumite segmente ale pieței unde auditurile energetice nu sunt în general oferite cu titlu comercial [cum ar fi întreprinderile mici și mijlocii (IMM)], statele membre ar trebui să elaboreze programe care să încurajeze IMM-urile să se supună unor audituri energetice. Auditurile energetice ar trebui să aibă un caracter obligatoriu și periodic pentru întreprinderile mari, întrucât economiile de energie pot fi semnificative. Auditurile energetice ar trebui să țină seama de standardele europene sau internaționale relevante, precum EN ISO 50001 (sisteme de gestionare a energiei) sau EN 16247-1 (audituri energetice) sau EN ISO 14000 (sisteme de gestionare a mediului) în cazul în care includ un audit energetic, fiind astfel în conformitate cu dispozițiile anexei VI la prezenta directivă deoarece aceste dispoziții nu depășesc cerințele prevăzute în standardele relevante respective. În prezent se află în curs de elaborare un standard european specific privind auditurile energetice.
- (25) În cazul în care auditurile energetice sunt efectuate de către experți interni, pentru a se asigura independența necesară, aceștia ar trebui să nu fie implicați în activitatea auditată.
- (26) La elaborarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice, ar trebui luate în considerare câștigurile în materie de eficiență și economiile obținute prin aplicarea la scară largă a inovațiilor tehnologice rentabile, cum ar fi contoarele inteligente. În cazul în care s-au instalat contoare inteligente, acestea nu ar trebui să fie utilizate de către societăți în scopul unei facturări retroactive nejustificate.
- (27) În ceea ce privește energia electrică și în conformitate cu Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice⁽¹⁾, în cazul în care introducerea contoarelor inteligente beneficiază de o evaluare pozitivă, cel puțin 80 % dintre consumatori ar trebui să dispună de sisteme de contorizare inteligentă până în anul 2020. În privința gazelor, și în conformitate cu Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale⁽²⁾, în cazul în care introducerea sistemelor de contorizare inteligentă beneficiază de o evaluare pozitivă, statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea ar trebui să pregătească un calendar pentru implementarea sistemelor de contorizare inteligentă.
- (28) Este benefică utilizarea contoarelor individuale sau a repartitoarelor de costuri pentru energia termică pentru măsurarea consumului individual de energie termică în clădirile cu mai multe apartamente alimentate prin rețeaua de termoficare sau prin încălzirea centrală comună, în măsura în care consumatorii finali au posibilitatea de a-și controla consumul individual. Prin urmare, utilizarea acestora are sens doar în clădirile în care corpurile de încălzire sunt prevăzute cu robinete cu termostat pentru corpuri de încălzire.
- (29) În anumite clădiri cu mai multe apartamente alimentate prin rețeaua de termoficare sau prin încălzirea centrală comună, utilizarea unor contoare care măsoară cu precizie consumul individual de energie termică ar fi complicată din punct de vedere tehnic și costisitoare, întrucât apa caldă folosită la încălzire intră și iese din apartamente prin mai multe puncte. Se poate presupune că, din punct de vedere tehnic, contorizarea individuală a consumului de energie termică în clădirile cu mai multe apartamente este, cu toate acestea, posibilă în cazul în care instalarea contoarelor individuale nu ar necesita schimbarea conductelor existente pentru încălzirea cu apă caldă din clădire. În astfel de clădiri, măsurarea consumului individual de energie termică poate fi efectuată prin intermediul repartitoarelor individuale de costuri pentru energia termică instalate pe fiecare corp de încălzire.
- (30) Directiva 2006/32/CE solicită statelor membre să asigure furnizarea către consumatorii finali a unor contoare individuale la prețuri competitive, care să reflecte exact consumul real de energie al consumatorilor finali și să furnizeze informații despre timpul efectiv de utilizare. În majoritatea cazurilor, această cerință face obiectul condiției de a fi posibil din punct de vedere tehnic, rezonabil din punct de vedere financiar și proporțional în raport cu economiile de energie potențiale. Însă, atunci când se face o conexiune într-o clădire nouă sau atunci când o clădire este supusă unor renovări majore, în conformitate cu dispozițiile Directivei 2010/31/UE, astfel de contoare individuale ar trebui întotdeauna furnizate. Conform Directivei 2006/32/CE, consumatorilor ar trebui, de asemenea, să li se furnizeze suficient de frecvent facturi clare, bazate pe consumul real, pentru a le permite să își regleze propriul consum de energie.
- (31) Directivele 2009/72/CE și 2009/73/CE solicită statelor membre să asigure implementarea sistemelor de contorizare inteligentă pentru a sprijini participarea activă a consumatorilor la piețele furnizării de energie electrică și de gaze naturale. În ceea ce privește energia electrică, dacă se constată că introducerea contoarelor inteligente este eficientă din punct de vedere al costurilor, cel puțin 80 % dintre consumatori trebuie să dispună de sisteme de contorizare inteligentă până în anul 2020. În ceea ce privește gazele naturale, nu s-a stabilit niciun termen, dar se solicită pregătirea unui calendar. De asemenea, directivele respective prevăd obligația informării consumatorilor finali în mod corespunzător și suficient de frecvent cu privire la consumul real de energie electrică/gaz și cu privire la costuri, pentru a le permite să își regleze propriul consum.

(¹) JO L 211, 14.8.2009, p. 55.

(²) JO L 211, 14.8.2009, p. 94.

- (32) Impactul dispozițiilor privind contorizarea și facturarea ale Directivelor 2006/32/CE, 2009/72/CE și 2009/73/CE privind economisirea energiei a fost unul limitat. În multe părți ale Uniunii, aceste dispoziții nu au dus la primirea de către consumatori a unor informații actualizate despre consumul lor de energie și nici a unor facturi bazate pe consumul real, cu frecvența pe care studiile o indică a fi necesară pentru a permite consumatorilor să își regleze propriul consum de energie. În ceea ce privește încălzirea spațiului și apa caldă în clădirile cu mai multe apartamente, insuficienta claritate a acestor dispoziții a dus totodată la numeroase plângeri din partea cetățenilor.
- (33) Pentru a consolida capacitatea consumatorilor finali de a avea acces la informațiile privind contorizarea și facturarea consumului lor individual de energie și având în vedere posibilitățile asociate cu procesul de implementare a sistemelor de contorizare inteligentă și de introducere a contoarelor inteligente în statele membre, este important să se îmbunătățească claritatea cerințelor dreptului Uniunii din acest domeniu. Aceasta ar trebui să contribuie la reducerea costurilor de implementare a sistemelor de contorizare inteligentă prevăzute cu funcții de economisire a energiei și să sprijine dezvoltarea piețelor de servicii energetice și de gestionare a cererii de energie. Implementarea sistemelor de contorizare inteligentă permite facturarea frecventă pe baza consumului real. Cu toate acestea, există totodată necesitatea de a clarifica cerințele privind accesul la informații și facturarea echitabilă și exactă pe baza consumului real în cazurile în care contoarele inteligente nu vor fi disponibile până în anul 2020, inclusiv în ceea ce privește contorizarea și facturarea consumului individual de energie pentru încălzire și răcire și de apă caldă în clădirile cu mai multe unități alimentate prin rețeaua de termoficare sau răcire centralizată sau prin propriul sistem comun de încălzire instalat în clădirile respective.
- (34) La elaborarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice, statele membre ar trebui să țină seama în mod corespunzător de necesitatea de a se asigura buna funcționare a pieței interne și punerea în aplicare coerentă a acquis-ului, în conformitate cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.
- (35) Cogenerarea de înaltă eficiență și termoficarea și răcirea centralizată dețin un potențial semnificativ de economisire a energiei primare care este în general nevalorificat în Uniune. Statele membre ar trebui să realizeze o evaluare cuprinzătoare a potențialului cogenerării de înaltă eficiență și al termoficării și răcirii centralizate. Aceste evaluări ar trebui să fie actualizate la cererea Comisiei, pentru a se pune la dispoziția investitorilor informații privind planurile naționale de dezvoltare și pentru a contribui la un mediu de investiții stabil și încurajator. Noile instalații de producere a energiei electrice și instalațiile existente substanțial reabilite sau a căror licență ori autorizație de funcționare este actualizată ar trebui, sub rezerva unei analize cost-beneficiu care arată un surplus cost-beneficiu, să fie echipate cu unități de cogenerare de înaltă eficiență care să recupereze căldura reziduală rezultată în urma producerii de energie electrică. Căldura reziduală poate fi ulterior transportată acolo unde este solicitată prin intermediul rețelelor de termoficare. Evenimentele care determină o cerință pentru aplicarea criteriilor de autorizare vor fi, în general, evenimente care determină și cerințe privind permisele în conformitate cu Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale ⁽¹⁾ și privind autorizarea în conformitate cu Directiva 2009/72/CE.
- (36) Ar putea fi oportun ca centralele nucleare sau centralele electrice destinate să utilizeze stocarea geologică permisă în temeiul Directivei 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon ⁽²⁾, să fie amplasate în locuri în care valorificarea căldurii reziduale prin cogenerarea de înaltă eficiență sau prin aprovizionarea unei rețele de termoficare sau răcire centralizată nu este eficientă din punct de vedere al costurilor. Prin urmare, statele membre ar trebui să poată scuti aceste centrale de obligația de a efectua o analiză cost-beneficiu pentru dotarea centralei cu echipamente care permit valorificarea căldurii reziduale prin intermediul unei unități de cogenerare de înaltă eficiență. Ar trebui să fie de asemenea posibil ca centralele electrice cu sarcină de vârf și cele de rezervă care sunt planificate să funcționeze sub 1 500 de ore de funcționare pe an ca medie mobilă pe o perioadă de cinci ani să fie scutite de cerința de a furniza și căldură.
- (37) Este oportun ca statele membre să încurajeze introducerea unor măsuri și proceduri pentru promovarea instalațiilor de cogenerare cu o putere termică nominală totală mai mică de 20 MW, în vederea stimulării producerii distribuite de energie.
- (38) Cogenerarea de înaltă eficiență ar trebui să fie definită de economiile de energie obținute din producerea combinată în locul producerii separate de căldură și energie electrică. Definițiile cogenerării și ale cogenerării de înaltă eficiență utilizate în legislația Uniunii nu ar trebui să aducă atingere utilizării diferitelor definiții din legislația națională în alte scopuri decât cele vizate de legislația în cauză a Uniunii. Pentru a se maximiza economiile de energie și pentru a se evita pierderea oportunităților de economisire a energiei, ar trebui acordată cea mai mare atenție condițiilor de exploatare a unităților de cogenerare.

⁽¹⁾ JO L 334, 17.12.2010, p. 17.

⁽²⁾ JO L 140, 5.6.2009, p. 114.

- (39) Pentru a se spori transparența pentru consumatorii finali cu scopul ca aceștia să poată alege între energia electrică produsă prin cogenerare și energia electrică produsă prin alte tehnici, originea cogenerării de înaltă eficiență ar trebui garantată pe baza valorilor de referință armonizate privind eficiența energetică. Sistemele privind garanțiile de origine nu implică în sine dreptul de a beneficia de pe urma mecanismelor naționale de sprijin. Este important ca toate formele de energie electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență să fie acoperite de garanțiile de origine. Garanțiile de origine ar trebui să fie diferențiate de certificatele care pot fi preschimbate.
- (40) Ar trebui luată în considerare structura specifică a cogenerării și a sectoarelor de termoficare și răcire centralizată, care includ numeroși producători mici și mijlocii, în special în momentul reexaminării procedurilor administrative pentru obținerea permisiunii de a construi capacitatea de cogenerare sau rețele asociate, în aplicarea principiului „a gândi mai întâi la scară mică”.
- (41) Majoritatea întreprinderilor Uniunii sunt IMM-uri. Acestea prezintă un potențial enorm de economisire a energiei pentru Uniune. Pentru a le ajuta să adopte măsuri privind eficiența energetică, statele membre ar trebui să stabilească un cadru favorabil menit să ofere IMM-urilor asistență tehnică și informații mai bine orientate.
- (42) Directiva 2010/75/UE include eficiența energetică printre criteriile de determinare a celor mai bune tehnici disponibile care ar trebui să servească drept referință pentru stabilirea condițiilor de autorizare a instalațiilor care se încadrează în domeniul său de aplicare, inclusiv instalațiile de ardere cu o putere termică nominală totală de 50 MW sau mai mare. Cu toate acestea, directiva în cauză oferă statelor membre opțiunea de a nu impune cerințe referitoare la eficiența energetică unităților de ardere sau altor unități care eliberează dioxid de carbon în cadrul sitului, pentru activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE. Statele membre ar putea include informații cu privire la nivelurile de eficiență energetică în rapoartele pe care trebuie să le prezinte în temeiul Directivei 2010/75/UE.
- (43) Pe baza unor criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, statele membre ar trebui să stabilească norme care să reglementeze susținerea și împărțirea costurilor privind conectările la rețea și consolidările de rețea, precum și adaptările tehnice necesare pentru a integra noii producători de energie electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență, luând în considerare orientările și codurile dezvoltate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică⁽¹⁾ și Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale⁽²⁾. Producătorii de energie electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență ar trebui să aibă posibilitatea de a emite o invitație la licitație pentru lucrările de conectare. Ar trebui facilitat accesul la sistemul rețelei pentru energia electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență, în special pentru unitățile de cogenerare de mică putere și pentru unitățile de microcogenerare. În conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2009/72/CE și cu articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2009/73/CE, statele membre pot impune obligații de serviciu public, inclusiv referitoare la eficiența energetică a întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul energiei electrice, respectiv în sectorul gazelor.
- (44) Răspunsul la cerere este un instrument important pentru îmbunătățirea eficienței energetice, deoarece sporește în mod semnificativ posibilitățile consumatorilor sau ale părților terțe desemnate de către aceștia de a lua măsuri cu privire la informațiile privind consumul și facturarea și oferă, astfel, un mecanism care să reducă sau să transfere consumul, ceea ce duce la economii de energie atât în ceea ce privește consumul final, cât și în ceea ce privește producerea, transportul și distribuția de energie prin utilizarea optimă a rețelelor și a activelor de producție.
- (45) Răspunsul la cerere poate fi bazat pe răspunsurile consumatorilor finali la semnalele referitoare la prețuri sau pe automatizarea clădirilor. Condițiile pentru răspunsul la cerere și accesul la acesta ar trebui îmbunătățite, inclusiv pentru micii consumatori finali. În consecință, ținând seama de extinderea continuă a rețelelor inteligente, statele membre ar trebui să se asigure că autoritățile naționale de reglementare în domeniul energiei sunt în măsură să se asigure că tarifele de rețea și reglementările stimulează îmbunătățirea eficienței energetice și sprijină stabilirea dinamică a prețurilor pentru măsurile de gestionare a răspunsului la cerere adoptate de către consumatorii finali. Ar trebui să fie urmărite integrarea pe piață și egalitatea șanselor de intrare pe piață pentru resursele de cerere (furnizare și încărcarea consumatorului), împreună cu producerea. În plus, statele membre ar trebui să se asigure că autoritățile naționale de reglementare în domeniul energiei adoptă o abordare integrată care să cuprindă economiile potențiale în sectoarele aprovizionării cu energie și utilizării finale.
- (46) Ar trebui să fie disponibil un număr suficient de profesioniști competenți în domeniul eficienței energetice care să asigure punerea în aplicare eficientă și în timp util a prezentei directive, de exemplu, în legătură cu respectarea cerințelor privind auditurile energetice și punerea în aplicare a schemelor de obligații în ceea ce privește eficiența energetică. Prin urmare, statele membre ar trebui să pună în aplicare scheme de certificare pentru furnizorii de servicii energetice, audituri energetice și alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice.

(1) JO L 211, 14.8.2009, p. 15.

(2) JO L 211, 14.8.2009, p. 36.

- (47) Este necesar să se continue dezvoltarea pieței pentru servicii energetice pentru a se asigura disponibilitatea cererii și ofertei de servicii energetice. Transparența, de exemplu, prin intermediul listelor cu furnizorii de servicii energetice, poate contribui la aceasta. De asemenea, contractele-tip, schimbul de bune practici și orientările, în special pentru contractarea performanței energetice, pot contribui la stimularea cererii. Ca și în alte forme ale acordurilor de finanțare din partea terților, în cazul unui contract privind performanța energetică, beneficiarul serviciilor energetice evită costurile pentru investiții prin utilizarea unei părți din valoarea financiară a economiilor de energie pentru a rambursa integral sau parțial investițiile efectuate de către un terț.
- (48) Este necesar să fie identificate și eliminate barierele de reglementare, precum și cele de altă natură, apărute în calea utilizării contractelor privind performanța energetică și a altor acorduri de finanțare din partea terților pentru economiile de energie. Aceste bariere includ normele și practicile contabile care împiedică reflectarea corespunzătoare în conturi a investițiilor de capital și a economiilor financiare anuale rezultate în urma adoptării măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice pentru întreaga durată de viață a investițiilor. De asemenea, ar trebui abordate la nivel național obstacolele din calea renovării parcului imobiliar existent generate de fragmentarea motivațiilor între diferiți actori vizați.
- (49) Statele membre și regiunile ar trebui încurajate să exploateze la maximum fondurile structurale și Fondul de coeziune pentru a stimula investițiile în ceea ce privește măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice. Investițiile în materie de îmbunătățire a eficienței energetice au potențialul de a contribui la creșterea economică, ocuparea forței de muncă, inovare și reducerea sărăciei energetice în gospodării, având, prin urmare, o contribuție pozitivă la coeziunea economică, socială și teritorială. Zonele cu potențial de finanțare includ măsurile privind eficiența energetică în clădirile publice și locuințele sociale și furnizarea de noi competențe pentru promovarea ocupării forței de muncă în sectorul eficienței energetice.
- (50) Statele membre ar trebui să încurajeze utilizarea de mecanisme de finanțare pentru a contribui la îndeplinirea obiectivelor prezentei directive. Astfel de mecanisme de finanțare ar putea include contribuții financiare și amenzi ca urmare a nerespectării anumitor dispoziții din prezenta directivă; resurse alocate eficienței energetice în conformitate cu articolul 10 alineatul (3) din Directiva 2003/87/CE; resurse alocate eficienței energetice în cadrul financiar multianual, în special Fondul de coeziune, și fondurile structurale și de dezvoltare rurală, precum și instrumente financiare europene specifice, precum Fondul european pentru eficiență energetică.
- (51) Mecanismele de finanțare s-ar putea baza, acolo unde este cazul, pe resurse alocate eficienței energetice din obligațiunile Uniunii pentru finanțarea proiectelor; resurse alocate eficienței energetice de la Banca Europeană de Investiții și alte instituții financiare europene, în special Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Banca de Dezvoltare a Consiliului European; resurse provenind de la instituțiile financiare; resurse naționale, inclusiv prin crearea de cadre de reglementare și fiscale care să încurajeze punerea în aplicare a inițiativelor și programelor privind eficiența energetică; venituri din nivelul anual de emisii alocate în temeiul Deciziei nr. 406/2009/CE.
- (52) În special, mecanismele de finanțare ar putea utiliza aceste contribuții, resurse și venituri pentru a facilita și a încuraja investițiile de capital privat, bazându-se în special pe investitori instituționali și folosind criterii care să asigure atingerea atât a obiectivelor de mediu, cât și a obiectivelor sociale pentru acordarea fondurilor; pentru a utiliza instrumente financiare inovatoare (de exemplu, garanții de credit pentru capitalul privat, garanții de credit pentru încurajarea contractelor de performanță energetică, subvenții, credite subvenționate și linii de credit specifice, sisteme de finanțare a terților) care să reducă riscurile proiectelor în materie de eficiență energetică și să permită renovări rentabile, chiar și la nivelul gospodăriilor cu venituri mici și medii; pentru a fi legate de programe sau de agenții care vor agrega și vor evalua calitatea proiectelor de economisire de energie, vor furniza asistență tehnică, vor promova piața serviciilor energetice și vor contribui la generarea de cereri din partea consumatorilor pentru servicii energetice.
- (53) Mecanismele de finanțare ar putea, de asemenea, să furnizeze resurse corespunzătoare pentru sprijinirea programelor de formare și de certificare care îmbunătățesc și acreditează competențele în materie de eficiență energetică; să furnizeze resurse pentru cercetare, demonstrare și accelerarea absorbției de tehnologii la scară mică și de microtehnologii în vederea producerii de energie, precum și pentru optimizarea conectării acestor generatoare la rețea; să fie legate de programe care iau măsuri de promovare a eficienței energetice în toate gospodăriile, vizând prevenirea sărăciei energetice și stimularea proprietarilor care închiriază casele să asigure cel mai ridicat nivel de eficiență energetică a proprietăților lor; să furnizeze resurse corespunzătoare pentru sprijinirea dialogului social și a stabilirii de standarde, vizând îmbunătățirea eficienței energetice și asigurarea unor condiții de lucru bune, precum și a sănătății și a siguranței la locul de muncă.
- (54) Ar trebui utilizate instrumentele financiare ale Uniunii și mecanismele de finanțare inovatoare pentru a realiza obiectivul de îmbunătățire a performanței energetice a clădirilor organismelor publice. În acest sens, statele membre pot utiliza veniturile proprii din nivelurile anuale de emisii alocate în temeiul Deciziei nr. 406/2009/CE pentru elaborarea unor astfel de mecanisme pe bază voluntară și ținând seama de normele bugetare naționale.

- (55) La punerea în aplicare a obiectivului de 20 % în materie de eficiență energetică, Comisia va trebui să monitorizeze impactul noilor măsuri asupra Directivei 2003/87/CE, stabilind sistemul Uniunii privind comercializarea cotelor de emisii (ETS), pentru a menține stimulentele din sistemul de comercializare a emisiilor care promovează investițiile cu emisii scăzute de carbon și pregătesc sectoarele ETS în vederea inovațiilor necesare în viitor. Va fi necesară monitorizarea de către Comisie a impactului asupra acelor sectoare industriale care sunt expuse la un risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, astfel cum s-a stabilit în Decizia 2010/2/UE a Comisiei din 24 decembrie 2009 de stabilire, în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a unei liste a sectoarelor și subsectoarelor considerate a fi expuse unui risc important de relocare a emisiilor de dioxid de carbon ⁽¹⁾, pentru a asigura faptul că prezenta directivă promovează și nu împiedică dezvoltarea sectoarelor respective.
- (56) Directiva 2006/32/CE solicită statelor membre să adopte și să încerce să atingă obiectivul național indicativ global de 9 % în ceea ce privește reducerea consumului de energie până în 2016 prin punerea în aplicare a serviciilor energetice și a altor măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice. Directiva în cauză prevede că cel de-al doilea plan pentru eficiență energetică adoptat de către statele membre trebuie să fie urmat în mod corespunzător, după caz, de propunerile Comisiei pentru măsuri suplimentare, inclusiv extinderea perioadei de aplicare a obiectivelor. Dacă un raport concluzionează că nu s-a înregistrat un progres suficient către atingerea obiectivelor naționale indicative prevăzute de directiva în cauză, propunerile respective trebuie să abordeze nivelul și natura obiectivelor. Conform evaluării impactului care însoțește prezenta directivă, statele membre sunt pe cale să realizeze obiectivul de 9 %, care este o opțiune mai puțin ambițioasă decât obiectivul de 20 % adoptat ulterior privind reducerea consumului de energie până în 2020, și prin urmare nu este necesară abordarea nivelului obiectivelor.
- (57) Programul Energie inteligentă – Europa stabilit prin Decizia nr. 1639/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 2006 de instituire a unui program-cadru pentru inovație și competitivitate (2007-2013) ⁽²⁾ a fost esențial pentru crearea unui mediu favorabil punerii corespunzătoare în aplicare a politicilor Uniunii privind energia durabilă prin înlăturarea barierelor de pe piață – precum nivelul insuficient de sensibilizare și de capacitate a actorilor de pe piață și a instituțiilor, barierele tehnice sau administrative la nivel național în calea bunei funcționări a pieței interne a energiei sau piețele subdezvoltate ale muncii – pentru a face față dificultății reprezentate de obiectivul unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Multe dintre aceste bariere sunt încă semnificative.
- (58) Pentru a valorifica potențialul considerabil de economisire a energiei pe care îl au produsele cu impact energetic, ar trebui accelerată și extinsă punerea în aplicare a Directivei 2009/125/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic ⁽³⁾ și a Directivei 2010/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind indicarea, prin etichetare și informații standard despre produs, a consumului de energie și de alte resurse al produselor cu impact energetic ⁽⁴⁾. Ar trebui acordată prioritate produselor care oferă potențialul cel mai ridicat de economisire a energiei, astfel cum au fost identificate în planul de lucru pentru proiectarea ecologică, precum și revizuirii, acolo unde este cazul, a măsurilor existente.
- (59) În vederea clarificării condițiilor în care statele membre pot stabili cerințe privind performanța energetică în temeiul Directivei 2010/31/UE respectând totodată Directiva 2009/125/CE și măsurile de punere în aplicare a acesteia, Directiva 2009/125/CE ar trebui modificată în mod corespunzător.
- (60) Deoarece scopul prezentei directive, și anume acela de a atinge obiectivul Uniunii de 20 % în materie de eficiență energetică până în 2020 și de a deschide calea pentru viitoarea creștere a eficienței energetice după 2020, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre fără adoptarea de măsuri suplimentare privind eficiența energetică și având în vedere că acesta poate fi îndeplinit mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta anumite măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului în cauză.
- (61) Pentru a permite adaptarea la progresul tehnic și la modificările privind distribuția surselor de energie, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ar trebui delegată Comisiei în ceea ce privește reexaminarea valorilor de referință armonizate privind randamentul energetic prevăzute în Directiva 2004/8/CE, precum și în ceea ce privește valorile, metodele de calcul, coeficientul de energie primară implicit și cerințele din anexele la prezenta directivă. Este deosebit de important ca, pe parcursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți. Comisia, atunci când pregătește și elaborează acte delegate, ar trebui să asigure o transmitere simultană, în timp util și adecvată a documentelor relevante către Parlamentul European și Consiliul.
- (62) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentei directive, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei. Respectivele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ JO L 1, 5.1.2010, p. 10.

⁽²⁾ JO L 310, 9.11.2006, p. 15.

⁽³⁾ JO L 285, 31.10.2009, p. 10.

⁽⁴⁾ JO L 153, 18.6.2010, p. 1.

⁽⁵⁾ JO L 55, 28.2.2011, p. 13.

- (63) Toate dispozițiile de fond ale Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE ar trebui abrogate, cu excepția articolului 4 alineatele (1)-(4) din Directiva 2006/32/CE și a anexelor I, III și IV la Directiva 2006/32/CE. Aceste din urmă dispoziții ar trebui să fie aplicate în continuare până la expirarea termenului limită pentru realizarea obiectivului de 9 %. Articolul 9 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/30/UE, care prevede pentru statele membre obligația de a depune eforturi să achiziționeze numai acele produse care aparțin clasei celei mai ridicate de eficiență energetică, ar trebui eliminat.
- (64) Obligația de a transpune prezenta directivă în legislația națională ar trebui limitată la dispozițiile care reprezintă o modificare de fond în raport cu Directivele 2004/8/CE și 2006/32/CE. Obligația de transpunere a dispozițiilor nemodificate decurge din respectivele directive.
- (65) Este necesar ca prezenta directivă să nu aducă atingere obligațiilor statelor membre legate de termenele de transpunere în legislația națională și de aplicare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE.
- (66) În conformitate cu Declarația politică comună a statelor membre și a Comisiei privind documentele explicative din 28 septembrie 2011, statele membre s-au angajat să atașeze la notificarea măsurilor de transpunere, în cazuri justificate, unul sau mai multe documente care explică relația dintre elementele unei directive și părțile corespunzătoare ale instrumentelor naționale de transpunere. În ceea ce privește prezenta directivă, legiuitorul consideră că este justificată transmiterea unor astfel de documente,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

OBIECTUL, DOMENIUL DE APLICARE, DEFINIȚII ȘI OBIECTIVE DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

Articolul 1

Obiect și domeniu de aplicare

(1) Prezenta directivă prevede un cadru comun de măsuri pentru promovarea eficienței energetice pe teritoriul Uniunii cu scopul de a se asigura atingerea obiectivului principal al Uniunii de 20 % în materie de eficiență energetică până în 2020 și de a deschide calea pentru viitoarea creștere a eficienței energetice după această dată.

Prezenta directivă prevede norme menite să elimine barierele existente pe piața energiei și să depășească deficiențele pieței care împiedică eficiența în ceea ce privește aprovizionarea și utilizarea energiei, stabilind obiectivele naționale indicative în materie de eficiență energetică pentru 2020.

(2) Cerințele prevăzute de prezenta directivă sunt cerințe minime și nu împiedică niciun stat membru să mențină sau să introducă măsuri mai stricte. Astfel de măsuri trebuie să fie

compatibile cu dreptul Uniunii. În cazul în care legislația națională prevede măsuri mai stricte, statul membru notifică această legislație Comisiei.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. „energie” înseamnă toate formele de produse energetice, combustibili, energie termică, energie din surse regenerabile, energie electrică sau orice altă formă de energie, astfel cum sunt definite în articolul 2 litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 1099/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008 privind statisticile în domeniul energiei ⁽¹⁾;
2. „consum de energie primară” înseamnă consumul intern brut, cu excepția utilizărilor neenergetice;
3. „consumul final de energie” înseamnă toată energia furnizată industriei, transporturilor, gospodăriilor, sectoarelor prestatoare de servicii și agriculturii. Acesta exclude livrările către sectorul de transformare a energiei și către industriile din sectorul energetic;
4. „eficiență energetică” înseamnă raportul dintre rezultatul constând în performanță, servicii, bunuri sau energie și energia folosită în acest scop;
5. „economii de energie” înseamnă o cantitate de energie economisită determinată prin măsurarea și/sau estimarea consumului înainte și după punerea în aplicare a unei măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, asigurând în același timp normalizarea condițiilor externe care afectează consumul de energie;
6. „îmbunătățirea eficienței energetice” înseamnă o creștere a eficienței energetice ca rezultat al schimbărilor tehnologice, comportamentale și/sau economice;
7. „serviciu energetic” înseamnă beneficiu fizic, utilitate sau bun obținut dintr-o combinație de energie cu o tehnologie sau acțiune eficientă din punct de vedere energetic care poate include activitățile de exploatare, întreținere și control necesare pentru prestarea serviciului, care este furnizat pe baza unui contract și care, în condiții normale, s-a dovedit că duce la o îmbunătățire a eficienței energetice sau economii de energie primară, în condiții verificabile și măsurabile sau estimabile;
8. „organisme publice” înseamnă „autorități contractante” astfel cum sunt definite în Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii ⁽²⁾;
9. „administrație centrală” înseamnă toate departamentele administrative a căror competență acoperă întregul teritoriu al unui stat membru;

⁽¹⁾ JO L 304, 14.11.2008, p. 1.

⁽²⁾ JO L 134, 30.4.2004, p. 114.

10. „suprafață totală utilă” înseamnă suprafața unei clădiri sau a unei părți de clădire unde se utilizează energie pentru a regla climatul interior;
11. „sistem de gestionare a energiei” înseamnă un set de elemente legate între ele sau care interacționează între ele aparținând unui plan care stabilește obiectivul de eficiență energetică și strategia de atingere a acestui obiectiv;
12. „standard european” înseamnă un standard adoptat de Comitetul European de Standardizare, de Comitetul European de Standardizare Electrotehnică sau de Institutul European de Standardizare în Telecomunicații și pus la dispoziția publicului;
13. „standard internațional” înseamnă un standard adoptat de Organizația Internațională de Standardizare și pus la dispoziția publicului;
14. „parte obligată” înseamnă distribuitorul de energie sau furnizorul de energie pentru care sunt obligatorii schemele naționale de obligații în ceea ce privește eficiența energetică, prevăzute la articolul 7;
15. „parte mandatată” înseamnă o entitate juridică căreia i-au fost delegate competențe de către administrația publică sau de un alt organism public pentru a dezvolta, gestiona sau exploata un sistem de finanțare în numele administrației publice sau al altui organism public;
16. „parte participantă” înseamnă o întreprindere sau un organism public care s-a angajat să atingă anumite obiective în cadrul unui acord voluntar sau căruia i se aplică un instrument național de politică de reglementare;
17. „autoritate publică de punere în aplicare” înseamnă un organism reglementat de dreptul public, responsabil cu realizarea sau monitorizarea impozitării energiei sau a carbonului, a sistemelor și instrumentelor financiare, a stimulentele fiscale, a standardelor și normelor, a sistemelor de etichetare energetică, a formării și educației;
18. „măsură de politică” înseamnă un instrument de reglementare, financiar, fiscal, voluntar sau de furnizare a informațiilor stabilit în mod oficial și pus în aplicare într-un stat membru pentru a crea un cadru favorabil, o cerință sau un stimulent pentru ca actorii de pe piață să furnizeze și să achiziționeze servicii energetice și să întreprindă alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice;
19. „acțiune individuală” înseamnă o acțiune care duce la îmbunătățiri verificabile și măsurabile sau care pot fi estimate ale eficienței energetice și care este efectuată ca rezultat al unei măsuri de politică;
20. „distribuitor de energie” înseamnă o persoană fizică sau juridică, inclusiv un operator de sistem de distribuție, responsabilă de transportul energiei în vederea livrării acesteia la consumatorii finali sau la stațiile de distribuție care vând energie consumatorilor finali;
21. „operator de sistem de distribuție” înseamnă „operator de distribuție” astfel cum este definit în Directiva 2009/72/CE și, respectiv, în Directiva 2009/73/CE;
22. „furnizor de energie” înseamnă o persoană fizică sau juridică care vinde energie consumatorilor finali;
23. „consumator final” înseamnă o persoană fizică sau juridică care achiziționează energie pentru propriul său consum final;
24. „furnizor de servicii energetice” înseamnă o persoană fizică sau juridică care furnizează servicii energetice sau alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice către instalația sau sediul consumatorului final;
25. „audit energetic” înseamnă o procedură sistematică al cărei scop este obținerea unor cunoștințe corespunzătoare despre profilul consumului energetic existent al unei clădiri sau al unui grup de clădiri, al unei operațiuni sau instalații industriale sau comerciale sau al unui serviciu privat sau public, identificarea și cuantificarea oportunităților rentabile de economisire a energiei și raportarea rezultatelor;
26. „întreprinderi mici și mijlocii” sau „IMM-uri” înseamnă întreprinderi în sensul celor definite în titlul I din anexa la Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii⁽¹⁾; categoria microîntreprinderilor și întreprinderilor mici și mijlocii este formată din întreprinderi care au sub 250 de angajați și a căror cifră de afaceri anuală nu depășește 50 milioane EUR și/sau al căror total al bilanțului anual nu depășește 43 milioane EUR;
27. „contract de performanță energetică” înseamnă un acord contractual între beneficiarul și furnizorul unei măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, verificată și monitorizată pe toată perioada contractului, prin care investițiile (activitatea, aprovizionarea sau serviciile) în măsura respectivă sunt plătite proporțional cu un nivel al îmbunătățirii eficienței energetice convenit prin contract sau cu alte criterii convenite privind performanța energetică, cum ar fi economiile financiare;
28. „sistem de contorizare inteligentă” înseamnă un sistem electronic care poate măsura consumul de energie oferind mai multe informații decât un contor tradițional și care poate transmite și primi date utilizând o anumită formă de comunicații electronice;
29. „operator de sistem de transport” înseamnă „operator de transport și de sistem” astfel cum este definit în Directiva 2009/72/CE și, respectiv, în Directiva 2009/73/CE;
30. „cogenerare” înseamnă producerea simultană, în același proces, a energiei termice și a energiei electrice sau mecanice;
31. „cerere justificată din punct de vedere economic” înseamnă cererea care nu depășește necesarul de încălzire sau răcire și care ar putea fi satisfăcută altfel în condițiile pieței, prin alte procese de producere a energiei, în afară de cogenerare;

(¹) JO L 124, 20.5.2003, p. 36.

32. „energie termică utilă” înseamnă energia termică produsă într-un proces de cogenerare, pentru a satisface o cerere de încălzire sau răcire, justificată din punct de vedere economic;
33. „energie electrică produsă prin cogenerare” înseamnă energia electrică produsă într-un proces legat de producerea de energie termică utilă și calculată în conformitate cu metodologia prezentată în anexa I;
34. „cogenerare de înaltă eficiență” înseamnă cogenerarea care îndeplinește criteriile stabilite în anexa II;
35. „eficiență globală” înseamnă suma anuală a producției de energie electrică și mecanică și a producției de energie termică utilă, împărțită la cantitatea de combustibil folosită pentru producerea energiei termice într-un proces de cogenerare și în producția brută de energie electrică și mecanică;
36. „raportul dintre energia electrică și energia termică” înseamnă raportul dintre energia electrică produsă prin cogenerare și energia termică utilă la funcționare exclusiv în regim de cogenerare, utilizând datele operaționale ale unei unități specifice;
37. „unitate de cogenerare” înseamnă acea unitate care poate funcționa în regim de cogenerare;
38. „unitate de cogenerare de mică putere” înseamnă o unitate de cogenerare cu capacitate instalată mai mică de 1 MW_e;
39. „unitate de microcogenerare” înseamnă o unitate de cogenerare cu o capacitate maximă mai mică de 50 kW_e;
40. „raportul suprafețelor” înseamnă raportul dintre suprafața totală a clădirilor și suprafața terenului într-un anumit teritoriu;
41. „sistem eficient de termoficare și răcire centralizată” înseamnă un sistem de termoficare sau răcire centralizat care utilizează cel puțin 50 % energie din surse regenerabile, 50 % căldură reziduală, 75 % energie termică cogenerată sau 50 % dintr-o combinație de energie și căldură de tipul celor sus-menționate;
42. „încălzire și răcire eficientă” înseamnă o opțiune de încălzire și răcire care, comparativ cu un scenariu de bază care reflectă situația normală, reduce măsurabil consumul de energie primară necesar pentru a furniza o unitate de energie livrată în cadrul unei limite de sistem relevante într-un mod eficient din punct de vedere al costurilor, după cum a fost evaluat în analiza costuri-beneficii la care se face trimitere în prezenta directivă, ținând seama de energia necesară pentru extracție, conversie, transport și distribuție;
43. „încălzire și răcire individuală eficientă” înseamnă o opțiune privind furnizarea de încălzire și răcire individuală care, comparativ cu termoficarea și răcirea centralizată eficientă, reduce măsurabil consumul de energie primară din surse neregenerabile necesar pentru a furniza o unitate de energie livrată în cadrul unei limite de sistem relevante sau necesită același consum de energie primară din surse neregenerabile, dar la un cost inferior, ținând seama de energia necesară pentru extracție, conversie, transport și distribuție;
44. „reabilitare substanțială” înseamnă reabilitarea ale cărei costuri depășesc 50 % din costurile de investiții pentru o nouă unitate comparabilă;
45. „agregator” înseamnă un furnizor de servicii de cerere de energie care combină încărcări multiple de scurtă durată ale consumatorilor pentru a vinde sau a licita pe piețe de energie organizate.

Articolul 3

Obiective de eficiență energetică

(1) Fiecare stat membru stabilește un obiectiv național indicativ în materie de eficiență energetică, bazat fie pe consumul de energie primară sau consumul final de energie, fie pe economiile de energie primară sau finală, fie pe intensitatea energetică. Statele membre notifică aceste obiective Comisiei în conformitate cu articolul 24 alineatul (1) și cu anexa XIV partea 1. Cu ocazia acestei notificări, statele membre exprimă aceste obiective, de asemenea, ca nivel absolut al consumului de energie primară și al consumului final de energie în 2020 și explică în ce fel și pe baza căror date a fost calculat acest lucru.

În momentul stabilirii acestor obiective, statele membre iau în considerare:

- (a) faptul că, în 2020, consumul de energie al Uniunii trebuie să fie de maximum 1 474 Mtep de energie primară sau maximum 1 078 Mtep de energie finală;
- (b) măsurile prevăzute de prezenta directivă;
- (c) măsurile adoptate în vederea realizării obiectivelor naționale privind economiile de energie, adoptate în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2006/32/CE; și
- (d) alte măsuri de promovare a eficienței energetice în cadrul statelor membre și la nivelul Uniunii.

Cu ocazia stabilirii acestor obiective, statele membre pot ține seama de asemenea de situația națională care afectează consumul de energie primară, ca de exemplu:

- (a) potențialul rămas de reducere rentabilă a consumului de energie;
- (b) evoluția și prognozele privind PIB;
- (c) schimbările înregistrate în importurile și exporturile de energie;
- (d) dezvoltarea tuturor surselor regenerabile de energie, energia nucleară, captarea și stocarea dioxidului de carbon; și
- (e) acțiunea timpurie.

(2) Până la 30 iunie 2014, Comisia evaluează progresele înregistrate și măsura în care obținerea de către Uniune a unui consum de energie de maximum 1 474 Mtep de energie primară și/sau a unui consum de maximum 1 078 Mtep de energie finală în 2020 este realizabilă.

(3) Cu ocazia reexaminării menționate la alineatul (2), Comisia:

- (a) însumează obiectivele naționale indicative în materie de eficiență energetică raportate de statele membre;
- (b) evaluează dacă suma acestor obiective poate fi considerată un indicator fiabil al îndeplinirii de către Uniune a obiectivului său, ținând seama de evaluarea primului raport anual în conformitate cu articolul 24 alineatul (1) și de evaluarea planurilor naționale de acțiune pentru eficiență energetică în conformitate cu articolul 24 alineatul (2);
- (c) ține seama de analiza complementară decurgând din:
 - (i) o evaluare a progresului înregistrat privind consumul de energie, precum și privind acest consum raportat la activitatea economică de la nivelul Uniunii, inclusiv progresele înregistrate în ceea ce privește eficiența furnizării de energie în statele membre ale căror obiective indicative naționale se bazează pe consumul final de energie sau pe economiile de energie finală, inclusiv progresele înregistrate ca urmare a respectării de către aceste state membre a dispozițiilor capitolului III din prezenta directivă;
 - (ii) rezultatele obținute din exercițiile de modelare în ceea ce privește evoluțiile viitoare ale consumului de energie la nivelul Uniunii;
- (d) compară rezultatele de la literele (a)-(c) cu cantitatea de energie pentru consum care ar fi necesară pentru a obține un consum de energie de maximum 1 474 Mtep de energie primară și/sau un consum de maximum 1 078 Mtep de energie finală în 2020.

CAPITOLUL II

CONSUMUL ENERGETIC EFICIENT

Articolul 4

Renovarea clădirilor

Statele membre stabilesc o strategie pe termen lung pentru mobilizarea investițiilor în renovarea stocului de clădiri rezidențiale și comerciale, atât publice, cât și private, existente la nivel național. Această strategie cuprinde:

- (a) o imagine de ansamblu a parcului imobiliar existent la nivel național, bazată, după caz, pe eșantioane statistice;
- (b) identificarea soluțiilor de renovare eficiente din punct de vedere al costurilor și relevante pentru tipul de clădiri și zona climatică;
- (c) politici și măsuri de stimulare a renovărilor de clădiri, aprofundate și eficiente din punct de vedere al costurilor, inclusiv a renovărilor aprofundate efectuate în etape;
- (d) o perspectivă previzională, în vederea ghidării deciziilor de investiții ale diferitelor persoane, ale întreprinderilor de construcții și ale instituțiilor financiare;
- (e) o estimare bazată pe date concrete a economiilor de energie preconizate și a altor beneficii mai mari.

O primă versiune a strategiei se publică până la 30 aprilie 2014, este actualizată ulterior o dată la trei ani și este transmisă Comisiei ca parte a Planurilor de acțiune naționale privind eficiența energetică.

Articolul 5

Rolul de exemplu al clădirilor organismelor publice

(1) Fără a aduce atingere articolului 7 din Directiva 2010/31/UE, fiecare stat membru se asigură că, începând cu 1 ianuarie 2014, 3 % din suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute și ocupate de administrația sa centrală se renovează anual pentru a îndeplini cel puțin cerințele minime în materie de performanță energetică stabilite de statul membru în cauză în temeiul articolului 4 din Directiva 2010/31/UE.

Ponderea de 3 % se calculează la suprafața totală a clădirilor cu o suprafață totală utilă de peste 500 m² deținute și ocupate de administrația centrală a statului membru în cauză, care nu îndeplinesc, la data de 1 ianuarie a fiecărui an, cerințele naționale minime privind performanța energetică stabilite în temeiul articolului 4 din Directiva 2010/31/UE. Începând cu 9 iulie 2015, pragul respectiv este coborât la 250 m².

În cazul în care un stat membru solicită ca obligația de a renova anual 3 % din suprafața totală să se extindă la suprafața deținută și ocupată de departamente administrative situate la un nivel inferior administrației centrale, rata de 3 % se calculează la suprafața totală a clădirilor cu o suprafață totală utilă de peste 500 m² și, începând cu 9 iulie 2015, de peste 250 m² deținute și ocupate de administrația centrală și de aceste departamente administrative ale statului membru în cauză, care nu îndeplinesc, la data de 1 ianuarie a fiecărui an, cerințele naționale minime privind performanța energetică stabilite în temeiul articolului 4 din Directiva 2010/31/UE.

În momentul punerii în aplicare a măsurilor pentru renovarea completă a clădirilor administrației centrale în conformitate cu primul paragraf, statele membre pot alege să ia în considerare clădirea în ansamblu, inclusiv anvelopa clădirii, echipamentele, funcționarea și întreținerea.

Statele membre solicită includerea clădirilor administrației centrale cu cea mai scăzută performanță energetică printre prioritățile măsurilor de eficiență energetică, acolo unde este posibil din punct de vedere tehnic și eficient din punct de vedere al costurilor.

(2) Statele membre pot hotărî să nu stabilească sau să nu aplice cerințele menționate la alineatul (1) pentru următoarele categorii de clădiri:

(a) clădiri protejate oficial ca făcând parte dintr-un sit protejat sau datorită valorii lor arhitecturale sau istorice deosebite, în măsura în care respectarea anumitor cerințe minime de performanță energetică ar modifica în mod inacceptabil caracterul sau aspectul acestora;

(b) clădiri deținute de forțele armate sau de administrația centrală și care servesc unor obiective de apărare națională, cu excepția spațiilor de locuit individuale sau a clădirilor de birouri ale forțelor armate și ale altor categorii de personal angajat de autoritățile de apărare națională;

(c) clădiri utilizate ca lăcașuri de cult sau pentru alte activități cu caracter religios.

(3) În cazul în care un stat membru renovează mai mult de 3 % din suprafața totală a clădirilor administrației centrale într-un anumit an, acesta poate contabiliza excedentul în cadrul ratei de renovare anuală a oricăruia dintre cei trei ani anteriori sau următori.

(4) Statele membre pot contabiliza, în cadrul ratei de renovare anuală a clădirilor administrației centrale, clădirile noi ocupate și deținute pentru a înlocui clădiri specifice ale administrației centrale demolate în oricare din cei doi ani precedenți sau clădiri vândute, demolate ori scoase din uz în oricare din cei doi ani precedenți ca urmare a utilizării mai intensive a altor clădiri.

(5) În sensul alineatului (1), până la 31 decembrie 2013, statele membre stabilesc și pun la dispoziția publicului un inventar al clădirilor administrației centrale încălzite și/sau răcite cu o suprafață totală utilă de peste 500 m² și, până la 9 iulie 2015, de peste 250 m², excluzând clădirile exceptate în temeiul alineatului (2). Inventarul cuprinde următoarele informații:

(a) suprafața totală în m²; și

(b) performanța energetică a fiecărei clădiri sau datele energetice relevante.

(6) Fără a aduce atingere articolului 7 din Directiva 2010/31/UE, statele membre pot opta pentru o abordare alternativă alineatelor (1)-(5) din prezentul articol, situație în care statele membre adoptă alte măsuri eficiente din punct de vedere al costurilor, inclusiv renovări aprofundate și măsuri vizând

schimbări în comportamentul ocupanților, pentru a obține, până în 2020, o cantitate de economii de energie în clădirile eligibile deținute și ocupate de către administrația lor centrală cel puțin echivalentă cu cea necesară în temeiul alineatului (1), raportată în fiecare an.

În sensul abordării alternative, statele membre pot estima economiile de energie pe care le-ar genera aplicarea alineatelor (1)-(4) prin utilizarea unor valori standard adecvate pentru consumul de energie al clădirilor de referință ale administrației centrale, înainte și după renovare și în conformitate cu estimările suprafeței parcului imobiliar al acestora. Categoriile de clădiri de referință ale administrației centrale sunt reprezentative pentru parcul imobiliar al acesteia.

Statele membre care optează pentru abordarea alternativă notifică Comisiei, până cel târziu la 31 decembrie 2013, măsurile alternative pe care intenționează să le adopte, precum și modul în care vor realiza o îmbunătățire echivalentă a performanței energetice a clădirilor deținute de administrația lor centrală.

(7) Statele membre încurajează organismele publice, inclusiv cele de la nivel regional și local, precum și organismele care se ocupă de locuințele sociale reglementate de dreptul public, acordând atenția cuvenită competențelor și structurii administrative ale acestora:

(a) să adopte un plan în materie de eficiență energetică, de sine stătător sau ca parte a unui plan mai cuprinzător privind clima sau mediul, care să conțină obiective și acțiuni specifice privind economia de energie și eficiența energetică, în vederea respectării rolului de exemplu al clădirilor administrației centrale prevăzut la alineatele (1), (5) și (6);

(b) să pună în aplicare un sistem de gestionare a energiei, inclusiv audituri energetice, ca parte din punerea în aplicare a planului lor;

(c) să utilizeze, după caz, societăți de servicii energetice și contractarea în materie de performanță energetică pentru a finanța renovările și a implementa planurile de menținere sau de îmbunătățire a eficienței energetice pe termen lung.

Articolul 6

Achiziții efectuate de organismele publice

(1) Statele membre se asigură că administrațiile centrale achiziționează doar produse, servicii și clădiri cu performanțe înalte de eficiență energetică, în măsura în care aceasta corespunde cerințelor de eficacitate a costurilor, fezabilitate economică, viabilitate sporită, conformitate tehnică, precum și unui nivel suficient de concurență, astfel cum se menționează în anexa III.

Obligația stabilită la primul paragraf se aplică contractelor de achiziții de produse, servicii și clădiri de către organismele publice, în măsura în care aceste contracte au o valoare egală sau superioară limitelor stabilite la articolul 7 din Directiva 2004/18/CE.

(2) Obligația menționată la alineatul (1) se aplică în cazul contractelor forțelor armate numai în măsura în care aplicarea sa nu generează un conflict cu natura și obiectivul principal al activităților forțelor armate. Obligația nu se aplică contractelor de furnizare a echipamentului militar definite în Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind coordonarea procedurilor privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității ⁽¹⁾.

(3) Statele membre încurajează organismele publice, inclusiv cele de la nivel regional și local, acordând atenția cuvenită competențelor și structurii administrative ale acestora, să urmeze exemplul administrațiilor lor centrale și să achiziționeze doar produse, servicii și clădiri cu performanțe ridicate de eficiență energetică. Statele membre încurajează organismele publice să evalueze posibilitatea încheierii de contracte de performanță energetică pe termen lung care oferă economii de energie pe termen lung atunci când organizează licitații pentru contracte de prestări de servicii cu un conținut energetic semnificativ.

(4) Fără a aduce atingere alineatului (1), atunci când achiziționează un pachet de produse reglementat în ansamblu de un act delegat adoptat în temeiul Directivei 2010/30/UE, statele membre pot solicita ca eficiența energetică totală să aibă prioritate asupra eficienței energetice a produselor individuale din pachetul respectiv prin achiziționarea pachetului de produse care respectă criteriul apartenenței la cea mai înaltă clasă de eficiență energetică.

Articolul 7

Scheme de obligații în ceea ce privește eficiența energetică

(1) Fiecare stat membru stabilește o schemă de obligații în ceea ce privește eficiența energetică. Respectiva schemă asigură că distribuitorii de energie și/sau furnizorii de energie care sunt desemnați ca părți obligate în temeiul alineatului (4) și care își desfășoară activitatea pe teritoriul fiecărui stat membru realizează un obiectiv cumulativ în materie de economii de energie la nivelul utilizării finale până la 31 decembrie 2020, fără a aduce atingere alineatului (2).

Acest obiectiv este cel puțin echivalent cu obținerea unor economii noi în fiecare an, de la 1 ianuarie 2014 și până la 31 decembrie 2020, de 1,5 % din volumul vânzărilor anuale de energie către consumatorii finali ale tuturor distribuitorilor de energie sau ale tuturor furnizorilor de energie ca volum, calculat ca medie pe perioada de trei ani imediat anterioară datei de 1 ianuarie 2013. Vânzările de energie, ca volum, utilizate în transport, pot fi excluse parțial sau integral din acest calcul.

Statele membre decid modul în care se repartizează cantitatea calculată de economii noi, menționată la al doilea paragraf, pe parcursul perioadei respective.

(2) Fiecare stat membru poate, sub rezerva alineatului (3):

(a) să efectueze calculul în conformitate cu alineatul (1) al doilea paragraf, utilizând valori de 1 % în 2014 și 2015; 1,25 % în 2016 și 2017; și 1,5 % în 2018, 2019 și 2020;

(b) să excludă din calcul, ca volum, toate sau o parte din vânzările de energie utilizată în activitățile industriale enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE;

(c) să permită ca economiile de energie realizate în sectoarele transformării, distribuției și transportului de energie, incluzând infrastructura de termoficare și răcire centralizată eficientă, ca urmare a punerii în aplicare a cerințelor prevăzute la articolul 14 alineatul (4), la articolul 14 alineatul (5) litera (b) și la articolul 15 alineatele (1)-(6) și (9), să se scadă din cantitatea de economii de energie prevăzute la alineatul (1); și

(d) să scadă economiile de energie rezultate din acțiunile individuale nou puse în aplicare de la 31 decembrie 2008, care continuă să aibă impact în 2020 și care pot fi măsurate și verificate, din cantitatea de economii de energie menționate la alineatul (1).

(3) Aplicarea alineatului (2) nu conduce la o reducere de mai mult de 25 % din cantitatea de economii de energie prevăzute la alineatul (1). Statele membre care fac uz de alineatul (2) notifică acest lucru Comisiei până la 5 iunie 2014, inclusiv elementele enumerate la alineatul (2) care urmează să se aplice și un calcul care arată impactul acestora asupra cantității de economii de energie prevăzute la alineatul (1).

(4) Fără a aduce atingere calculului economiilor de energie pentru obiectivul conform alineatului (1) al doilea paragraf, fiecare stat membru desemnează, în sensul alineatului (1) primul paragraf, pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii, părți obligate în rândul distribuitorilor de energie și/sau al furnizorilor de energie care își desfășoară activitatea pe teritoriul acestora și pot include distribuitori de combustibil pentru transport sau comercianți care vând cu amănuntul combustibil pentru transport care își desfășoară activitatea pe teritoriul acestora. Cantitatea economiilor de energie necesare pentru îndeplinirea obligației se realizează de către părțile obligate din rândul consumatorilor finali, desemnate, după caz, de către statul membru, indiferent de calculul realizat în baza alineatului (1) sau, dacă statele membre decid astfel, prin intermediul economiilor dovedite provenind de la alte părți, astfel cum se menționează la alineatul (7) litera (b).

(5) Statele membre exprimă cantitatea de economii de energie solicitată de la fiecare parte obligată în termeni de consum de energie finală sau primară al acestora. Metoda selectată pentru exprimarea cantității solicitate de economii de energie se utilizează, de asemenea, pentru calcularea economiilor solicitate de părțile obligate. Se aplică factorii de conversie din anexa IV.

⁽¹⁾ JO L 216, 20.8.2009, p. 76.

(6) Statele membre se asigură că economiile rezultate din aplicarea alineatelor (1), (2) și (9) din prezentul articol și a articolului 20 alineatul (6) se calculează în conformitate cu anexa V punctele 1 și 2. Acestea pun în aplicare sisteme de măsurare, control și verificare în temeiul cărora se verifică cel puțin o parte semnificativă și un eșantion reprezentativ din punct de vedere statistic din măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice puse în practică de către părțile obligate. Măsurarea, controlul și verificarea sus-menționate se realizează în mod independent față de părțile obligate.

(7) În cadrul schemei de obligații în materie de eficiență energetică, statele membre pot:

- (a) să includă cerințe cu scop social în cadrul obligațiilor de economisire a energiei pe care le impun, inclusiv solicitând ca o parte dintre măsurile de eficiență energetică să fie puse în aplicare ca prioritate în gospodăriile afectate de sărăcia energetică sau în locuințele sociale;
- (b) să permită părților obligate să contabilizeze în cadrul obligației economiile certificate de energie înregistrate de furnizorii de servicii energetice sau de alte părți terțe, inclusiv în cazul în care părțile obligate promovează măsuri prin intermediul altor organisme aprobate de stat sau prin intermediul autorităților publice care pot implica sau nu parteneriate formale și pot fi combinate cu alte surse de finanțare. Atunci când permit acest lucru, statele membre se asigură că este stabilit un proces de aprobare clar, transparent și deschis pentru toți actorii de pe piață, care vizează reducerea la minimum a costurilor de certificare;
- (c) să permită părților obligate să contabilizeze economiile obținute într-un anumit an ca și când acestea ar fi fost obținute în oricare dintre ultimii patru sau următorii trei ani.

(8) Statele membre publică anual economiile de energie realizate de fiecare parte obligată sau de fiecare subcategorie de parte obligată, precum și economiile totale realizate în cadrul schemei.

Statele membre se asigură că părțile obligate transmit la cerere:

- (a) informațiile statistice agregate referitoare la consumatorii lor finali (identificând modificările semnificative ale informațiilor transmise anterior); și
- (b) informațiile curente privind consumul de energie la consumatorul final, inclusiv, după caz, profilurile de sarcină, segmentarea consumatorilor și localizarea geografică a consumatorilor, păstrând, în același timp, integritatea și confidențialitatea informațiilor cu caracter privat sau sensibile din punct de vedere comercial, în conformitate cu dreptul aplicabil al Uniunii.

O astfel de cerere este efectuată cel mult o dată pe an.

(9) Ca alternativă la stabilirea unei scheme de obligații în ceea ce privește eficiența energetică în temeiul alineatului (1), statele membre pot opta să adopte alte măsuri de politică

pentru a realiza economii de energie în rândul consumatorilor finali, cu condiția ca măsurile respective de politică să respecte criteriile prevăzute la alineatele (10) și (11). Valoarea anuală a noilor economii de energie realizate prin această abordare este echivalentă cu valoarea noilor economii de energie prevăzute la alineatele (1), (2) și (3). Cu condiția menținerii echivalenței, statele membre pot combina schemele de obligații cu măsuri de politică alternative, inclusiv cu programe naționale privind eficiența energetică.

Măsurile de politică menționate la primul paragraf pot include, dar nu se limitează la următoarele măsuri de politică sau combinații ale acestora:

- (a) taxe pe energie sau CO₂ care au ca efect reducerea consumului de energie la utilizatorii finali;
- (b) sisteme și instrumente de finanțare sau stimulente fiscale care duc la aplicarea tehnologiei sau a tehnicilor eficiente din punct de vedere energetic și care au ca efect reducerea consumului de energie la utilizatorii finali;
- (c) reglementări sau acorduri voluntare care duc la aplicarea tehnologiei sau a tehnicilor eficiente din punct de vedere energetic și care au ca efect reducerea consumului de energie la utilizatorii finali;
- (d) standarde și norme care urmăresc îmbunătățirea eficienței energetice a produselor și a serviciilor, inclusiv a clădirilor și a vehiculelor, cu excepția cazurilor în care acestea sunt obligatorii și aplicabile în statele membre în temeiul dreptului Uniunii;
- (e) sisteme de etichetare energetică, cu excepția celor care sunt obligatorii și aplicabile în statele membre în temeiul dreptului Uniunii;
- (f) formare și educare, inclusiv programe de consiliere în materie energetică, care duc la aplicarea tehnologiei sau a tehnicilor eficiente din punct de vedere energetic și care au ca efect reducerea consumului de energie la utilizatorii finali.

Statele membre notifică Comisiei, până la 5 decembrie 2013, măsurile de politică pe care intenționează să le adopte în sensul primului paragraf și al articolului 20 alineatul (6), respectând cadrul prevăzut în anexa V punctul 4 și arătând modalitatea în care vor obține economiile necesare. În cazul măsurilor de politică menționate la al doilea paragraf și la articolul 20 alineatul (6), respectiva notificare demonstrează în ce mod sunt îndeplinite criteriile de la alineatul (10). În cazul măsurilor de politică, altele decât cele menționate la al doilea paragraf sau la articolul 20 alineatul (6), statele membre explică modalitatea de obținere a unui nivel echivalent de economii, monitorizare și verificare. Comisia poate să facă sugestii de modificare în termen de trei luni de la notificare.

(10) Fără a aduce atingere alineatului (11), criteriile pentru măsurile de politică adoptate în conformitate cu alineatul (9) al doilea paragraf și cu articolul 20 alineatul (6) sunt următoarele:

- (a) măsurile de politică prevăd cel puțin două perioade intermediare până la 31 decembrie 2020 și duc la atingerea nivelului de ambiție prevăzut la alineatul (1);
- (b) responsabilitatea fiecărei părți mandatate, părți participante sau autorități publice de punere în aplicare, oricare dintre acestea fiind relevantă, este definită;
- (c) economiile de energie care urmează a fi obținute sunt stabilite într-un mod transparent;
- (d) cantitatea de economii de energie necesară sau care urmează a fi obținută prin măsura de politică este exprimată în consum de energie primară sau finală, utilizând factorii de conversie prevăzuți în anexa IV;
- (e) economiile de energie sunt calculate utilizând metodele și principiile cuprinse în anexa V punctele 1 și 2;
- (f) economiile de energie sunt calculate utilizând metodele și principiile cuprinse în anexa V punctul 3;
- (g) părțile participante întocmesc un raport anual privind economiile de energie realizate, cu excepția cazului în care acest lucru nu este posibil, iar respectivul raport este pus la dispoziția publicului;
- (h) se asigură monitorizarea rezultatelor și sunt considerate măsuri adecvate în situația în care progresele sunt nesatisfăcătoare;
- (i) este înființat un sistem de control care include și verificarea independentă a unei părți semnificative din punct de vedere statistic a măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice; și
- (j) se publică anual date privind evoluțiile anuale înregistrate în economiile de energie.

(11) Statele membre se asigură că taxele menționate la alineatul (9) al doilea paragraf litera (a) respectă criteriile enumerate la alineatul (10) literele (a), (b), (c), (d), (f), (h) și (j).

Statele membre se asigură că reglementările și acordurile voluntare menționate la alineatul (9) al doilea paragraf litera (c) respectă criteriile enumerate la alineatul (10) literele (a), (b), (c), (d), (e), (g), (h), (i) și (j).

Statele membre se asigură că celelalte măsuri de politică menționate la alineatul (9) al doilea paragraf și fondurile naționale pentru eficiență energetică menționate la articolul 20 alineatul (6) respectă criteriile enumerate la alineatul (10) literele (a), (b), (c), (d), (e), (h), (i) și (j).

(12) Statele membre se asigură că, în situația în care impactul măsurilor de politică se suprapune cu cel al acțiunilor individuale, nu se va face o contabilizare dublă a economiilor de energie.

Articolul 8

Audituri energetice și sisteme de gestionare a energiei

(1) Statele membre promovează, pentru toți consumatorii finali, disponibilitatea auditurilor energetice de înaltă calitate, rentabile și:

- (a) efectuate într-o manieră independentă de către experți calificați și/sau acreditați, în conformitate cu criteriile de calificare; sau
- (b) puse în aplicare și supravegheate de către autorități independente în temeiul legislației naționale.

Auditurile energetice menționate la primul paragraf pot fi efectuate de experți interni sau auditori energetici, cu condiția ca statul membru în cauză să fi implementat un sistem care să asigure și să verifice calitatea acestora, care să includă, după caz, o selecție anuală aleatorie a cel puțin unui procent semnificativ din punct de vedere statistic din toate auditurile energetice pe care aceștia le efectuează.

Pentru a garanta calitatea ridicată a auditurilor energetice și a sistemelor de gestionare a energiei, statele membre stabilesc criterii minime transparente și nediscriminatorii pentru auditurile energetice bazate pe anexa VI.

Auditurile energetice nu cuprind clauze care să împiedice transferul rezultatelor auditului către orice furnizor calificat/acreditat de servicii energetice, cu condiția să nu existe obiecții din partea clientului.

(2) Statele membre dezvoltă programe pentru a încuraja IMM-urile să se supună auditurilor energetice, precum și punerea ulterioară în aplicare a recomandărilor acestor audituri.

Pe baza unor criterii transparente și nediscriminatorii și fără a aduce atingere legislației Uniunii privind ajutorul de stat, statele membre pot să instituie scheme de sprijin pentru IMM-uri, inclusiv în cazul în care au încheiat acorduri voluntare, pentru a acoperi costurile unui audit energetic și ale punerii în aplicare a unor recomandări extrem de rentabile formulate în urma auditurilor energetice, în cazul în care măsurile propuse sunt puse în aplicare.

Statele membre aduc în atenția IMM-urilor, inclusiv prin intermediul organizațiilor reprezentative intermediare ale acestora, exemple concrete privind modul în care sistemele de gestionare a energiei le pot îmbunătăți activitatea. Comisia acordă asistență statelor membre, sprijinind schimburile de bune practici în domeniu.

(3) Statele membre dezvoltă, de asemenea, programe de sensibilizare în rândul gospodăriilor în privința beneficiilor unor astfel de audituri, prin intermediul serviciilor de consiliere adecvate.

Statele membre încurajează programele de formare pentru calificarea auditorilor energetici, vizând asigurarea unui număr suficient de experți disponibili.

(4) Statele membre se asigură că întreprinderile care nu sunt IMM-uri fac obiectul unui audit energetic efectuat într-o manieră independentă și eficientă din punct de vedere al costurilor de către experți calificați și/sau acreditați sau efectuat și supravegheat de autorități independente în temeiul legislației naționale până la 5 decembrie 2015 și cel puțin la fiecare patru ani de la data ultimului audit energetic.

(5) Se consideră că auditurile energetice îndeplinesc cerințele de la alineatul (4) în cazul în care sunt efectuate în mod independent, pe baza unor criterii minime bazate pe anexa VI, și sunt puse în aplicare în temeiul acordurilor voluntare încheiate între anumite organizații ale părților interesate și un organism numit și supravegheat de către statul membru în cauză, sau de către alte organisme cărora autoritățile competente le-au delegat responsabilitatea în acest sens, sau de către Comisie.

Accesul participanților de pe piață care oferă servicii energetice se bazează pe criterii transparente și nediscriminatorii.

(6) Întreprinderile care nu sunt IMM-uri și care pun în aplicare un sistem de gestionare a energiei sau a mediului, certificat de către un organism independent în conformitate cu standardele europene sau internaționale relevante, sunt scutite de la cerințele prevăzute la alineatul (4), cu condiția ca statele membre să asigure faptul că sistemul de gestionare în cauză include un audit energetic pe baza criteriilor minime bazate pe anexa VI.

(7) Auditurile energetice pot fi de sine stătătoare sau pot face parte dintr-un audit de mediu mai vast. Statele membre pot solicita ca auditul energetic să includă o evaluare a fezabilității tehnice și economice a racordării la o rețea de termoficare sau de răcire centralizată existentă sau preconizată.

Fără a aduce atingere legislației Uniunii privind ajutorul de stat, statele membre pot pune în aplicare sisteme de stimulare și de sprijin pentru punerea în aplicare a recomandărilor rezultate în urma auditurilor energetice și a altor măsuri similare.

Articolul 9

Contorizarea

(1) Statele membre garantează că, în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic, rezonabil din punct de vedere financiar și proporțional în raport cu economiile de energie potențiale, consumatorii finali de energie electrică, gaze naturale, încălzire centralizată, răcire centralizată și apă caldă menajeră sunt dotați cu contoare individuale la prețuri competitive, care reflectă exact consumul real de energie al consumatorilor finali și care furnizează informații despre timpul efectiv de utilizare.

Astfel de contoare individuale la prețuri competitive se pun totdeauna la dispoziție în cazul în care:

- (a) se înlocuiește un contor existent, cu excepția situației în care acest lucru nu este posibil din punct de vedere tehnic sau nu este rentabil în raport cu economiile potențiale estimate pe termen lung;
- (b) se face o nouă conexiune într-o clădire nouă sau atunci când o clădire este supusă unor renovări majore, în conformitate cu dispozițiile Directivei 2010/31/UE.

(2) În cazul și în măsura în care statele membre implementează sisteme de contorizare inteligentă și introduc contoarele inteligente de gaze naturale și/sau de energie electrică în conformitate cu Directivele 2009/72/CE și 2009/73/CE:

(a) acestea se asigură că sistemele de contorizare furnizează consumatorilor finali informații privind perioada de utilizare reală și că obiectivele privind eficiența energetică și beneficiile pentru consumatorii finali sunt luate în considerare pe deplin în momentul stabilirii funcționalităților minime ale contoarelor și a obligațiilor impuse participanților de pe piață;

(b) acestea asigură securitatea contoarelor inteligente și comunicarea datelor, precum și dreptul la viață privată al consumatorilor finali, în conformitate cu legislația relevantă a Uniunii privind protecția datelor și a vieții private;

(c) în ceea ce privește energia electrică și la cererea consumatorului final, acestea solicită operatorilor contoarelor să se asigure că respectivul contor sau respectivele contoare pot măsura energia electrică exportată către rețea de la sediul consumatorului final;

(d) acestea se asigură că, la cererea consumatorilor finali, datele înregistrate de contoare privind producția sau consumul de energie electrică al acestora sunt puse la dispoziția lor sau a unei părți terțe care acționează în numele consumatorilor finali, într-un format ușor de înțeles pe care îl pot utiliza pentru a compara diferite oferte în condiții identice;

(e) acestea stabilesc obligația de informare și asistență corespunzătoare a consumatorilor la momentul instalării, în special cu privire la întregul potențial al contoarelor inteligente în ceea ce privește gestionarea contorizării și monitorizarea consumului de energie.

(3) În cazul în care încălzirea și răcirea sau apa caldă pentru o clădire sunt furnizate de o rețea de termoficare sau de o sursă centrală care alimentează mai multe clădiri, se instalează un contor de energie termică sau de apă caldă la schimbătorul de căldură sau la punctul de livrare.

În clădirile cu mai multe apartamente și în clădirile polivalente cu o sursă centrală de încălzire/răcire sau alimentate de la o rețea de termoficare sau de la o sursă centrală deservind mai multe clădiri, contoarele care măsoară consumul individual se instalează de asemenea până la 31 decembrie 2016 pentru măsurarea consumului de energie pentru încălzire sau răcire sau de apă caldă pentru fiecare unitate în parte, în cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic și eficient din punct de vedere al costurilor. În cazul în care utilizarea de contoare individuale nu este fezabilă din punct de vedere tehnic sau nu este eficientă din punct de vedere al costurilor, pentru contorizarea energiei termice se utilizează repartitoare individuale de costuri pentru energia termică destinate măsurării consumului fiecărui corp de încălzire, cu excepția cazului în care statul membru în cauză arată că instalarea unor astfel de repartitoare nu ar fi eficientă din punct de vedere al costurilor. În aceste cazuri, pot fi avute în vedere metode alternative eficiente din punct de vedere al costurilor privind măsurarea consumului de energie termică.

În cazul în care clădirile cu mai multe apartamente sunt alimentate de la rețele de termoficare sau răcire centralizată sau în cazul în care prevalează sistemele comune proprii de încălzire sau răcire pentru astfel de clădiri, statele membre pot introduce norme transparente privind repartizarea costurilor pentru consumul de energie termică sau de apă caldă în astfel de clădiri, în vederea asigurării transparenței și a corectitudinii contabilizării consumului individual. După caz, astfel de norme includ orientări privind modalitatea de repartizare a costurilor pentru energia termică și/sau apa caldă utilizată, după cum urmează:

- (a) apă caldă menajeră;
- (b) energie termică distribuită de instalația clădirii și în scopul încălzirii zonelor comune (în cazul în care casa scârilor și coridoarele sunt echipate cu corpuri de încălzire);
- (c) în scopul încălzirii apartamentelor.

Articolul 10

Informații privind facturarea

(1) În cazul în care consumatorii finali nu dispun de contoare inteligente conform Directivelor 2009/72/CE și 2009/73/CE, statele membre se asigură, până la 31 decembrie 2014, că informațiile cu privire la facturare sunt exacte și au la bază consumul real, în conformitate cu anexa VII punctul 1.1, în cazul tuturor sectoarelor reglementate de prezenta directivă, inclusiv al distribuitorilor de energie, al operatorilor de sisteme de distribuție și al furnizorilor de energie, atunci când acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic și justificat din punct de vedere economic.

Această obligație poate fi îndeplinită printr-un sistem de auto-citire periodică de către consumatorii finali în cadrul căruia aceștia comunică citirile propriului contor furnizorului de energie. Numai în cazul în care consumatorul final nu a transmis o citire a contorului pentru o perioadă stabilită de facturare, factura se bazează pe o estimare a consumului sau pe o sumă forfetară.

(2) Contoarele instalate în conformitate cu Directivele 2009/72/CE și 2009/73/CE permit furnizarea de informații exacte privind facturarea, bazate pe consumul real. Statele membre asigură consumatorilor finali posibilitatea de a accesa cu ușurință informații suplimentare referitoare la consumul anterior care permit o autoverificare detaliată.

Informațiile suplimentare privind consumul anterior includ:

- (a) date cumulative pentru cel puțin ultimii trei ani sau pentru perioada scursă de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică. Datele corespund intervalelor pentru care au fost elaborate informații privind facturarea frecventă; și
- (b) date detaliate în funcție de perioada de utilizare pentru fiecare zi, săptămână, lună și an. Aceste date se pun la dispoziția consumatorului final prin intermediul internetului sau al interfeței destinate contoarelor, pentru perioada de cel puțin 24 de luni anterioare sau pentru perioada scursă de la începutul contractului de furnizare, dacă aceasta din urmă este mai mică.

(3) Indiferent dacă au fost instalate sau nu contoare inteligente, statele membre:

- (a) solicită ca, la cererea consumatorului final, informațiile privind facturile la energie și consumul anterior al consumatorilor finali să fie puse la dispoziția unui furnizor de servicii energetice desemnat de către consumatorul final, în măsura în care aceste informații sunt disponibile;
- (b) se asigură că consumatorilor finali li se oferă opțiunea de a primi pe cale electronică facturi și informații privind facturarea, precum și că consumatorii primesc, la cerere, o explicație clară și ușor de înțeles a modului de stabilire a facturii, în special în cazul în care facturile nu sunt bazate pe consumul real;
- (c) se asigură că, împreună cu factura, sunt puse la dispoziție informații adecvate pentru a oferi consumatorilor finali o perspectivă cuprinzătoare asupra costurilor actuale ale energiei, în conformitate cu anexa VII;
- (d) pot prevedea că, la cererea consumatorului final, informațiile cuprinse în respectivele facturi nu sunt considerate ca fiind o solicitare de plată. În astfel de cazuri, statele membre se asigură că furnizorii de surse de energie oferă modalități flexibile pentru plățile propriu-zise;
- (e) solicită ca informațiile și estimările costurilor energiei să fie puse la dispoziția consumatorilor la cerere, în timp util și într-un format ușor de înțeles, care să le permită acestora să compare diferite oferte în condiții identice.

Articolul 11

Costurile de acces la informațiile privind contorizarea și facturarea

(1) Statele membre se asigură că consumatorii finali își primesc în mod gratuit toate facturile și toate informațiile privind facturarea pentru consumul de energie, precum și că aceștia au acces adecvat și gratuit la datele privind propriul consum.

(2) Prin derogare de la alineatul (1), repartizarea costurilor aferente informațiilor privind facturarea pentru consumul individual de energie pentru încălzire și răcire în clădirile cu mai multe apartamente și în clădirile polivalente, conform articolului 9 alineatul (3), se efectuează fără a genera profit. Costurile care rezultă din atribuirea acestei sarcini unei terțe părți, precum un furnizor de servicii sau furnizorul local de energie, și care acoperă măsurarea, alocarea și contabilizarea consumului individual real în astfel de clădiri, pot fi puse pe seama consumatorilor finali, în măsura în care astfel de costuri sunt rezonabile.

Articolul 12

Programul de informare și de capacitate a consumatorilor

(1) Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru a promova și a facilita o utilizare eficientă a energiei de către micii consumatori de energie, inclusiv de către consumatorii interni. Aceste măsuri pot face parte dintr-o strategie națională.

(2) În sensul alineatului (1), aceste măsuri includ unul sau mai multe dintre elementele enumerate la litera (a) sau (b):

(a) o serie de instrumente și politici de promovare a schimbării comportamentale, care pot include:

- (i) stimulente financiare;
- (ii) acces la finanțe, împrumuturi nerambursabile sau subvenții;
- (iii) furnizarea de informații;
- (iv) proiecte exemplare;
- (v) activități la locul de muncă;

(b) căi și mijloace de implicare a consumatorilor și a organizațiilor de consumatori în timpul posibilei instalări a contoarelor inteligente prin comunicarea următoarelor elemente:

- (i) schimbările eficiente din punct de vedere energetic și ușor de realizat cu privire la utilizarea energiei;
- (ii) informații cu privire la măsurile de eficiență energetică.

Articolul 13

Sancțiuni

Statele membre stabilesc norme privind sancțiunile aplicabile în caz de nerespectare a dispozițiilor naționale adoptate în conformitate cu articolele 7-11 și cu articolul 18 alineatul (3) și iau măsurile necesare pentru a asigura aplicarea dispozițiilor respective. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficiente, proporționale și disuasive. Statele membre notifică aceste dispoziții Comisiei până la 5 iunie 2014 și îi notifică fără întârziere orice modificare ulterioară care le afectează.

CAPITOLUL III

EFICIENȚA APROVIZIONĂRII CU ENERGIE

Articolul 14

Promovarea eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire

(1) Până la 31 decembrie 2015, statele membre realizează și notifică Comisiei o evaluare cuprinzătoare a potențialului de punere în aplicare a cogenerării de înaltă eficiență și a termoficării și răcirii centralizate eficiente, care să conțină informațiile prevăzute în anexa VIII. Dacă au efectuat deja o evaluare echivalentă, statele membre o notifică Comisiei.

Evaluarea cuprinzătoare ține pe deplin seama de analiza potențialelor naționale de cogenerare de înaltă eficiență realizată în conformitate cu Directiva 2004/8/CE.

La cererea Comisiei, evaluarea se actualizează și este notificată Comisiei la fiecare cinci ani sau. Comisia înaintează orice astfel de cerere cu cel puțin un an înainte de expirarea termenului.

(2) Statele membre adoptă politici care încurajează acordarea atenției cuvenite, la nivel local și regional, potențialului utilizării sistemelor eficiente de încălzire și răcire, în special a celor care folosesc cogenerarea de înaltă eficiență. Se ține seama de potențialul de dezvoltare al unor piețe locale și regionale ale energiei termice.

(3) Pentru a realiza evaluarea menționată la alineatul (1), statele membre efectuează o analiză costuri-beneficii la nivelul întregului lor teritoriu, pe baza condițiilor climatice, a fezabilității economice și a nivelului de dotare tehnică, în conformitate cu anexa IX partea 1. Analiza costuri-beneficii este capabilă să faciliteze identificarea soluțiilor celor mai eficiente din punct de vedere al costurilor și al resurselor, în vederea satisfacerii cerințelor de încălzire și răcire. Această analiză costuri-beneficii poate face parte dintr-o evaluare de mediu în conformitate cu Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului ⁽¹⁾.

(4) În cazul în care evaluarea menționată la alineatul (1) și analiza menționată la alineatul (3) identifică un potențial pentru aplicarea cogenerării de înaltă eficiență și/sau a termoficării și răcirii centralizate eficiente, ale cărui beneficii depășesc costurile, statele membre iau măsurile adecvate în vederea dezvoltării unei infrastructuri de termoficare și răcire centralizată eficientă și/sau în vederea favorizării dezvoltării cogenerării de înaltă eficiență și a utilizării sistemelor de încălzire și răcire cu căldură reziduală și surse regenerabile de energie, în conformitate cu alineatele (1), (5) și (7).

În cazul în care evaluarea menționată la alineatul (1) și analiza menționată la alineatul (3) nu identifică un potențial ale cărui beneficii depășesc costurile, inclusiv costurile administrative de realizare a analizei costuri-beneficii menționate la alineatul (5), statul membru vizat poate scuti instalațiile de la aplicarea cerințelor prevăzute în respectivul alineat.

(5) Statele membre se asigură că se realizează o analiză costuri-beneficii în conformitate cu anexa IX partea 2 atunci când, după 5 iunie 2014:

(a) se planifică o nouă instalație termoelectrică cu o putere termică totală mai mare de 20 MW, în vederea evaluării costurilor și beneficiilor legate de exploatarea instalației cu instalație de cogenerare de înaltă eficiență;

⁽¹⁾ JO L 197, 21.7.2001, p. 30.

- (b) se reabilitează substanțial o instalație termoelectrică existentă cu o putere termică totală mai mare de 20 MW, în vederea evaluării costurilor și beneficiilor conversiei acesteia într-o instalație de cogenerare de înaltă eficiență;
- (c) se planifică sau se reabilitează substanțial o instalație industrială cu o putere termică totală mai mare de 20 MW care produc căldură reziduală la un nivel de temperatură utilă, în vederea evaluării costului și beneficiilor de utilizare a căldurii reziduale pentru a acoperi o cerere justificată din punct de vedere economic, inclusiv prin cogenerare, și de conectare a respectivei instalații la o rețea de termoficare și răcire centralizată;
- (d) se planifică fie o nouă rețea de termoficare și răcire centralizată, fie o nouă instalație de producere a energiei cu o putere termică totală mai mare de 20 MW în cadrul unei rețele existente de termoficare sau răcire centralizată, fie reabilitarea substanțială a unei astfel de instalații existente, în vederea evaluării costurilor și beneficiilor utilizării căldurii reziduale din instalațiile industriale din apropiere.

Montarea echipamentelor de captare a dioxidului de carbon produs de o instalație de ardere în vederea stocării sale geologice, astfel cum se prevede în Directiva 2009/31/CE, nu este considerată reabilitare în sensul literelor (b), (c) și (d) de la prezentul alineat.

Statele membre pot solicita efectuarea analizei costuri-beneficii menționate la literele (c) și (d) în colaborare cu societățile responsabile de operarea rețelelor de termoficare și răcire centralizată.

- (6) Statele membre pot scuti de la aplicarea alineatului (5):
- (a) instalațiile de producere a energiei electrice cu funcționare la sarcină de vârf și cele de rezervă care sunt proiectate să funcționeze sub 1 500 de ore de funcționare pe an ca medie mobilă pe o perioadă de cinci ani, pe baza unei proceduri de verificare stabilite de către statele membre care asigură că este îndeplinit acest criteriu de scutire;
- (b) centralele nucleare;
- (c) instalațiile care trebuie amplasate în apropierea unui sit de stocare geologică autorizat în temeiul Directivei 2009/31/CE.

Statele membre pot, de asemenea, să stabilească praguri, exprimate în cantități de căldură reziduală disponibilă utilă, în cerere de energie termică sau în distanțe dintre instalațiile industriale și rețelele de termoficare, în vederea scutirii instalațiilor individuale de la aplicarea dispozițiilor menționate la alineatul (5) literele (c) și (d).

Statele membre notifică Comisiei scutiile adoptate în conformitate cu prezentul alineat, până la 31 decembrie 2013, precum și eventualele modificări aduse acestora după această dată.

- (7) Statele membre adoptă criteriile de autorizare astfel cum se prevede la articolul 7 din Directiva 2009/72/CE sau criteriile echivalente pentru acordarea permisului, pentru:
- (a) a lua în considerare rezultatele evaluării cuprinzătoare menționate la alineatul (1);
- (b) a asigura îndeplinirea cerințelor de la alineatul (5); și
- (c) a lua în considerare rezultatele analizei costuri-beneficii menționate la alineatul (5).

(8) Statele membre pot scuti anumite instalații individuale, pe baza criteriilor privind autorizarea și acordarea permisului, menționate la alineatul (7), de la aplicarea cerinței de implementare a opțiunilor ale căror beneficii depășesc costurile, dacă există motive imperative juridice, de proprietate sau financiare pentru acest lucru. În aceste situații, statul membru vizat înaintează Comisiei o notificare motivată a deciziei sale, în termen de trei luni de la data luării respectivei decizii.

(9) Alineatele (5), (6), (7) și (8) din prezentul articol se aplică instalațiilor reglementate de Directiva 2010/75/UE, fără a aduce atingere cerințelor respectivei directive.

(10) Pe baza valorilor de referință armonizate ale eficienței menționate în anexa II litera (f), statele membre se asigură că originea energiei electrice produse prin cogenerare de înaltă eficiență poate fi garantată în conformitate cu criteriile obiective, transparente și nediscriminatorii stabilite de fiecare stat membru în parte. Statele membre se asigură că garanția de origine respectă cerințele și conține cel puțin informațiile prevăzute în anexa X. Statele membre își recunosc reciproc garanțiile de origine, exclusiv ca dovadă a elementelor prevăzute în prezentul alineat. Orice refuz de recunoaștere a garanției de origine ca dovadă, în special din motive care țin de prevenirea fraudelor, trebuie să se bazeze pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. Statele membre notifică Comisiei un astfel de refuz și motivele acestuia. În cazul unui refuz de a recunoaște o garanție de origine, Comisia poate adopta o decizie prin care să oblige partea în cauză să o recunoască, în special în ceea ce privește criteriile obiective, transparente și nediscriminatorii pe care se bazează această recunoaștere.

Comisia este împuternicită să reexamineze, prin intermediul actelor delegate, în conformitate cu articolul 23 din prezenta directivă, valorile de referință armonizate ale randamentului prevăzute în Decizia de punere în aplicare 2011/877/UE a Comisiei⁽¹⁾, în temeiul Directivei 2004/8/CE, până la 31 decembrie 2014.

⁽¹⁾ JO L 343, 23.12.2011, p. 91.

(11) Statele membre se asigură că orice sprijin disponibil pentru cogenerare este condiționat de energia electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență și că se face o utilizare eficientă a căldurii reziduale utilizate pentru realizarea economiilor de energie primară. După caz, sprijinul public pentru cogenerare, precum și pentru producerea centralizată de energie termică și rețelele de termoficare fac obiectul normelor privind ajutoarele de stat.

Articolul 15

Transformarea, transportul și distribuția energiei

(1) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare în domeniul energiei acordă atenția cuvenită eficienței energetice la îndeplinirea sarcinilor de reglementare menționate în Directivele 2009/72/CE și 2009/73/CE, referitor la deciziile acestora privind exploatarea infrastructurii de gaze naturale și energie electrică.

Statele membre se asigură, în special, că autoritățile naționale de reglementare, prin elaborarea de tarife și regulamente privind rețeaua, în cadrul Directivei 2009/72/CE și ținând seama de costurile și beneficiile fiecărei măsuri în parte, stimulează operatorii de rețea să pună la dispoziție servicii de sistem utilizatorilor de rețea care să le permită să pună în aplicare măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice în contextul dezvoltării continue a rețelelor inteligente.

Aceste servicii de sistem pot fi stabilite de operatorul de sistem și nu trebuie să aibă un impact negativ asupra securității sistemului.

Pentru energia electrică, statele membre se asigură că regulamentele privind rețeaua și tarifele de rețea îndeplinesc criteriile din anexa XI, luându-se în considerare orientările și codurile dezvoltate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 714/2009.

(2) Statele membre se asigură că, până la 30 iunie 2015:

(a) se desfășoară o evaluare a potențialului de eficiență energetică al infrastructurii de gaze și energie electrică, în special în ceea ce privește transportul, distribuția, gestiunea sarcinii și interoperabilitatea, precum și conectarea la instalațiile care produc energie, inclusiv posibilități de acces pentru micro-generatorele de energie;

(b) sunt identificate măsuri și investiții concrete pentru introducerea în cadrul infrastructurii rețelei a unor îmbunătățiri ale eficienței energetice care să fie eficiente din punct de vedere al costurilor, cu un calendar al introducerii acestora.

(3) Statele membre pot permite componente de sisteme și structuri tarifare cu scop social pentru transportul și distribuția energiei furnizate în rețea, cu condiția ca orice efecte de subminare asupra sistemului de transport și distribuție să fie

păstrate la nivelul minim necesar și să nu fie disproporționate în raport cu obiectivul social.

(4) Când procedează la echilibrarea piețelor și achiziționează servicii auxiliare, statele membre asigură eliminarea stimulentelelor în ceea ce privește tarifele de transport și distribuție care dăunează eficienței globale (inclusiv eficienței energetice) a producerii, transportului, distribuției și furnizării de energie electrică sau a acelor stimulente care ar putea împiedica participarea răspunsului la cerere. Statele membre se asigură că operatorii de rețea sunt stimulați în sensul îmbunătățirii eficienței conceperii și exploatarei infrastructurii și, în temeiul Directivei 2009/72/CE, că tarifele permit furnizorilor să îmbunătățească participarea consumatorilor la eficiența sistemului, inclusiv răspunsul la cerere, în funcție de situația națională.

(5) Fără a aduce atingere articolului 16 alineatul (2) din Directiva 2009/28/CE și ținând seama de articolul 15 din Directiva 2009/72/CE și de necesitatea de a asigura continuitatea furnizării de energie termică, statele membre se asigură că, sub rezerva cerințelor referitoare la menținerea fiabilității și securității rețelei, bazate pe criteriile transparente și nediscriminatorii stabilite de către autoritățile naționale competente, operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție, atunci când dețin responsabilitatea repartizării instalațiilor de producere în teritoriul acestora:

(a) garantează transportul și distribuția energiei electrice produse prin cogenerare de înaltă eficiență;

(b) oferă acces prioritar sau garantat la rețeaua de energie electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență;

(c) în momentul repartizării instalațiilor de producere a energiei electrice, acordă prioritate repartizării de energie electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență, în măsura în care funcționarea în siguranță a sistemului național de energie electrică permite acest lucru.

Statele membre se asigură că normele referitoare la ierarhizarea diferitelor priorități de acces și repartizare atribuite în sistemele lor de energie electrică sunt explicate clar și în detaliu și sunt publicate. În momentul acordării accesului prioritar sau al repartizării în scopul cogenerării de înaltă eficiență, statele membre pot stabili ierarhii între și în interiorul diferitelor tipuri de energie din surse regenerabile și cogenerare de înaltă eficiență și, în orice caz, se asigură că nu este împiedicat accesul prioritar sau repartizarea prioritară de energie din diferite surse regenerabile.

Pe lângă obligațiile prevăzute la primul paragraf, operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție respectă cerințele prevăzute în anexa XII.

În special, statele membre pot facilita conectarea la sistemul de rețea al energiei electrice produse prin cogenerare de înaltă eficiență în unități de cogenerare de mică putere sau în unități de microcogenerare. După caz, statele membre iau măsuri de încurajare a operatorilor de rețele să adopte un proces simplu de notificare de tip „instalare și informare” pentru instalarea de microunități de cogenerare în scopul simplificării și al scurtării procedurii de autorizare pentru cetățeni și instalatori.

(6) Sub rezerva cerințelor referitoare la menținerea fiabilității și securității rețelei, statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru a asigura că, în cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic și economic având în vedere modul de funcționare al instalației de cogenerare de înaltă eficiență, operatorii instalațiilor de cogenerare de înaltă eficiență pot oferi servicii de echilibrare și alte servicii operaționale la nivelul operatorilor de sisteme de transport sau al operatorilor de sisteme de distribuție. Operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție se asigură că aceste servicii fac parte dintr-un proces de atribuire a serviciilor transparent și nediscriminatoriu și care permite efectuarea de controale.

După caz, statele membre pot solicita operatorilor de sisteme de transport și operatorilor de sisteme de distribuție să încurajeze amplasarea cogenerării de înaltă eficiență în apropierea zonelor cu necesități prin reducerea taxelor privind conectarea și utilizarea sistemului.

(7) Statele membre pot permite producătorilor de energie electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență care doresc să fie conectați la rețea să emită o invitație la licitație pentru lucrările de conectare.

(8) Statele membre se asigură că autoritățile naționale de reglementare în domeniul energiei încurajează resursele la nivelul cererii, cum ar fi răspunsul la cerere, pentru a participa alături de aprovizionare pe piețele cu ridicata și cu amănuntul.

Sub rezerva constrângerilor tehnice inerente gestionării rețelelor, statele membre se asigură că operatorii de sisteme de transport și operatorii de sisteme de distribuție, la îndeplinirea cerințelor referitoare la serviciile de echilibrare și auxiliare, tratează furnizorii de răspuns la cerere, inclusiv agregatorii, într-un manieră nediscriminatorie, pe baza capacităților lor tehnice.

Sub rezerva constrângerilor tehnice inerente gestionării rețelelor, statele membre promovează accesul răspunsului la cerere și participarea acestuia la piețele de servicii de echilibrare, de rezervă și alte servicii de sistem, printre altele solicitând autorităților naționale de reglementare în domeniul energetic sau, atunci când sistemele naționale de reglementare prevăd acest lucru, operatorilor de sisteme de transport și operatorilor de sisteme de distribuție, în strânsă cooperare cu furnizorii de servicii de cerere și cu consumatorii, să definească modalitățile tehnice în vederea participării la respectivele piețe, pe baza cerințelor tehnice ale acestor piețe și a capacităților de răspuns la cerere. Astfel de specificații includ participarea agregatorilor.

(9) În momentul raportării în conformitate cu Directiva 2010/75/UE și fără a aduce atingere articolului 9 alineatul (2)

din respectiva directivă, statele membre iau în considerare includerea informațiilor referitoare la nivelurile de eficiență energetică a instalațiilor a căror funcționare implică arderea combustibililor cu o putere termică nominală totală de 50 MW sau mai mare, în lumina celor mai bune tehnici disponibile dezvoltate în conformitate cu Directiva 2010/75/UE și Directiva 2008/1/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind prevenirea și controlul integrat al poluării ⁽¹⁾.

Statele membre pot încuraja operatorii instalațiilor menționate la primul paragraf să își îmbunătățească media netă anuală a ratelor de funcționare.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII ORIZONTALE

Articolul 16

Disponibilitatea sistemelor de calificare, acreditare și certificare

(1) În cazul în care un stat membru consideră că nivelul național de competențe tehnice, obiectivitate și fiabilitate este insuficient, acesta se asigură că, până la 31 decembrie 2014, sistemele de certificare și/sau de acreditare și/sau sistemele echivalente de calificare, inclusiv, după caz, programele adecvate de formare devin sau sunt disponibile pentru furnizorii de servicii energetice, auditurile energetice, managerii energetici și pentru instalatorii de elemente de clădiri cu impact energetic, astfel cum se prevede la articolul 2 alineatul (9) din Directiva 2010/31/UE.

(2) Statele membre se asigură că sistemele menționate la alineatul (1) oferă transparență consumatorilor, sunt fiabile și contribuie la realizarea obiectivelor naționale de eficiență energetică.

(3) Statele membre pun la dispoziția publicului sistemele de certificare și/sau de acreditare sau sistemele echivalente de calificare menționate la alineatul (1) și cooperează între ele și cu Comisia în vederea comparării și recunoașterii acestor sisteme.

Statele membre iau măsurile adecvate pentru a atrage atenția consumatorilor asupra disponibilității sistemelor de calificare și/sau certificare, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1).

Articolul 17

Informații și formare profesională

(1) Statele membre se asigură că informațiile privind mecanismele de eficiență energetică disponibile și cadrele financiar și juridic sunt transparente și diseminate pe scară largă și în mod activ tuturor actorilor relevanți de pe piață, cum ar fi consumatorii, constructorii, arhitecții, inginerii, auditorii de mediu și instalatorii de elemente de construcție, astfel cum sunt definite de Directiva 2010/31/UE.

Statele membre încurajează punerea la dispoziția băncilor și a altor instituții financiare a informațiilor cu privire la posibilitățile de a participa, inclusiv prin crearea de parteneriate public-privat, la finanțarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice.

⁽¹⁾ JO L 24, 29.1.2008, p. 8.

(2) Statele membre stabilesc condiții corespunzătoare pentru ca operatorii de pe piață să le furnizeze consumatorilor de energie informații adecvate și specifice și consiliere privind eficiența energetică.

(3) Comisia revizuieste impactul măsurilor sale pentru a sprijini dezvoltarea platformelor, implicând, printre altele, organismele europene de dialog social în vederea promovării programelor de formare profesională pentru eficiența energetică și înaintează măsuri suplimentare, după caz. Comisia încurajează partenerii sociali europeni în discuțiile acestora cu privire la eficiența energetică.

(4) Statele membre, cu participarea părților interesate, inclusiv a autorităților locale și regionale, promovează inițiative de informare, de sensibilizare și de formare adecvate pentru a informa cetățenii cu privire la avantajele și la aspectele practice ale adoptării măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice.

(5) Comisia încurajează schimbul de informații cu privire la cele mai bune practici de economisire a energiei în rândul statelor membre și diseminarea acestor informații la scară largă.

Articolul 18

Servicii energetice

(1) Statele membre promovează piața serviciilor energetice și accesul IMM-urilor la această piață prin:

- (a) diseminarea de informații clare și ușor accesibile privind:
 - (i) contractele disponibile de servicii energetice și clauzele care trebuie incluse în aceste contracte pentru a se garanta economiile de energie și drepturile consumatorilor finali;
 - (ii) instrumentele financiare, stimulentele, granturile și împrumuturile menite să susțină proiectele de eficiență energetică;
- (b) încurajarea dezvoltării etichetelor de calitate, între altele de către organizațiile profesionale;
- (c) punerea la dispoziția publicului și actualizarea periodică a listei cu furnizorii disponibili de servicii energetice care sunt calificați și/sau certificați și a calificărilor și/sau a certificărilor acestora, în conformitate cu articolul 16, sau furnizarea unei interfețe cu ajutorul căreia furnizorii de servicii energetice să poată furniza informații;
- (d) acordarea de sprijin sectorului public în ceea ce privește solicitarea de oferte de servicii energetice, în special pentru reabilitarea clădirilor, prin:
 - (i) furnizarea de contracte-tip pentru contractele de performanță energetică care să includă cel puțin elementele menționate în anexa XIII;
 - (ii) furnizarea de informații privind cele mai bune practici pentru contractele de performanță energetică, inclusiv,

dacă este disponibilă, o analiză costuri-beneficii care utilizează o abordare pe baza ciclului de viață;

(e) furnizarea unei examinări calitative în cadrul planului național de acțiune pentru eficiență energetică cu privire la evoluțiile actuale și viitoare ale pieței serviciilor energetice.

(2) Statele membre sprijină funcționarea adecvată a pieței de servicii energetice, după caz, prin:

- (a) identificarea și publicarea punctului/punctelor de contact de unde consumatorii finali pot obține informațiile menționate la alineatul (1);
 - (b) luarea de măsuri, dacă este cazul, de înlăturare a barierelor de reglementare, precum și a celor de altă natură care împiedică încheierea de contracte de performanță energetică și adoptarea altor modele de servicii de eficiență energetică în vederea identificării și/sau a punerii în aplicare a măsurilor destinate economisirii de energie;
 - (c) luarea în considerare a instituirii sau a atribuirii rolului unui mecanism independent, cum ar fi un avocat al poporului, pentru a asigura tratarea cu eficiență a reclamațiilor și soluționarea extrajudiciară a litigiilor care decurg dintr-un contract de servicii energetice;
 - (d) acordarea posibilității ca intermediarii de pe piață independenți să joace un rol în stimularea dezvoltării pieței în materie de cerere și ofertă.
- (3) Statele membre se asigură că distribuitorii de energie, operatorii de sisteme de distribuție și furnizorii de energie se abțin de la orice activități care pot împiedica cererea și furnizarea de servicii energetice sau alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice sau care pot împiedica dezvoltarea piețelor pentru astfel de servicii sau măsuri, inclusiv blocarea piețelor pentru concurenți sau abuzul de poziție dominantă.

Articolul 19

Alte măsuri de promovare a eficienței energetice

(1) Statele membre evaluează și, după caz, iau măsurile adecvate pentru eliminarea barierelor de reglementare, precum și a celor de altă natură apărute în calea eficienței energetice, fără a aduce atingere principiilor de bază ale legislației privind proprietatea și chiria din statele membre, în special cu privire la:

- (a) fragmentarea stimulentele între proprietarul și chiriașul unei clădiri sau între proprietari, pentru a se evita ca aceste părți să renunțe la efectuarea de investiții de îmbunătățire a eficienței energetice, pe care le-ar fi efectuat în alte condiții, din cauza faptului că nu vor obține beneficii individuale complete sau din cauza absenței normelor privind împărțirea costurilor și a beneficiilor între ele, inclusiv a normelor și măsurilor naționale de reglementare a procesului de luare a deciziilor în cazul proprietăților cu mai mulți proprietari;

(b) dispozițiile juridice și de reglementare, precum și practicile administrative privind achizițiile publice și bugetele și exercițiile financiare anuale, cu scopul de a se asigura că organismele publice individuale nu sunt împiedicate să facă investiții menite să îmbunătățească eficiența energetică și să minimizeze costurile estimate ale ciclului de viață, precum și să utilizeze contracte de eficiență energetică și alte mecanisme de finanțare de la surse terțe pe o bază contractuală pe termen lung.

Astfel de măsuri de eliminare a barierelor pot include furnizarea de stimulente, abrogarea sau modificarea dispozițiilor juridice sau de reglementare, adoptarea orientărilor și a comunicărilor interpretative sau simplificarea procedurilor administrative. Măsurile pot fi combinate cu asigurarea educării, formării profesionale și informațiilor specifice, precum și a asistenței tehnice în materie de eficiență energetică.

(2) Evaluarea barierelor și a măsurilor menționate la alineatul (1) sunt notificate Comisiei în primul plan național de acțiune pentru eficiență energetică prevăzut la articolul 24 alineatul (2). Comisia încurajează schimbul celor mai bune practici în acest sens.

Articolul 20

Fondul național pentru eficiență energetică, finanțare și asistență tehnică

(1) Fără a aduce atingere articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, statele membre facilitează instituirea de mecanisme financiare sau utilizarea celor existente pentru ca măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice să maximizeze avantajele fluxurilor multiple de finanțare.

(2) Comisia acordă asistență statelor membre, atunci când este cazul, direct sau prin intermediul instituțiilor financiare europene, în ceea ce privește crearea de facilități de finanțare și de mecanisme de asistență tehnică, în scopul de a spori eficiența energetică în diferite sectoare.

(3) Comisia facilitează schimbul de bune practici între autoritățile sau organismele naționale sau regionale competente, de exemplu prin reuniuni anuale ale organismelor de reglementare, baze de date publice cu informații privind punerea în aplicare a măsurilor de către statele membre și o comparație între țări.

(4) Statele membre pot institui un fond național pentru eficiență energetică. Scopul acestui fond este de a sprijini inițiativele naționale privind eficiența energetică.

(5) Statele membre pot permite îndeplinirea obligațiilor menționate la articolul 5 alineatul (1) prin contribuții anuale la Fondul național pentru eficiență energetică echivalente cu investițiile necesare pentru a îndeplini obligațiile respective.

(6) Statele membre pot dispune că părțile obligate își pot îndeplini obligațiile prevăzute la articolul 7 alineatul (1) printr-o contribuție anuală la Fondul național pentru eficiență energetică echivalentă cu investițiile necesare pentru a îndeplini obligațiile respective.

(7) Statele membre pot folosi veniturile proprii din nivelurile anuale de emisii alocate în temeiul Deciziei nr. 406/2009/CE pentru elaborarea unor mecanisme inovatoare de finanțare pentru a pune în practică obiectivul menționat la articolul 5 de îmbunătățire a performanței energetice a clădirilor.

Articolul 21

Factori de conversie

În vederea comparării economiilor de energie și a conversiei într-o unitate comparabilă, se aplică factorii de conversie prevăzuți în anexa IV, cu excepția cazului în care se poate justifica folosirea altor factori de conversie.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 22

Acte delegate

(1) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a revizui valorile de referință armonizate ale randamentului prevăzute la articolul 14 alineatul (10) al doilea paragraf.

(2) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a adapta la progresul tehnic valorile, metodele de calcul, coeficientul de energie primară implicit și cerințele menționate în anexele I, II, III, IV, V, VII, VIII, IX, X și XII.

Articolul 23

Exercitarea delegării

(1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute în prezentul articol.

(2) Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 22 se conferă Comisiei pentru o perioadă de cinci ani de la 4 decembrie 2012.

(3) Delegarea de competențe menționată la articolul 22 poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificată în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.

(4) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.

(5) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 22 intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecțiuni în termen de 2 luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliul, sau în cazul în care, înainte expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecțiuni. Respectivul termen se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 24

Reexaminarea și monitorizarea punerii în aplicare

(1) Începând cu 2013, până la data de 30 aprilie a fiecărui an, statele membre prezintă un raport privind progresul înregistrat în legătură cu îndeplinirea obiectivelor naționale de eficiență energetică, în conformitate cu anexa XIV partea 1. Raportul poate fi parte din programele naționale de reformă prevăzute de Recomandarea 2010/410/UE a Consiliului din 13 iulie 2010 privind orientările generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii ⁽¹⁾.

(2) Până la 30 aprilie 2014, iar ulterior la fiecare trei ani, statele membre prezintă planuri naționale de acțiune pentru eficiență energetică. Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică acoperă măsurile semnificative de îmbunătățire a eficienței energetice și economiile de energie preconizate și/sau înregistrate, inclusiv cele privind aprovizionarea, transportul și distribuția de energie, precum și consumul final de energie, în vederea atingerii obiectivelor naționale în materie de eficiență energetică prevăzute la articolul 3 alineatul (1). Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică vor fi completate cu estimări actualizate privind consumul global de energie primară preconizat pentru 2020, precum și nivelurile estimate ale consumului de energie primară în sectoarele menționate în anexa XIV partea 1.

Comisia furnizează, până la 31 decembrie 2012, un model orientativ pentru planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică. Acest model se adoptă în conformitate cu procedura de consultare menționată la articolul 26 alineatul (2). În orice caz, planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică includ informațiile prevăzute în anexa XIV.

(3) Comisia analizează rapoartele anuale și planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică și evaluează măsura în care statele membre au progresat în ceea ce privește obiectivele naționale în materie de eficiență energetică solicitate în temeiul articolului 3 alineatul (1) și în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentei directive. Comisia transmite evaluarea Parlamentului European și Consiliului. Pe baza evaluării rapoartelor și a planurilor naționale de acțiune pentru eficiență energetică, Comisia poate emite recomandări către statele membre.

(4) Comisia monitorizează impactul punerii în aplicare a prezentei directive asupra Directivelor 2003/87/CE, 2009/28/CE și 2010/31/UE precum și asupra Deciziei nr. 406/2009/CE și asupra sectoarelor industriale, în special a celor expuse la un risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, astfel cum s-a stabilit în Decizia 2010/2/UE.

(5) Comisia reexaminează necesitatea permanentă a posibilității derogărilor stabilite la articolul 14 alineatul (6), pentru prima dată în cadrul evaluării primului plan național de acțiune pentru eficiență energetică și ulterior la fiecare trei ani. În cazul în care reexaminarea demonstrează faptul că oricare dintre criteriile pentru derogările respective nu se mai justifică fiind seama de disponibilitatea sarcinii termice și de condițiile reale de funcționare a instalațiilor care beneficiază de derogări, Comisia propune măsurile corespunzătoare.

(6) Statele membre înaintează Comisiei, până la data de 30 aprilie a fiecărui an, statistici privind producția națională de energie electrică și termică din cogenerarea cu eficiență ridicată și scăzută, în conformitate cu metodologia menționată la anexa I, în legătură cu producția totală de energie termică și electrică. De asemenea, acestea înaintează statistici anuale privind capacitățile de cogenerare a energiei termice și electrice și combustibilii folosiți pentru cogenerare, precum și producția și capacitatea de termoficare și răcire centralizată în legătură cu capacitățile și producția totală de energie termică și electrică. Statele membre înaintează statistici privind economiile de energie primară realizate prin aplicarea cogenerării în conformitate cu metodologia prevăzută în anexa II.

(7) Până la 30 iunie 2014, Comisia înaintează Parlamentului European și Consiliului evaluarea prevăzută la articolul 3 alineatul (2), însoțită, dacă este necesar, de propuneri de măsuri suplimentare.

(8) Comisia revizuieste eficacitatea punerii în aplicare a articolului 6 până la 5 decembrie 2015, luând în considerare cerințele prevăzute de Directiva 2004/18/CE, și înaintează un raport Parlamentului European și Consiliului. Raportul respectiv este însoțit, după caz, de propuneri de măsuri suplimentare.

(9) Până la 30 iunie 2016, Comisia înaintează Parlamentului European și Consiliului un raport privind punerea în aplicare a articolului 7. Raportul este însoțit, după caz, de o propunere legislativă pentru unul sau mai multe din scopurile următoare:

- (a) modificarea datei finale prevăzute la articolul 7 alineatul (1);
- (b) revizuirea cerințelor prevăzute la articolul 7 alineatele (1), (2) și (3);
- (c) stabilirea unor cerințe comune suplimentare, în special în ceea ce privește aspectele prevăzute la articolul 7 alineatul (7).

⁽¹⁾ JO L 191, 23.7.2010, p. 28.

(10) Până la 30 iunie 2018, Comisia evaluează progresul înregistrat de statele membre în ceea ce privește eliminarea barierelor de reglementare și de altă natură menționate la articolul 19 alineatul (1). Această evaluare este urmată, după caz, de propuneri de măsuri suplimentare.

(11) Comisia pune la dispoziția publicului rapoartele menționate la alineatele (1) și (2).

Articolul 25

Platforma online

Comisia instituie o platformă online în vederea stimulării punerii în practică a prezentei directive la nivel național, regional și local. Această platformă sprijină schimbul de experiențe cu privire la practici, analize comparative, activități de interrelaționare, precum și practici inovatoare.

Articolul 26

Procedura comitetului

(1) Comisia este asistată de un comitet. Respectivul comitet este un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

(2) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Articolul 27

Modificări și abrogări

(1) Directiva 2006/32/CE se abrogă de la 5 iunie 2014, cu excepția articolului 4 alineatele (1)-(4) și a anexelor I, III și IV, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre referitoare la termenul de transpunere în legislația națională. Articolul 4 alineatele (1)-(4) din și anexele I, III și IV la Directiva 2006/32/CE se abrogă de la 1 ianuarie 2017.

Directiva 2004/8/CE se abrogă de la 5 iunie 2014, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre referitoare la termenul de transpunere în legislația națională.

Trimiterile la Directivele 2006/32/CE și 2004/8/CE se interpretează ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa XV.

(2) Articolul 9 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/30/UE se elimină de la 5 iunie 2014.

(3) Directiva 2009/125/CE se modifică după cum urmează:

1. Se introduce următorul considerent:

„(35a) Directiva 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 mai 2010 privind performanța energetică a clădirilor (*) solicită statelor membre să stabilească cerințe de performanță energetică pentru elementele de clădiri care fac parte din anvelopa clădirii și cerințele de sistem referitoare la performanța energetică globală, instalarea adecvată și dimensionarea corespunzătoare, ajustarea și controlul sistemelor tehnice de construcții care sunt instalate în clădirile existente. Aceste cerințe pot, în anumite situații și în conformitate cu obiectivele prezentei directive, să limiteze instalarea de produse cu impact energetic care se conformează la prezenta directivă și la măsurile de punere în aplicare a acesteia, cu condiția ca astfel de cerințe să nu reprezinte o barieră de piață nejustificată.

(*) JO L 153, 18.6.2010, p. 13.”

2. La sfârșitul articolului 6 alineatul (1) se adaugă următoarea propoziție:

„În acest mod nu trebuie să se aducă însă atingere cerințelor de performanță energetică și cerințelor de sistem stabilite de statele membre în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) și cu articolul 8 din Directiva 2010/31/UE.”

Articolul 28

Transpunere

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 5 iunie 2014.

Prin derogare de la primul paragraf, statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma articolului 4, articolului 5 alineatul (1) primul paragraf, articolului 5 alineatul (5), articolului 5 alineatul (6), articolului 7 alineatul (9) ultimul paragraf, articolului 14 alineatul (6), articolului 19 alineatul (2), articolului 24 alineatul (1) și articolului 24 alineatul (2), precum și anexei V punctul 4 până la datele menționate în dispozițiile respective.

Statele membre comunică de îndată Comisiei textele acestor dispoziții.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

*Articolul 29***Intrarea în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 30***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasbourg, 25 octombrie 2012.

Pentru Parlamentul European
Președintele
M. SCHULZ

Pentru Consiliu
Președintele
A. D. MAVROYIANNIS

ANEXA I

PRINCIPII GENERALE PENTRU CALCULUL ENERGIEI ELECTRICE PRODUSE PRIN COGENERARE

Partea I

Principii generale

Valorile folosite pentru calculul energiei electrice produse prin cogenerare se determină pe baza exploatării estimate sau efective a unității în condiții normale de utilizare. Pentru unitățile de microcogenerare, calculul se poate baza pe valori certificate.

- (a) Producția de energie electrică din cogenerare se consideră egală cu producția totală anuală de energie electrică a unității respective, măsurată la bornele generatoarelor principale:
- (i) în unitățile de cogenerare de tipurile (b), (d), (e), (f), (g) și (h) menționate în partea II, cu o eficiență globală anuală stabilită de statele membre la un nivel de cel puțin 75 %; și
- (ii) în unitățile de cogenerare de tipurile (a) și (c) menționate în partea II, cu o eficiență globală anuală stabilită de statele membre la un nivel de cel puțin 80 %.
- (b) În unitățile de cogenerare cu o eficiență globală anuală mai mică decât valoarea prevăzută la litera (a) punctul (i) [unități de cogenerare de tipurile (b), (d), (e), (f), (g) și (h) menționate în partea II] sau cu o eficiență globală anuală sub valoarea menționată la litera (a) punctul (ii) [unități de cogenerare de tipurile (a) și (c) menționate în partea II], cogenerarea se calculează cu următoarea formulă:

$$E_{\text{CHP}} = H_{\text{CHP}} \times C$$

unde:

E_{CHP} este cantitatea de energie electrică produsă prin cogenerare;

C este raportul dintre energia electrică și energia termică;

H_{CHP} este cantitatea de energie termică utilă produsă prin cogenerare (calculată, în acest sens, ca producția totală de energie termică minus orice cantitate de energie termică produsă în cazane separate sau prin extracție de abur viu din generatorul de abur, înainte de turbină).

Calculul energiei electrice produse prin cogenerare trebuie să aibă la bază raportul efectiv dintre energia electrică și energia termică. Dacă nu se cunoaște raportul efectiv dintre energia electrică și energia termică a unei unități de cogenerare, se pot folosi următoarele valori implicite, în special pentru scopuri statistice, pentru unități de tipurile (a), (b), (c), (d) și (e) menționate în partea II, cu condiția ca energia electrică produsă în cogenerare să fie mai mică sau egală cu producția de energie electrică totală a unității:

Tipul unității	Raportul energie electrică/energie termică, C
Turbină de gaz cu ciclu combinat cu recuperare de căldură	0,95
Turbină de abur cu contrapresiune	0,45
Turbină de abur cu condensare	0,45
Turbină de gaz cu recuperare de căldură	0,55
Motor cu combustie internă	0,75

Dacă statele membre introduc valori implicite pentru raportul dintre energia electrică și energia termică pentru unitățile de tipurile (f), (g), (h), (i), (j) și (k) menționate în partea II, aceste valori implicite trebuie să fie publicate și notificate Comisiei.

- (c) Dacă o parte din conținutul de energie al cantității de combustibil din procesul de cogenerare este recuperată sub formă de produse chimice și reciclată, această parte poate fi scăzută din cantitatea de combustibil înainte de calcularea eficienței globale utilizate la literele (a) și (b).
- (d) Statele membre pot determina raportul dintre energia electrică și energia termică drept raportul dintre energia electrică și energia termică utilă în cazul funcționării în regim de cogenerare la o sarcină redusă, utilizând datele operaționale ale unei unități specifice.
- (e) Statele membre pot utiliza alte perioade de raportare în afară de cea anuală, pentru calculele de la literele (a) și (b).

Partea II

Tehnologii de cogenerare care intră sub incidența prezentei directive

- (a) Turbină de gaz în ciclu combinat, cu recuperare de căldură
- (b) Turbină de abur cu contrapresiune
- (c) Turbină de abur cu condensare
- (d) Turbină de gaz cu recuperare de căldură
- (e) Motor cu combustie internă
- (f) Microturbine
- (g) Motoare Stirling
- (h) Pile de combustie
- (i) Motoare cu abur
- (j) Cicluri Rankine pentru fluide organice
- (k) Orice alt tip de tehnologie sau combinații ale acestora, care intră sub incidența definiției stabilite la articolul 2 punctul 30.

În momentul punerii în aplicare a principiilor generale pentru calcularea energiei electrice produse prin cogenerare, statele membre utilizează orientările detaliate prevăzute în Decizia 2008/952/CE a Comisiei din 19 noiembrie 2008 de stabilire a orientărilor detaliate pentru implementarea anexei II la Directiva 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ JO L 338, 17.12.2008, p. 55.

ANEXA II

METODOLOGIA DE DETERMINARE A EFICIENȚEI PROCESULUI DE COGENERARE

Valorile utilizate pentru calculul eficienței cogenerării și al economiilor de energie primară se determină pe baza exploataării estimate sau efective a unității, în condiții normale de utilizare.

(a) Cogenerarea de înaltă eficiență

În sensul prezentei directive, cogenerarea de înaltă eficiență îndeplinește următoarele criterii:

- producția în sistem de cogenerare de la unitățile de cogenerare asigură economii de energie primară calculate în conformitate cu litera (b) de cel puțin 10 %, comparativ cu valorile de referință pentru producerea separată de energie electrică și termică;
- producția unităților de mică putere și a unităților de microcogenerare care asigură economii de energie primară poate fi considerată drept cogenerare de înaltă eficiență.

(b) Calculul economiilor de energie primară

Cantitatea de economii de energie primară rezultată în urma producerii în sistem de cogenerare, definită în conformitate cu anexa I, se calculează pe baza următoarei formule:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHP H_{\eta}}{Ref H_{\eta}} + \frac{CHP E_{\eta}}{Ref E_{\eta}}} \right) \times 100 \%$$

unde:

PES reprezintă economiile de energie primară;

CHP H_{η} reprezintă eficiența termică a producției în cogenerare, definită ca raport între producția anuală de energie termică utilă și cantitatea de combustibil utilizată pentru producerea de energie termică utilă și energie electrică din cogenerare;

Ref H_{η} reprezintă valoarea de referință a eficienței pentru producerea separată de energie termică;

CHP E_{η} reprezintă eficiența electrică a producției în cogenerare, definită ca raport între producția anuală de energie electrică produsă prin cogenerare și cantitatea de combustibil utilizată pentru producerea sumei dintre producția de energie termică utilă și energie electrică din cogenerare. În cazul în care o unitate de cogenerare produce energie mecanică, cantitatea anuală de energie electrică produsă prin cogenerare poate fi mărită cu un element suplimentar, care reprezintă cantitatea de energie electrică echivalentă cu cea de energie mecanică. Acest element suplimentar nu creează un drept de emisie a garanțiilor de origine, în conformitate cu articolul 14 alineatul (10);

Ref E_{η} reprezintă valoarea de referință a eficienței pentru producerea separată de energie electrică.

(c) Calculul economiilor de energie în cazul utilizării metodei de calcul alternativ

Statele membre pot calcula economiile de energie primară rezultate ca urmare a producerii de energie termică și energie electrică și mecanică după cum se indică mai jos fără a utiliza anexa I pentru a exclude din acest proces cantitățile de energie termică și energie electrică ce nu sunt rezultate din cogenerare. O astfel de producție poate fi considerată ca fiind cogenerare de înaltă eficiență, cu condiția să îndeplinească criteriile de eficiență stabilite la litera (a) din prezenta anexă și – pentru unitățile de cogenerare cu capacitate electrică mai mare de 25 MW – eficiența globală să fie peste 70 %. Cu toate acestea, specificarea cantității de energie electrică produsă prin cogenerare în contextul acestei producții, pentru emiterea unei garanții de origine și în scop statistic, se determină în conformitate cu anexa I.

Dacă economiile de energie primară pentru un proces se calculează utilizând metoda de calcul alternativ indicată mai sus, economiile de energie primară se calculează pe baza formulei menționate la litera (b) din prezenta anexă, înlocuind: „CHP $H\eta$ ” cu „ $H\eta$ ” și „CHP $E\eta$ ” cu „ $E\eta$ ”, unde:

$H\eta$ reprezintă eficiența termică a procesului, definită ca raport între producția anuală de energie termică și cantitatea de combustibil utilizată pentru producerea sumei dintre producția de energie termică și producția de energie electrică;

$E\eta$ reprezintă eficiența electrică a procesului, definită ca raport între producția anuală de energie electrică și cantitatea de combustibil utilizată pentru producerea sumei dintre producția de energie termică și producția de energie electrică. În cazul în care o unitate de cogenerare produce energie mecanică, energia electrică produsă anual prin cogenerare poate fi mărită printr-un element suplimentar, care reprezintă cantitatea de energie electrică echivalentă cu cea de energie mecanică. Acest element suplimentar nu va crea un drept de emiteră a garanțiilor de origine, în conformitate cu articolul 14 alineatul (10).

- (d) Statele membre pot utiliza alte perioade de raportare, în afară de cea anuală, pentru calculele efectuate în conformitate cu literele (b) și (c) din prezenta anexă.
- (e) Pentru unități de microcogenerare, calculul economiilor de energie primară se poate baza pe date certificate.
- (f) Valorile de referință ale eficienței pentru producerea separată de energie electrică și termică

Aceste valori de referință armonizate ale eficienței constau dintr-o matrice de valori diferențiate prin factori relevanți, printre care anul construcției și tipurile de combustibil și trebuie să se bazeze pe o analiză bine fundamentată care să ia în considerare, între altele, datele de exploatare în condiții realiste, combinația de combustibili și condițiile climatice, precum și tehnologiile de cogenerare aplicate.

Valorile de referință ale eficienței pentru producerea separată de energie termică și electrică în conformitate cu formula prezentată la litera (b) stabilesc eficiența de exploatare a producerii separate de energie termică și electrică pe care cogenerarea intenționează să o înlocuiască.

Valorile de referință ale eficienței se calculează în conformitate cu principiile următoare:

1. Pentru unitățile de cogenerare, compararea cu producerea separată de energie electrică trebuie să aibă la bază principiul comparării acelorași tipuri de combustibil.
 2. Fiecare unitate de cogenerare se compară cu tehnologia cea mai bună și justificabilă din punct de vedere economic pentru producerea separată de energie termică și electrică disponibilă pe piață în anul construirii unității de cogenerare.
 3. Valorile de referință ale eficienței pentru unitățile de cogenerare mai vechi de 10 ani se stabilesc pe baza valorilor de referință pentru unitățile cu vechime de 10 ani.
 4. Valorile de referință ale eficienței pentru producerea separată de energie electrică și termică reflectă diferențele climatice dintre statele membre.
-

ANEXA III

CERINȚELE DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ PENTRU ACHIZIȚIONAREA DE PRODUSE, SERVICII ȘI CLĂDIRI DE CĂTRE ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ

În măsura în care acest lucru respectă raportul costuri-eficacitate, fezabilitatea economică, o mai mare durabilitate, adecvarea tehnică, precum și concurența suficientă, administrațiile centrale care achiziționează produse, servicii sau clădiri:

- (a) în cazul în care un produs este reglementat de un act delegat adoptat în temeiul Directivei 2010/30/UE sau de o directivă corespunzătoare de punere în aplicare a Comisiei, achiziționează numai produsele care respectă criteriul de apartenență la cea mai înaltă clasă de eficiență energetică posibilă din perspectiva necesității de a asigura o concurență suficientă;
- (b) în cazul în care un produs nereglementat în conformitate cu litera (a) este reglementat de o măsură de punere în aplicare în temeiul Directivei 2009/125/CE adoptate după intrarea în vigoare a prezentei directive, achiziționează numai produse care respectă valorile de referință privind eficiența energetică specificate în respectiva măsură de punere în aplicare;
- (c) achiziționează numai produsele reprezentând echipamente de birou reglementate de Decizia 2006/1005/CE a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind încheierea Acordului între Guvernul Statelor Unite ale Americii și Comunitatea Europeană privind coordonarea programelor de etichetare referitoare la eficiența energetică a echipamentelor de birou ⁽¹⁾ care respectă cerințele privind eficiența energetică și care să fie la fel de stricte precum cele enumerate în anexa C la acordul atașat la decizia în cauză;
- (d) achiziționează numai pneurile care îndeplinesc criteriul de apartenență la clasa cea mai ridicată de eficiență a consumului de combustibil, în conformitate cu definiția din Regulamentul (CE) nr. 1222/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind etichetarea pneurilor în ceea ce privește eficiența consumului de combustibil și alți parametri esențiali ⁽²⁾. Această cerință nu împiedică organismele publice să achiziționeze pneuri cu cea mai ridicată clasă de aderență sau clasă de zgomot exterior de rulare justificată prin motive de siguranță și de sănătate publică;
- (e) solicită în cadrul licitațiilor pentru contracte de servicii ca furnizorii de servicii să utilizeze, în cadrul furnizării serviciilor în cauză, doar produse care îndeplinesc cerințele menționate la literele (a)-(d) în momentul furnizării serviciilor respective. Această cerință se aplică doar produselor noi achiziționate de furnizorii de servicii parțial sau integral în scopul furnizării serviciului în cauză;
- (f) să achiziționeze sau să încheie noi acorduri de închiriere doar a clădirilor care îndeplinesc cel puțin cerințele minime privind performanța energetică, menționate la articolul 5 alineatul (1), cu excepția cazului în care scopul achiziționării este:
 - (i) renovarea aprofundată sau demolarea;
 - (ii) în cazul organismelor publice, să revândă clădirea fără a o utiliza în scopurile proprii ale organismului public; sau
 - (iii) conservarea acesteia ca o clădire protejată oficial ca făcând parte dintr-un complex desemnat ca atare sau datorită valorii lor arhitecturale sau istorice.

Gradul de respectare a acestor cerințe se verifică pe baza certificatelor de performanță energetică menționate la articolul 11 din Directiva 2010/31/UE.

⁽¹⁾ JO L 381, 28.12.2006, p. 24.

⁽²⁾ JO L 342, 22.12.2009, p. 46.

ANEXA IV

CONȚINUTUL ENERGETIC AL COMBUSTIBILILOR SELECȚAȚI PENTRU UTILIZARE FINALĂ – TABEL DE CONVERSIE ⁽¹⁾

Produs energetic	kJ (PCI)	kgep (PCI)	kWh (PCI)
1 kg cocs	28 500	0,676	7,917
1 kg antracit	17 200-30 700	0,411-0,733	4,778-8,528
1 kg brichete lignit	20 000	0,478	5,556
1 kg lignit superior	10 500-21 000	0,251-0,502	2,917-5,833
1 kg lignit	5 600-10 500	0,134-0,251	1,556-2,917
1 kg șisturi bituminoase	8 000-9 000	0,191-0,215	2,222-2,500
1 kg turbă	7 800-13 800	0,186-0,330	2,167-3,833
1 kg brichete turbă	16 000-16 800	0,382-0,401	4,444-4,667
1 kg țiței greu	40 000	0,955	11,111
1 kg păcură	42 300	1,010	11,750
1 kg benzină	44 000	1,051	12,222
1 kg parafină	40 000	0,955	11,111
1 kg gaz petrolier lichefiat	46 000	1,099	12,778
1 kg gaz natural ⁽¹⁾	47 200	1,126	13,10
1 kg gaz natural lichefiat	45 190	1,079	12,553
1 kg lemn (umiditate 25 %) ⁽²⁾	13 800	0,330	3,833
1 kg pelete/brichete din lemn	16 800	0,401	4,667
1 kg deșeuri	7 400-10 700	0,177-0,256	2,056-2,972
1 MJ căldură derivată	1 000	0,024	0,278
1 kWh energie electrică	3 600	0,086	1 ⁽³⁾

Sursa: Eurostat.

⁽¹⁾ 93 % metan.⁽²⁾ Statele membre pot aplica alte valori, în funcție de tipul de lemn utilizat cel mai mult în statul membru respectiv.⁽³⁾ Aplicabil în cazul în care economiile de energie sunt calculate ca energie primară prin intermediul unei abordări ascendente bazate pe consumul energetic final. Pentru economiile de energie electrică în kWh, statele membre pot aplica un coeficient implicit de 2,5. Statele membre pot aplica un alt coeficient, cu condiția de a putea justifica valoarea acestuia.⁽¹⁾ Statele membre pot aplica factori de conversie diferiți, în cazul în care aceștia pot fi justificați.

ANEXA V

Metode și principii comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 7 alineatele (1), (2) și (9) și al articolului 20 alineatul (6)

1. Metodele de calcul al economiilor de energie în sensul articolului 7 alineatele (1) și (2), articolului 7 alineatul (9) al doilea paragraf literele (b), (c), (d), (e) și (f) și articolului 20 alineatul (6)

Părțile obligate, participante sau mandatate sau autoritățile publice de punere în aplicare pot utiliza una sau mai multe dintre următoarele metode de calcul al economiilor de energie:

- (a) economii preconizate, prin referire la rezultatele îmbunătățirilor energetice anterioare monitorizate independent în instalații similare. Abordarea generică este denumită „*ex ante*”;
- (b) economii contorizate, în care economiile din instalarea măsurii sau a pachetului de măsuri sunt stabilite prin înregistrarea reducerii propriu-zise a energiei utilizate, ținând seama de factori precum adiționalitatea, ocuparea, nivelurile de producție și condițiile meteorologice care pot afecta consumul. Abordarea generică este denumită „*ex post*”.
- (c) economii de energie gradate, prin care sunt utilizate estimările tehnice. Această abordare poate fi utilizată doar în cazul în care determinarea unor date strict măsurate pentru o instalație specifică este dificilă sau mult prea costisitoare, de exemplu înlocuirea unui compresor sau a unui motor electric cu o valoare nominală în kWh diferită de cea pentru care au fost măsurate informații independente privind economiile de energie, sau în cazul în care acestea se desfășoară pe baza metodologiilor și standardelor de referință stabilite la nivel național de experți calificați sau acreditați care sunt independenți față de părțile obligate, participante sau mandatate implicate;
- (d) economii de energie monitorizate, în care este stabilit răspunsul consumatorilor la recomandări, campanii de informare, etichetare sau sisteme de certificare sau contoare inteligente. Această abordare poate fi utilizată doar pentru economiile de energie rezultate din schimbările privind comportamentul consumatorilor. Aceasta nu poate fi utilizată pentru economii rezultate din introducerea unor măsuri concrete.
2. În stabilirea economiilor de energie pentru o măsură de eficiență energetică în scopul articolului 7 alineatele (1) și (2), al articolului 7 alineatul (9) al doilea paragraf literele (b), (c), (d), (e) și (f) și al articolului 20 alineatul (6) se aplică următoarele principii:

- (a) poate fi acordat credit doar pentru economiile care depășesc următoarele niveluri:
- (i) standardele de performanță ale Uniunii privind emisiile pentru noile autoturisme și noile vehicule utilitare ușoare în urma punerii în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 443/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2009 de stabilire a standardelor de performanță privind emisiile pentru autoturismele noi, ca parte a abordării integrate a Comunității de a reduce emisiile de CO₂ produse de vehiculele utilitare ușoare⁽¹⁾ și, respectiv, a Regulamentului (UE) nr. 510/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2011 de stabilire a unor standarde de performanță pentru vehiculele utilitare ușoare noi, ca parte a abordării integrate a Uniunii de reducere a emisiilor de CO₂ generate de vehiculele ușoare⁽²⁾;
- (ii) cerințele Uniunii privind eliminarea de pe piață a anumitor produse cu impact energetic în urma punerii în aplicare a măsurilor de punere în aplicare în temeiul Directivei 2009/125/CE; și
- (b) pentru a ține seama de variațiile climatice dintre regiuni, statele membre pot alege să ajusteze economiile la o valoare standard sau să stabilească diferite economii de energie în funcție de variațiile de temperatură dintre regiuni;

⁽¹⁾ JO L 140, 5.6.2009, p. 1.

⁽²⁾ JO L 145, 31.5.2011, p. 1.

- (c) trebuie să se poată demonstra că activitățile părții obligate, participante sau mandatate sunt pertinente pentru realizarea economiilor de energie preconizate;
- (d) economiile de energie dintr-o acțiune individuală pot fi revendicate doar de o parte;
- (e) calcularea economiilor de energie ține seama de durata de viață a economiilor. Acest lucru poate fi obținut prin calcularea economiilor pe care fiecare acțiune individuală le va realiza între data punerii sale în aplicare și 31 decembrie 2020. Alternativ, statele membre pot adopta o altă metodă decât cea preconizată pentru a obține cel puțin aceeași cantitate totală de economii. Atunci când utilizează alte metode, statele membre se asigură cu valoarea totală a economiilor de energie calculată pe baza acestor alte metode nu depășește valoarea economiilor de energie care ar fi rezultat din calcul în momentul calculării economiilor pe care fiecare acțiune individuală le va realiza între data punerii sale în aplicare și 31 decembrie 2020. Statele membre descriu în detaliu, în primul plan național de acțiune pentru eficiență energetică în conformitate cu anexa XIV din prezenta directivă, care sunt celelalte metode pe care le-au folosit și ce dispoziții au fost aplicate pentru a asigura îndeplinirea prezentei cerințe obligatorii de calculare; și
- (f) sunt permise acțiunile părților obligate, participante sau mandatate, fie individual, fie împreună, care vizează o transformare de durată a produselor, echipamentelor sau a piețelor către un nivel superior de eficiență energetică; și
- (g) în vederea promovării adoptării măsurilor în materie de eficiență energetică, statele membre se asigură că sunt menținute standardele de calitate pentru produse, servicii și aplicarea măsurilor. În cazul în care nu există astfel de standarde, statele membre acționează împreună cu părțile obligate, participante sau mandatate pentru a le introduce.
3. În stabilirea economiilor de energie din măsuri de politică aplicate în temeiul articolului 7 alineatul (9) al doilea paragraf litera (a), se aplică următoarele principii:
- (a) se acordă credit doar pentru economiile de energie din măsuri de impozitare care depășesc nivelurile minime de impozitare aplicabile combustibililor după cum prevede Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității ⁽¹⁾ sau Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată ⁽²⁾;
- (b) datele oficiale recente și reprezentative privind elasticitatea prețurilor sunt utilizate pentru calcularea impactului; și
- (c) economiile de energie din instrumentele însoțitoare de politică în materie de impozitare, inclusiv stimulentele fiscale sau plata către un fond, sunt contabilizate separat.
4. Notificarea metodologiei
- Statele membre notifică Comisiei, până la 5 decembrie 2013, metodologia detaliată propusă pentru operarea schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și în sensul articolului 7 alineatul (9) și al articolului 20 alineatul (6). Cu excepția cazului impozitelor, notificarea include detalii privind:
- (a) părțile obligate, participante sau mandatate sau autoritățile publice de punere în aplicare;
- (b) sectoarele-țintă;
- (c) nivelul obiectivului de economisire a energiei sau al economiilor preconizate a fi realizate în întreaga perioadă și în perioadele intermediare;
- (d) durata perioadei de obligație și a perioadelor intermediare;

⁽¹⁾ JO L 283, 31.10.2003, p. 51.

⁽²⁾ JO L 347, 11.12.2006, p. 1.

- (e) categoriile de măsuri eligibile;
- (f) metodologia de calcul, inclusiv modalitățile de stabilire a aditionalității și a pertinentei și metodologiile și standardele de referință care sunt folosite pentru estimările tehnice;
- (g) durata de viață a măsurilor;
- (h) abordarea aleasă pentru abordarea variațiilor climatice în rândul statelor membre;
- (i) standardele de calitate;
- (j) protocoalele de monitorizare și de verificare și modul în care este asigurată independența acestora față de părțile obligate, participante sau mandatate;
- (k) protocoalele de audit; și
- (l) modul în care este luată în considerare necesitatea îndeplinirii cerinței de la articolul 7 alineatul (1) al doilea paragraf.

În cazul impozitelor, notificarea include detalii privind:

- (a) sectoarele-țintă și segmentul de contribuabili;
 - (b) autoritatea publică de punere în aplicare;
 - (c) economiile preconizate a fi realizate;
 - (d) durata măsurii de impozitare și perioadele intermediare; și
 - (e) metodologia de calcul, inclusiv elasticitatea prețului utilizată.
-

ANEXA VI

Criteria minime pentru auditurile energetice, inclusiv cele desfășurate ca parte a sistemelor de gestionare a energiei

Auditurile energetice menționate la articolul 8 se bazează pe următoarele orientări:

- (a) se bazează pe date operaționale actualizate, măsurate și trasabile privind consumul de energie și (pentru energia electrică) profilurile de sarcină;
- (b) conțin o revizuire detaliată a profilului de consum de energie al clădirilor sau grupurilor de clădiri, al operațiunilor sau instalațiilor industriale, inclusiv transporturile;
- (c) se bazează, ori de câte ori este posibil, pe analiza costurilor ciclului de viață (LCCA) și nu pe perioadele simple de rambursare (SPP) pentru a lua în considerare economiile pe termen lung, valorile reziduale ale investițiilor pe termen lung și ratele de actualizare;
- (d) sunt proporționale și suficient de reprezentative pentru a permite crearea unei imagini fiabile a performanței energetice globale și identificarea fiabilă a celor mai semnificative oportunități de îmbunătățire.

Auditurile energetice permit calcule detaliate și validate pentru măsurile propuse, astfel încât să furnizeze informații clare cu privire la economiile potențiale.

Datele utilizate în auditurile energetice sunt stocabile în scopul analizei istorice și al urmăririi performanței.

ANEXA VII

Cerințe minime pentru facturare și informațiile privind facturarea pe baza consumului real

1. Cerințe minime pentru facturare

1.1. Facturarea pe baza consumului real

Pentru a permite consumatorilor finali să-și regleze propriul consum de energie, facturarea ar trebui să fie efectuată pe baza consumului real, cel puțin o dată pe an, iar informațiile privind facturarea ar trebui puse la dispoziție cel puțin trimestrial, la cerere sau în cazul în care consumatorii au optat pentru factura electronică, sau de două ori pe an în celelalte cazuri. Gazul folosit doar pentru gătit poate fi scutit de la aplicarea prezentei cerințe.

1.2. Informații minime incluse în factură

Statele membre se asigură, după caz, că următoarele informații sunt puse la dispoziția consumatorilor finali, într-o formă clară și ușor de înțeles, prin intermediul facturilor, contractelor, tranzacțiilor și chitanțelor emise în stațiile de distribuție:

- (a) prețurile reale actuale și consumul real de energie;
- (b) comparații între consumul actual de energie al consumatorului final și consumul corespunzător aceleiași perioade a anului anterior, preferabil sub formă grafică;
- (c) informații de contact pentru organizațiile consumatorilor finali, agențiile pentru energie sau organisme similare, inclusiv adrese de site-uri internet de unde se pot obține informații privind măsurile disponibile de îmbunătățire a eficienței energetice, profiluri comparative ale utilizatorilor finali și specificații tehnice obiective privind echipamentele energetice.

În plus, ori de câte ori este posibil și util, statele membre se asigură că sunt puse la dispoziția consumatorilor finali comparații cu un utilizator final mediu de energie normalizat sau etalonat, din aceeași categorie de consum, într-o formă clară și ușor de înțeles, prin intermediul sau semnalate în cadrul facturilor, contractelor, tranzacțiilor și chitanțelor emise în stațiile de distribuție.

1.3. Consiliere cu privire la eficiența energetică în cadrul facturilor și alte forme de retransmitere a informațiilor către consumatorii finali

În momentul trimiterii contractelor și a modificărilor aduse acestora, precum și în facturile trimise consumatorilor sau prin intermediul site-urilor internet care se adresează consumatorilor individuali, distribuitorii de energie, operatorii de sisteme de distribuție și furnizorii de energie informează clienții, într-o manieră cât mai clară și ușor de înțeles, cu privire la datele de contact privind centrele independente de consiliere a consumatorilor, agențiile energetice sau alte instituții similare, inclusiv adresele de internet ale acestora, unde consumatorii pot obține consiliere cu privire la măsurile disponibile în materie de eficiență energetică, profilurile de referință privind consumul individual de energie și alte specificații tehnice ale aparatelor energetice care pot contribui la reducerea consumului energetic al aparatelor.

ANEXA VIII

Potențialul eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire

1. Evaluarea cuprinzătoare a potențialelor naționale de încălzire și răcire menționate la articolul 14 alineatul (1) include:

- (a) o descriere a cererii de încălzire și răcire;
- (b) o prognoză privind modul în care această cerere se va modifica în următorii 10 ani, luându-se în considerare în special evoluția cererii de încălzire și răcire a clădirilor și diferitele sectoare industriale;
- (c) o hartă a teritoriului național, în care sunt identificate, protejând totodată informațiile comerciale sensibile:
 - (i) punctele cu cerere de încălzire și răcire, inclusiv:
 - municipalitățile și conurbațiile cu un raport al suprafețelor de cel puțin 0,3; și
 - zonele industriale cu un consum anual total pentru încălzire și răcire de peste 20 GWh;
 - (ii) infrastructura existentă și planificată de termoficare și răcire centralizată;
 - (iii) punctele potențiale cu surse de încălzire și răcire, inclusiv:
 - instalațiile de producere a energiei electrice cu o producție energetică anuală totală de peste 20 GWh;
 - instalațiile de incinerare a deșeurilor; și
 - instalațiile de cogenerare existente și planificate, care utilizează tehnologiile menționate în anexa I partea II, și instalațiile de termoficare;
- (d) identificarea cererii de încălzire și răcire care poate fi satisfăcută prin cogenerare de înaltă eficiență, inclusiv prin microcogenerare rezidențială, și prin intermediul rețelei de termoficare și răcire centralizată;
- (e) identificarea potențialului de cogenerare suplimentară de înaltă eficiență, inclusiv în urma reabilitării instalațiilor industriale și de producere existente și a construirii de noi astfel de instalații sau a altor facilități care produc căldură reziduală;
- (f) identificarea potențialului de eficiență energetică al infrastructurii de termoficare și răcire centralizată;
- (g) strategii, politici și măsuri care ar putea să fie adoptate până în 2020 și 2030 cu scopul de a se realiza potențialul menționat la litera (e) și de a se îndeplini cererea de la litera (d), inclusiv, după caz, propuneri pentru:
 - (i) creșterea ponderii cogenerării în ceea ce privește sistemele de încălzire și răcire și producția de energie electrică;
 - (ii) dezvoltarea infrastructurii de termoficare și răcire centralizată eficientă pentru a se permite dezvoltarea cogenerării de înaltă eficiență și utilizarea serviciilor de încălzire și răcire rezultate din căldura reziduală și sursele regenerabile de energie;
 - (iii) încurajarea noilor instalații termoelectrice și a instalațiilor industriale care produc căldură reziduală să fie amplasate în situri unde se recuperează cantitatea maximă de căldură reziduală disponibilă pentru a se îndeplini cererea existentă sau preconizată de încălzire și răcire;

- (iv) încurajarea noilor zone rezidențiale sau a noilor instalații industriale care consumă căldură în cadrul proceselor de producție să fie amplasate acolo unde este disponibilă căldură reziduală, astfel cum prevede evaluarea cuprinzătoare, să poată contribui la realizarea cererii de încălzire și răcire. Aceasta ar putea include propuneri care sprijină concentrarea unui număr de instalații individuale în același amplasament în vederea asigurării unei corespondențe optime între cererea și oferta de servicii de încălzire și răcire;
 - (v) încurajarea instalațiilor termoelectrice, instalațiilor industriale care produc căldură reziduală, instalațiilor de incinerare a deșeurilor și a altor instalații de transformare a deșeurilor în energie să fie conectate la rețeaua locală de termoficare sau răcire centralizată;
 - (vi) încurajarea zonelor rezidențiale și instalațiilor industriale care consumă căldură în procesele de producție să fie conectate la rețeaua locală de termoficare sau răcire centralizată;
 - (h) ponderea cogenerării de înaltă eficiență și a potențialului stabilit, precum și a progresului înregistrat în temeiul Directivei 2004/8/CE;
 - (i) o estimare a energiei primare care urmează să fie economisită;
 - (j) o estimare a măsurilor de susținere publică pentru serviciile de încălzire și răcire, dacă acestea există, cu menționarea bugetului anual și identificarea potențialului element de sprijin. Aceasta nu aduce atingere unei notificări separate a sistemelor de sprijin public pentru evaluarea ajutoarelor de stat.
2. În mod corespunzător, evaluarea cuprinzătoare poate fi alcătuită dintr-un ansamblu de planuri și strategii regionale sau locale.
-

ANEXA IX

ANALIZA COSTURI-BENEFICIU

Partea 1

Principiile generale ale analizei costuri-beneficii

Obiectivul pregătirii analizelor costuri-beneficii – în raport cu măsurile de promovare a eficienței energetice în ceea ce privește serviciile de încălzire și răcire prevăzute la articolul 14 alineatul (3) – este de a oferi un temei decizional pentru prioritizarea calificată a resurselor limitate la nivelul societății.

Analiza costuri-beneficii poate acoperi o evaluare a unui proiect sau evaluarea unui grup de proiecte pentru o evaluare locală, regională sau națională mai largă în scopul stabilirii opțiunii de încălzire sau răcire celei mai eficiente din punct de vedere al costurilor și benefice pentru o zonă geografică dată, în scopul planificării energiei termice.

Analizele costuri-beneficii în temeiul articolului 14 alineatul (3) includ o analiză economică acoperind factori socioeconomici și de mediu.

Analizele costuri-beneficii includ următoarele etape și considerente:

- (a) Instituirea unei limite de sistem și a unei limite geografice

Sfera analizelor costuri-beneficii respective determină sistemul energetic relevant. Limita geografică acoperă o zonă geografică corespunzătoare bine definită, de exemplu, o regiune dată sau o zonă metropolitană, pentru a evita selectarea unor soluții care să nu fie optime, pe baza examinării fiecărui proiect în parte.

- (b) Abordarea integrată pentru opțiunile de cerere și ofertă

Analiza costuri-beneficii ține seama de toate resursele de aprovizionare relevante din sistem și de limita geografică, folosind datele disponibile, inclusiv căldura reziduală din producerea energiei electrice și instalații industriale și energia din surse regenerabile, și de caracteristicile și tendințele cererii de încălzire și răcire.

- (c) Constituirea unui scenariu de referință

Scopul scenariului de referință este de a servi drept punct de referință față de care sunt evaluate scenariile alternative.

- (d) Identificarea scenariilor alternative

Toate alternativele relevante pentru scenariul de referință sunt luate în considerare. Scenariile care nu sunt fezabile din motive tehnice, financiare, de reglementare națională sau din cauza constrângerilor de timp pot fi excluse într-o etapă timpurie a analizei costuri-beneficii în cazul în care acest lucru se justifică pe baza unor considerente documentate cu grijă, explicit și temeinic.

Numerai opțiunile de cogenerare de înaltă eficiență, de termoficare și răcire centralizată eficientă sau de furnizare de încălzire și de răcire individuală eficientă ar trebui luate în considerare în analiza costuri-beneficii ca scenarii alternative față de scenariul de referință.

- (e) Metoda de calcul al surplusului de costuri-beneficii

(i) Costurile și beneficiile totale pe termen lung ale opțiunilor privind furnizarea de încălzire sau răcire sunt evaluate și comparate.

(ii) Criteriul de evaluare este criteriul valorii nete actualizate (VNA).

(iii) Orizontul de timp este ales în așa fel încât să fie incluse toate costurile și beneficiile relevante ale scenariilor. De exemplu, un orizont de timp adecvat ar putea fi de 25 de ani pentru o centrală electrică pe bază de gaz, de 30 de ani pentru un sistem de termoficare sau de 20 de ani pentru echipamentele de încălzire de tipul cazanelor.

- (f) Calculul și prognoza prețurilor și alte ipoteze pentru analiza economică

(i) Statele membre formulează ipoteze, în scopul analizelor costuri-beneficii, cu privire la prețurile factorilor majori de intrare și de ieșire și rata de actualizare.

- (ii) Rata de actualizare utilizată în analiza economică pentru calculul valorii nete actualizate se alege în conformitate cu orientările europene sau naționale ⁽¹⁾.
 - (iii) Statele membre folosesc prognozele naționale, europene sau internaționale pentru evoluția prețurilor la energie dacă acestea corespund contextului național și/sau regional/local propriu.
 - (iv) Prețurile utilizate în analiza economică reflectă costurile și beneficiile socioeconomice reale și ar trebui să includă costurile externe, cum ar fi efectele de mediu și cele asupra sănătății, în măsura posibilului, de exemplu atunci când există un preț de piață sau când este deja inclus în reglementările europene sau naționale.
- (g) Analiza economică: inventarul efectelor

Analizele economice iau în considerare toate efectele economice relevante.

În scenariile analizate, statele membre pot evalua și lua în considerare, în procesul decizional, economiile de energie și de costuri generate de flexibilitatea sporită a furnizării energiei și de o funcționare mai aproape de optim a rețelelor electrice, inclusiv costurile evitate și economiile evitate prin reducerea investiției în infrastructură.

Costurile și beneficiile luate în considerare includ cel puțin următoarele:

(i) Beneficiile

- Valoarea producției livrate consumatorului (energie termică și electrică)
- Beneficii externe, cum ar fi beneficii de mediu și de sănătate, în măsura posibilului

(ii) Costuri

- Costurile de capital ale centralelor și echipamentelor
- Costurile de capital ale rețelelor asociate de energie
- Costuri de operare variabile și fixe
- Costuri de energie
- Costuri de mediu și de sănătate, în măsura posibilului

(h) Analiza sensibilității

Analiza sensibilității este inclusă pentru a evalua costurile și beneficiile unui proiect sau grup de proiecte pe baza unor prețuri diferite la energie, rate de actualizare și a altor factori variabili cu impact semnificativ asupra rezultatului calculelor.

Statele membre desemnează autoritățile competente responsabile de desfășurarea analizelor costuri-beneficii în temeiul articolului 14. Statele membre pot solicita autorităților locale, regionale și naționale competente sau operatorilor instalațiilor individuale să realizeze analiza economică și financiară. Acestea furnizează metodologiile detaliate și ipotezele în conformitate cu prezenta anexă și stabilesc și fac publice procedurile pentru analiza economică.

Partea 2

Principii în sensul articolului 14 alineatele (5) și (7)

Analizele costuri-beneficii oferă informații în scopul realizării măsurilor menționate la articolul 14 alineatele (5) și (7):

În cazul în care se planifică o instalație care produce exclusiv energie electrică sau o instalație fără recuperator de căldură, se realizează o comparație între instalațiile planificate sau reabilitarea planificată și o instalație echivalentă care produce aceeași cantitate de energie electrică sau de căldură de proces, dar care recuperează căldura reziduală și care furnizează căldură prin cogenerare de înaltă eficiență și/sau rețele de termoficare și răcire centralizată.

În cadrul unei limite geografice date, evaluarea ia în considerare instalația planificată, precum și eventualele puncte cu cerere de energie termică existente sau potențiale corespunzătoare care ar putea fi alimentate prin aceasta, ținând seama de posibilitățile raționale (de exemplu fezabilitatea tehnică și distanța).

⁽¹⁾ Rata națională de actualizare aleasă în scopul analizei economice ar trebui să țină seama de datele furnizate de Banca Centrală Europeană.

Limita de sistem se stabilește astfel încât să includă instalația planificată și sarcinile termice, cum ar fi clădirea/clădirile și procesul industrial. În cadrul acestei limite de sistem, costul total de furnizare a căldurii și energiei se determină pentru ambele cazuri și apoi se compară.

Sarcinile termice includ sarcinile termice existente, precum o instalație industrială sau un sistem de termoficare și, de asemenea, în zonele urbane, sarcina termică și costurile care ar exista dacă unui grup de clădiri sau unei părți a unui oraș i s-ar furniza și/sau ar fi conectată la o nouă rețea de termoficare.

Analiza costuri-beneficii se bazează pe o descriere a instalației planificate și a instalației/instalațiilor de comparație, cu referire la capacitatea electrică și termică, după caz, tipul de combustibil, utilizarea planificată și numărul de ore de operare anuale planificate, amplasarea și cererea de energie electrică și termică.

În scopul comparației, sunt luate în considerare cererea de energie termică și tipurile de încălzire și răcire utilizate de punctele cu cerere de energie termică din vecinătate. Comparația acoperă costurile aferente infrastructurii pentru instalația planificată și pentru cea cu care se face comparația.

Analizele costuri-beneficii în scopul articolului 14 alineatul (5) includ o analiză economică, care vizează o analiză financiară, care reflectă tranzacțiile reale de fluxuri de lichidități din investiția în instalații individuale și din funcționarea acestora.

Proiectele cu rezultate pozitive în ceea ce privește costurile și beneficiile sunt acelea în care suma beneficiilor actualizate în cadrul analizei economice și financiare depășește suma costurilor actualizate (surplus costuri-beneficii).

Statele membre stabilesc principii directe privind metodologia, ipotezele și orizontul de timp pentru analiza economică.

Statele membre pot solicita întreprinderilor responsabile de funcționarea instalațiilor de producere a energiei electrice și termice, întreprinderilor industriale, operatorilor rețelelor de termoficare și răcire centralizată sau altor părți influențate de limita de sistem definită și de limita geografică, să contribuie cu date pentru utilizarea în evaluarea costurilor și beneficiilor unei instalații individuale.

ANEXA X

Garanția de origine privind energia electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență

- (a) Statele membre adoptă măsuri pentru a se asigura că:
- (i) garanția de origine a energiei electrice produse prin cogenerare de înaltă eficiență:
 - permite producătorilor să demonstreze că energia electrică pe care o vând este produsă prin cogenerare de înaltă eficiență și este emisă în acest scop ca răspuns la o solicitare din partea producătorului;
 - este corectă, fiabilă și rezistentă la contrafacere;
 - este emisă, transferată și anulată electronic;
 - (ii) o unitate de energie produsă prin cogenerare de înaltă eficiență este luată în considerare o singură dată.
- (b) Garanția de origine menționată la articolul 14 alineatul (10) trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:
- (i) identitatea, amplasarea, tipul și capacitatea (termică și electrică) a instalației unde a fost produsă energia în cauză;
 - (ii) data și locul producției;
 - (iii) puterea calorifică inferioară a sursei de combustibil din care a fost produsă energia electrică;
 - (iv) cantitatea de energie termică produsă împreună cu energia electrică și utilizarea acesteia;
 - (v) cantitatea de energie electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență, în conformitate cu anexa II, pe care o reprezintă garanția;
 - (vi) economiile de energie primară calculate în conformitate cu anexa II pe baza valorilor de referință armonizate ale eficienței menționate la anexa II litera (f);
 - (vii) eficiența nominală de producere a energiei electrice și termice a instalației;
 - (viii) dacă și în ce măsură instalația a beneficiat de sprijin pentru investiții;
 - (ix) dacă și în ce măsură unitatea de energie a beneficiat în orice alt mod de o schemă națională de sprijin și tipul schemei de sprijin;
 - (x) data la care instalația a fost pusă în funcțiune; și
 - (xi) data și țara emiterii și un număr de identificare unic.

Garanția de origine trebuie să aibă dimensiunea standard de 1 MWh. Aceasta face referire la producția brută de energie electrică măsurată la limita stației și exportată către rețea.

ANEXA XI

Criterii de eficiență energetică pentru reglementarea rețelelor energetice și pentru tarifele de rețea electrică

1. Tarifele de rețea trebuie să reflecte costurile economiilor de costuri în rețele rezultate în urma măsurilor de gestionare a cererii și a răspunsului la cerere, precum și a producerii distribuite, inclusiv economiile rezultate în urma scăderii prețurilor de livrare sau a investițiilor în rețea și a unei exploatare mai eficiente a rețelei.
2. Reglementările privind rețelele și tarifele nu împiedică operatorii de rețea sau furnizorii de energie să pună la dispoziție servicii de sistem pentru măsurile de gestionare a răspunsului la cerere, gestionarea cererii și producerea distribuită privind piețele organizate de energie electrică, în special:
 - (a) trecerea sarcinii din perioadele de vârf în cele mai puțin aglomerate de către consumatorii finali, luându-se în considerare disponibilitatea energiei din surse regenerabile de energie, energia din cogenerare și producerea distribuită;
 - (b) economiile de energie din răspunsul la cerere al consumatorilor distribuiți de către agregatorii energetici;
 - (c) reducerea cererii din măsurile de eficiență energetică adoptate de către furnizorii de servicii energetice, inclusiv companiile de furnizare a serviciilor energetice;
 - (d) conectarea și repartizarea surselor de producere la tensiuni mai scăzute;
 - (e) conectarea surselor de producere dintr-o locație mai apropiată la consum; și
 - (f) stocarea energiei.

În sensul prezentei dispoziții, termenul „piețe organizate de energie electrică” include piețele nereglementate și schimburile de energie electrică pentru comercializarea energiei, capacității, compensațiilor și serviciilor de sprijin în toate intervalele de timp, inclusiv piețele la termen, piețele pentru ziua următoare și piețele din aceeași zi.
3. Tarifele de rețea sau de vânzare cu amănuntul pot susține prețuri dinamice pentru măsurile de gestionare a răspunsului la cerere adoptate de către consumatorii finali, precum:
 - (a) tarifele corespunzătoare duratei de utilizare;
 - (b) prețurile din momentele esențiale;
 - (c) prețurile în timp real; și
 - (d) reducerile de preț pentru perioadele de vârf.

ANEXA XII

CERINȚE DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ PENTRU OPERATORII SISTEMELOR DE TRANSPORT ȘI OPERATORII SISTEMELOR DE DISTRIBUȚIE

Operatorii sistemelor de transport și operatorii sistemelor de distribuție trebuie:

- (a) să stabilească și să facă publice normele standard referitoare la suportarea și partajarea costurilor adaptărilor tehnice, cum ar fi conectările la rețea și consolidările rețelei, exploatarea mai eficientă a rețelei și normele privind punerea în aplicare nediscriminatorie a codurilor de rețea, care sunt necesare pentru integrarea noilor producători de energie rezultată din cogenerarea de înaltă eficiență în cadrul rețelei interconectate;
- (b) să pună la dispoziția noilor producători de energie electrică rezultată din cogenerarea de înaltă eficiență care doresc să se conecteze la sistem informațiile cuprinzătoare și necesare solicitate de către aceștia, inclusiv:
 - (i) o estimare cuprinzătoare și detaliată a costurilor asociate cu conectarea;
 - (ii) un calendar rezonabil și precis pentru primirea și prelucrarea cererii în ceea ce privește conectarea la rețea;
 - (iii) un calendar indicativ rezonabil pentru orice propunere de conectare la rețea. Procesul global pentru conectarea la rețea nu ar trebui să dureze mai mult de 24 de luni, ținând seama de ceea ce este realizabil în mod rezonabil și nediscriminatoriu;
- (c) să furnizeze proceduri standard și simplificate în ceea ce privește conectarea producătorilor distribuți de energie electrică produsă prin cogenerare de înaltă eficiență cu scopul de a facilita conectarea acestora la rețea.

Normele standard prevăzute la litera (a) se bazează pe criteriile obiective, transparente și nediscriminatorii, ținându-se în special seama de costurile și beneficiile asociate cu conectarea producătorilor respectivi la rețea. Aceste norme pot prevedea diferite tipuri de conectare la rețea.

ANEXA XIII

Lista minimă de elemente care trebuie incluse în contractele sau în caietele de sarcini asociate privind performanța energetică încheiate cu sectorul public

- Lista clară și transparentă a măsurilor privind eficiența energetică care urmează să fie puse în aplicare sau a rezultatelor în materie de eficiență care urmează să fie obținute.
 - Economii garantate care urmează să fie realizate prin punerea în aplicare a măsurilor contractului.
 - Durata și etapele de referință ale contractului, termenii și perioada de preaviz.
 - Lista clară și transparentă a obligațiilor fiecărei părți contractante.
 - Data (datele) de referință care stabilește (stabilesc) economiile realizate.
 - Lista clară și transparentă a etapelor care urmează să fie efectuate pentru a se pune în aplicare măsura sau pachetul de măsuri și, acolo unde este relevant, costurile asociate.
 - Obligația de îndeplinire în totalitate a măsurilor prevăzute în contract și de documentare a tuturor schimbărilor efectuate pe parcursul proiectului.
 - Reglementările care specifică includerea cerințelor echivalente în orice subcontractare către terțe părți.
 - Afișarea clară și transparentă a implicațiilor financiare ale proiectului și distribuția contribuției fiecărei părți la economiile monetare realizate (și anume, remunerarea furnizorilor de servicii).
 - Dispoziții clare și transparente privind măsurarea și verificarea economiilor garantate obținute, verificările și garanțiile privind calitatea.
 - Dispoziții care clarifică procedura de abordare a condițiilor de modificare a cadrului care afectează conținutul și rezultatele contractului (și anume, modificarea prețurilor la energie, intensitatea utilizării unei instalații).
 - Informații detaliate privind obligațiile fiecărei părți contractante și despre sancțiunile în caz de încălcare.
-

ANEXA XIV

CADRUL GENERAL PENTRU RAPORTARE

Partea 1

Cadrul general pentru rapoartele anuale

Rapoartele anuale prevăzute la articolul 24 alineatul (1) constituie baza pentru monitorizarea progresului spre obiectivele naționale pentru anul 2020. Statele membre se asigură că rapoartele includ următoarele informații minime:

- (a) o estimare a următorilor indicatori pentru anul care precede ultimul an încheiat (anul X ⁽¹⁾ – 2):
- (i) consumul de energie primară;
 - (ii) consumul energetic final total;
 - (iii) consumul energetic final în sectorul
 - industriei
 - transporturilor (împărțite între transportul de persoane și de mărfuri, dacă sunt disponibile)
 - gospodăriilor
 - serviciilor;
 - (iv) valoarea adăugată brută în sectorul
 - industriei
 - serviciilor;
 - (v) venitul total disponibil al gospodăriilor;
 - (vi) produsul intern brut (PIB);
 - (vii) producerea energiei electrice pe baza producerii de energie termică;
 - (viii) producerea energiei electrice pe baza producerii combinate de energie electrică și energie termică;
 - (ix) producerea căldurii pe baza producerii de energie termică;
 - (x) producerea căldurii pe baza centralelor de producere combinată a energiei electrice și a energiei termice, inclusiv căldura reziduală industrială;
 - (xi) consumul de combustibil pentru producerea energiei termice;
 - (xii) călători-kilometri (pkm), dacă este disponibilă;
 - (xiii) tone-kilometri (tkm), dacă este disponibilă;
 - (xiv) transport-kilometri combinat (pkm + tkm), în cazul în care (x) și (xi) nu sunt disponibile;
 - (xv) populație.

În sectoarele în care consumul energetic rămâne stabil sau indică o anumită creștere, statele membre analizează cauzele și atașează evaluarea la estimări.

Cel de al doilea raport și următoarele includ și punctele (b)-(e):

- (b) actualizări ale principalelor măsuri legislative și fără caracter legislativ puse în aplicare în anul precedent care contribuie la îndeplinirea obiectivelor naționale generale în materie de eficiență energetică pentru 2020;
- (c) suprafața totală a clădirilor cu o suprafață totală utilă de peste 500 m² și de la 9 iulie 2015 de peste 250 m² deținute și ocupate de către administrația centrală a statelor membre, care, la data de 1 ianuarie a anului în care trebuie prezentat raportul, nu au respectat cerințele privind performanța energetică menționate la articolul 5 alineatul (1);

⁽¹⁾ X = anul curent.

- (d) suprafața totală a clădirilor încălzite și/sau răcite deținute și ocupate de administrația centrală a unui stat membru, care a fost renovată în anul anterior menționat la articolul 5 alineatul (1), sau cantitatea de economii de energie în clădirile eligibile deținute și ocupate de către administrația sa centrală, astfel cum este menționat la articolul 5 alineatul (6);
- (e) economiile de energie obținute prin intermediul schemelor naționale de obligații în materie de eficiență energetică, menționate la articolul 7 alineatul (1) sau măsurile alternative adoptate în temeiul articolului 7 alineatul (9).

Primul raport trebuie să includă, de asemenea, obiectivul național menționat la articolul 3 alineatul (1).

În rapoartele anuale prevăzute la articolul 24 alineatul (1), statele membre pot include, de asemenea, obiective naționale suplimentare. Acestea pot viza în special indicatorii statistici enumerați la litera (a) din prezenta parte sau o combinație a acestora, cum ar fi intensitatea energetică primară sau finală sau intensitățile energetice sectoriale.

Partea 2

Cadrul general al planurilor naționale de acțiune pentru eficiență energetică

Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică menționate la articolul 24 alineatul (2) trebuie să furnizeze un cadru pentru dezvoltarea strategiilor naționale de eficiență energetică.

Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică acoperă măsurile semnificative de îmbunătățire a eficienței energetice și economiile de energie preconizate/inregistrate, inclusiv cele privind aprovizionarea, transportul și distribuția de energie, precum și eficiența energetică la utilizatorii finali. Statele membre se asigură că planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică includ următoarele informații minime:

1. Obiective și strategii

- Obiectivul indicativ național de eficiență energetică pentru 2020, solicitat în temeiul articolului 3 alineatul (1)
- Obiectivul indicativ național privind economiile de energie, prevăzut la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2006/32/CE
- Alte obiective existente în materie de eficiență energetică care vizează întreaga economie sau sectoare specifice

2. Măsuri și economii de energie

Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică furnizează informații referitoare la măsurile adoptate sau care urmează să fie adoptate în vederea punerii în aplicare a principalelor elemente ale prezentei directive și la economiile care au legătură cu acestea.

(a) Economii de energie primară

Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică enumeră măsurile și acțiunile semnificative adoptate în vederea economisirii energiei primare în toate sectoarele economiei. Se furnizează estimările privind măsurile sau pachetele de măsuri/acțiuni privind economiile preconizate pentru 2020 și economiile realizate până la momentul redactării raportului.

După caz, ar trebui furnizate informații privind alte impacturi/beneficii ale măsurilor (reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, îmbunătățirea calității aerului, crearea de locuri de muncă etc.) și bugetul pentru punerea în aplicare.

(b) Economii de energie finală

Primul și cel de al doilea plan național de acțiune pentru eficiență energetică trebuie să includă rezultatele referitoare la îndeplinirea obiectivului privind economiile de energie finală prevăzut la articolul 4 alineatele (1) și (2) din Directiva 2006/32/CE. În cazul în care nu este posibilă calcularea/estimarea economiilor pentru fiecare măsură în parte, trebuie precizată reducerea consumului de energie la nivel de sector pe baza (combinării) măsurilor.

De asemenea, primul și cel de-al doilea plan național de acțiune pentru eficiență energetică trebuie să includă metodologia de măsurare și/sau calcul necesară pentru calcularea economiilor de energie. Dacă se aplică „metodologia recomandată⁽¹⁾”, planul național de acțiune pentru eficiență energetică ar trebui să facă trimiteri la aceasta.

(1) Recomandări privind metodele de măsurare și verificare din cadrul Directivei 2006/32/CE privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice.

3. Informații specifice referitoare la prezenta directivă

3.1. Organisme publice (articolul 5)

Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică trebuie să includă lista organismelor publice care au elaborat un plan de eficiență energetică în conformitate cu articolul 5 alineatul (7).

3.2. Obligații în materie de eficiență energetică (articolul 7)

Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică trebuie să includă coeficienții naționali selectați în conformitate cu anexa IV.

Primul plan național de acțiune pentru eficiență energetică trebuie să includă o scurtă descriere a schemei naționale menționate la articolul 7 alineatul (1) sau măsurile alternative adoptate în temeiul articolului 7 alineatul (9).

3.3. Auditeri energetice și sisteme de gestionare (articolul 8)

Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică cuprind:

- (a) numărul de auditeri energetice desfășurate în perioada anterioară;
- (b) numărul de auditeri energetice desfășurate în întreprinderile mari în perioada anterioară;
- (c) numărul de întreprinderi mari din teritoriul lor, cu indicarea numărului de întreprinderi pentru care se aplică articolul 8 alineatul (5).

3.4. Promovarea serviciilor eficiente de încălzire și răcire (articolul 14)

Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică includ o evaluare a progreselor înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a evaluării cuprinzătoare prevăzute la articolul 14 alineatul (1).

3.5. Transportul și distribuția energiei (articolul 15)

Primul plan național de acțiune pentru eficiență energetică și rapoartele ulterioare care trebuie întocmite la fiecare 10 ani trebuie să includă evaluările făcute, măsurile și investițiile identificate pentru a utiliza potențialul de eficiență energetică al infrastructurii de gaze naturale și energie electrică menționată la articolul 15 alineatul (2).

3.6. Statele membre raportează, ca parte a planurilor naționale de acțiune pentru eficiență energetică, cu privire la măsurile întreprinse pentru a permite și dezvolta răspunsul la cerere, astfel cum figurează la articolul 15.

3.7. Disponibilitatea sistemelor de calificare, acreditare și certificare (articolul 16)

Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică trebuie să includă informații referitoare la sistemele de calificare, de acreditare și de certificare disponibile sau la sistemele echivalente de calificare pentru furnizorii de servicii energetice, auditerile energetice și măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice.

3.8. Servicii energetice (articolul 18)

Planurile naționale de acțiune pentru eficiență energetică trebuie să includă un link către site-ul internet unde poate fi accesată lista sau interfața furnizorilor de servicii energetice menționate la articolul 18 alineatul (1) litera (c).

3.9. Alte măsuri de promovare a eficienței energetice (articolul 19)

Primul plan național de acțiune pentru eficiență energetică trebuie să includă o listă a măsurilor prevăzute la articolul 19 alineatul (1).

ANEXA XV

Tabel de corespondență

Directiva 2004/8/CE	Prezenta directivă
Articolul 1	Articolul 1 alineatul (1)
Articolul 2	Articolul 1 alineatul (1)
Articolul 3 litera (a)	Articolul 2 punctul 30
Articolul 3 litera (b)	Articolul 2 punctul 32
Articolul 3 litera (c)	Articolul 2 punctul 31
Articolul 3 litera (d)	Articolul 2 punctul 33
Articolul 3 literele (e) și (f)	—
Articolul 3 litera (g)	Articolul 2 punctul 35
Articolul 3 litera (h)	—
Articolul 3 litera (i)	Articolul 2 punctul 34
Articolul 3 litera (j)	—
Articolul 3 litera (k)	Articolul 2 punctul 36
Articolul 3 litera (l)	Articolul 2 punctul 37
Articolul 3 litera (m)	Articolul 2 punctul 39
Articolul 3 litera (n)	Articolul 2 punctul 38
Articolul 3 litera (o)	—
—	Articolul 2 punctele 40, 41, 42, 43 și 44
Articolul 4 alineatul (1)	Anexa II litera (f) primul subpunct
Articolul 4 alineatul (2)	Articolul 14 alineatul (10) al doilea paragraf
Articolul 4 alineatul (3)	—
Articolul 5	Articolul 14 alineatul (10) primul paragraf și anexa X
Articolul 6	Articolul 14 alineatele (1) și (3), anexele VIII și IX
Articolul 7 alineatul (1)	Articolul 14 alineatul (11)
Articolul 7 alineatele (2) și (3)	—
Articolul 8	Articolul 15 alineatul (5)
—	Articolul 15 alineatele (6), (7), (8) și (9)
Articolul 9	—
Articolul 10 alineatele (1) și (2)	Articolul 14 alineatul (1), articolul 24 alineatul (2) și anexa XIV partea 2

Directiva 2004/8/CE	Prezenta directivă
Articolul 10 alineatul (3)	Articolul 24 alineatul (6)
Articolul 11	Articolul 24 alineatul (3)
—	Articolul 24 alineatul (5)
Articolul 12 alineatele (1) și (3)	—
Articolul 12 alineatul (2)	Anexa II litera (c)
Articolul 13	Articolul 22 alineatul (2)
Articolul 14	—
Articolul 15	Articolul 28
Articolul 16	—
Articolul 17	Articolul 29
Articolul 18	Articolul 30
Anexa I	Anexa I partea II
Anexa II	Anexa I partea I și partea II ultimul paragraf
Anexa III	Anexa II
Anexa IV	Anexa VIII
—	Anexa IX
Directiva 2006/32/CE	Prezenta directivă
Articolul 1	Articolul 1 alineatul (1)
Articolul 2	Articolul 1 alineatul (1)
Articolul 3 litera (a)	Articolul 2 punctul 1
Articolul 3 litera (b)	Articolul 2 punctul 4
Articolul 3 litera (c)	Articolul 2 punctul 6
Articolul 3 litera (d)	Articolul 2 punctul 5
—	Articolul 2 punctele 2 și 3
Articolul 3 litera (e)	Articolul 2 punctul 7
Articolul 3 literele (f), (g), (h) și (i)	—
—	Articolul 2 punctele 8-19
Articolul 3 litera (j)	Articolul 2 punctul 27
—	Articolul 2 punctul 28
Articolul 3 litera (k)	—
Articolul 3 litera (l)	Articolul 2 punctul 25

Directiva 2006/32/CE	Prezenta directivă
—	Articolul 2 punctul 26
Articolul 3 litera (m)	—
Articolul 3 litera (n)	Articolul 2 punctul 23
Articolul 3 litera (o)	Articolul 2 punctul 20
Articolul 3 litera (p)	Articolul 2 punctul 21
Articolul 3 litera (q)	Articolul 2 punctul 22
Articolul 3 literele (r) și (s)	—
—	Articolul 2 punctele 24, 29, 44 și 45
—	Articolul 3
—	Articolul 4
Articolul 4	—
Articolul 5	Articolele 5 și 6
Articolul 6 alineatul (1) litera (a)	Articolul 7 alineatul (8) literele (a) și (b)
Articolul 6 alineatul (1) litera (b)	Articolul 18 alineatul (3)
Articolul 6 alineatul (2)	Articolul 7 alineatele (1), (5), (6), (7), (9), (10), (11) și (12)
—	Articolul 7 alineatele (2) și (3)
Articolul 6 alineatul (3)	Articolul 18 alineatul (2) literele (b) și (c)
Articolul 6 alineatul (5)	—
Articolul 7	Articolul 17
Articolul 8	Articolul 16 alineatul (1)
—	Articolul 16 alineatele (2) și (3)
Articolul 9 alineatul (1)	Articolul 19
Articolul 9 alineatul (2)	Articolul 18 alineatul (1) litera (d) punctul (i)
—	Articolul 18 alineatul (1) literele (a), (b), (c), (d) punctul (ii) și (e)
Articolul 10 alineatul (1)	Articolul 15 alineatul (4)
Articolul 10 alineatul (2)	Articolul 15 alineatul (3)
—	Articolul 15 alineatele (7), (8) și (9)
Articolul 11	Articolul 20
Articolul 12 alineatul (1)	Articolul 8 alineatul (1)
Articolul 12 alineatul (2)	—
—	Articolul 8 alineatele (2), (3), (4), (5), (6) și (7)

Directiva 2006/32/CE	Prezenta directivă
Articolul 12 alineatul (3)	—
Articolul 13 alineatul (1)	Articolul 9
Articolul 13 alineatul (2)	Articolul 10 și anexa VII punctul 1.1
Articolul 13 alineatul (3)	Anexa VII punctele 1.2 și 1.3
—	Articolul 11
—	Articolul 12
—	Articolul 13
—	Articolul 15 alineatele (1) și (2)
—	Articolul 18 alineatul (2) literele (a) și (d)
—	Articolul 21
Articolul 14 alineatele (1) și (2)	Articolul 24 alineatele (1) și (2)
Articolul 14 alineatul (3)	—
Articolul 14 alineatele (4) și (5)	Articolul 24 alineatul (3)
—	Articolul 24 alineatele (4) și (7)-(11)
—	Articolul 22 alineatul (1)
Articolul 15 alineatul (1)	Articolul 22 alineatul (2)
Articolul 15 alineatele (2), (3) și (4)	—
—	Articolul 23
—	Articolul 25
Articolul 16	Articolul 26
Articolul 17	Articolul 27
Articolul 18	Articolul 28
Articolul 19	Articolul 29
Articolul 20	Articolul 30
Anexa I	—
Anexa II	Anexa IV
Anexa III	—
Anexa IV	—
Anexa V	—

Directiva 2006/32/CE	Prezenta directivă
Anexa VI	Anexa III
—	Anexa V
—	Anexa VI
—	Anexa VII
—	Anexa XI
—	Anexa XII
—	Anexa XIII
—	Anexa XIV
—	Anexa XV

DIRECTIVA 2012/29/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI**din 25 octombrie 2012****de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 82 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽²⁾,hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽³⁾,

întrucât:

(1) Uniunea și-a stabilit obiectivul de a menține și de a dezvolta un spațiu de libertate, securitate și justiție, având drept fundament principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești în materie civilă și penală.

(2) Uniunea s-a angajat să protejeze victimele criminalității și să stabilească standarde minime în acest sens, iar Consiliul a adoptat Decizia-cadru 2001/220/JAI din 15 martie 2001 privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale ⁽⁴⁾. În temeiul Programului de la Stockholm – o Europă deschisă și sigură în serviciul cetățenilor și pentru protecția acestora ⁽⁵⁾, adoptat de către Consiliul European în cadrul reuniunii sale din 10-11 decembrie 2009, Comisia și statele membre au fost invitate să examineze modalitățile de îmbunătățire a legislației și a măsurilor practice de sprijin pentru protecția victimelor, punând accentul, cu prioritate, pe sprijinul și recunoașterea acordate tuturor victimelor, inclusiv victimelor terorismului.

(3) Articolul 82 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede instituirea unor norme minime aplicabile în statele membre în vederea facilitării recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare, precum și a cooperării polițienești și judiciare în materie penală cu dimensiune transfrontalieră, în special cu privire la drepturile victimelor criminalității.

(4) În rezoluția sa din 10 iunie 2011 privind o foaie de parcurs pentru consolidarea drepturilor și protecției victimelor, în special în cadrul procedurilor penale ⁽⁶⁾ (denumită în continuare „foaie de parcurs de la Budapesta”), Consiliul a stipulat că, la nivelul Uniunii, ar trebui desfășurate acțiuni în vederea consolidării drepturilor, a sprijinirii și a protecției victimelor criminalității. În acest scop, în conformitate cu rezoluția menționată, prezenta directivă urmărește să revizuiască și să completeze principiile stabilite în Decizia-cadru 2001/220/JAI și să determine progrese semnificative în ceea ce privește nivelul de protecție a victimelor în întreaga Uniune, în special în cadrul procedurilor penale.

(5) Rezoluția Parlamentului European din 26 noiembrie 2009 referitoare la eliminarea violenței împotriva femeilor ⁽⁷⁾ a invitat statele membre să îmbunătățească legislațiile și politicile naționale de combatere a tuturor formelor de violență împotriva femeilor și să ia măsuri pentru a aborda cauzele violenței împotriva femeilor, nu în ultimul rând prin utilizarea de măsuri preventive, și a invitat, de asemenea, Uniunea să garanteze dreptul la asistență și sprijin pentru toate victimele violenței.

(6) În rezoluția sa din 5 aprilie 2011 referitoare la prioritățile și la structura unui nou cadru al politicii UE de combatere a violenței împotriva femeilor ⁽⁸⁾, Parlamentul European a propus o strategie de combatere a violenței împotriva femeilor, a violenței domestice și a mutilării genitale a femeilor care să stea la baza viitoarelor instrumente legislative în materie de drept penal pentru combaterea violenței bazate pe gen, inclusiv un cadru de combatere a violenței împotriva femeilor (politică, prevenire, protecție, urmărire în justiție, măsuri concrete și parteneriat), urmat de un plan de acțiune al Uniunii. Reglementările internaționale din acest domeniu includ Convenția Organizației Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei (CEDAW) adoptată la 18 decembrie 1979, recomandările și deciziile Comitetului CEDAW și Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice adoptată la 7 aprilie 2011.

⁽¹⁾ JO C 43, 15.2.2012, p. 39.

⁽²⁾ JO C 113, 18.4.2012, p. 56.

⁽³⁾ Poziția Parlamentului European din 12 septembrie 2012 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 4 octombrie 2012.

⁽⁴⁾ JO L 82, 22.3.2001, p. 1.

⁽⁵⁾ JO C 115, 4.5.2010, p. 1.

⁽⁶⁾ JO C 187, 28.6.2011, p. 1.

⁽⁷⁾ JO C 285 E, 21.10.2010, p. 53.

⁽⁸⁾ JO C 296 E, 2.10.2012, p. 26.

- (7) Directiva 2011/99/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind ordinul european de protecție ⁽¹⁾ stabilește un mecanism pentru recunoașterea reciprocă de către statele membre a măsurilor de protecție în domeniul criminalității. Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia ⁽²⁾ și Directiva 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile ⁽³⁾ abordează, printre altele, nevoile specifice ale categoriilor speciale de victime ale traficului de persoane, ale abuzului sexual asupra copiilor, precum și ale exploatării sexuale și pornografiei infantile.
- (8) Decizia-cadru 2002/475/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind combaterea terorismului ⁽⁴⁾ recunoaște că terorismul constituie una dintre încălcările cele mai grave ale principiilor pe care se bazează Uniunea, inclusiv ale principiilor democrației, și confirmă faptul că acesta constituie, printre altele, o amenințare la adresa exercitării libere a drepturilor omului.
- (9) Criminalitatea reprezintă un prejudiciu pentru societate și, în aceeași măsură, constituie o încălcare a drepturilor individuale ale victimelor. Ca atare, victimele criminalității ar trebui să fie recunoscute și tratate cu respect, atenție și profesionalism, fără a fi discriminate în vreun fel pe baza oricărui motiv cum ar fi rasa, culoarea, originea etnică sau socială, trăsăturile genetice, limba, religia sau credința, opiniile politice sau de oricare altă natură, apartenența la o minoritate națională, bunurile de care dispune, nașterea, handicapul, vârsta, genul, identitatea de gen și modalitatea de exprimare a genului, orientarea sexuală, statutul acestora din punctul de vedere al reședinței sau sănătatea. În toate contactele cu o autoritate competentă în contextul procedurilor penale și cu orice serviciu care intră în contact cu victimele, precum un serviciu de sprijinire a victimelor sau de justiție reparatorie, ar trebui să se țină seama de situația personală și de necesitățile imediate, vârsta, genul, eventuala dizabilitate și de maturitatea victimelor criminalității, respectându-se totodată pe deplin integritatea lor fizică, mentală și morală. Victimele criminalității ar trebui să fie protejate împotriva victimizării secundare și repetate, precum și împotriva intimidării și a răzbunării, să primească sprijin adecvat pentru a se facilita recuperarea lor și să beneficieze de un acces suficient la justiție.
- (10) Prezenta directivă nu abordează condițiile privind reședința victimelor criminalității pe teritoriul statelor membre. Statele membre ar trebui să adopte măsurile necesare pentru a se asigura că drepturile prevăzute de prezenta directivă nu sunt acordate în funcție de statutul reședinței victimei pe teritoriul acestora sau în funcție de cetățenia sau naționalitatea victimei. Denunțarea unei infracțiuni și participarea în procedurile penale nu creează niciun drept în ceea ce privește statutul victimei din punctul de vedere al reședinței.
- (11) Prezenta directivă stabilește norme minime. Statele membre pot extinde drepturile prevăzute de prezenta directivă pentru a oferi un nivel mai ridicat de protecție.
- (12) Drepturile prevăzute de prezenta directivă nu aduc atingere drepturilor autorului infracțiunii. Termenul „autor al infracțiunii” se referă la o persoană care a fost condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni. Cu toate acestea, în sensul prezentei directive, acesta se referă și la o persoană suspectată sau acuzată înaintea oricărei constatări a vinovăției sau a unei condamnări și nu aduce atingere prezumției de nevinovăție.
- (13) Prezenta directivă se aplică în privința infracțiunilor săvârșite în Uniune și procedurilor penale care se desfășoară în Uniune. Directiva conferă drepturi victimelor infracțiunilor extrateritoriale numai în legătură cu procedurile penale care se desfășoară în Uniune. Plângerile formulate în fața autorităților competente din afara Uniunii, precum ambasadele, nu dau naștere obligațiilor prevăzute de prezenta directivă.
- (14) În aplicarea prezentei directive, interesul superior al copilului ar trebui să constituie preocuparea primordială, în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și cu Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului adoptată la 20 noiembrie 1989. Victimele-copii ar trebui să fie considerate și tratate ca beneficiare depline ale drepturilor prevăzute de prezenta directivă și ar trebui să li se permită să își exercite respectivele drepturi astfel încât să se țină seama de capacitatea lor de a-și forma propriile păreri.
- (15) În aplicarea prezentei directive, statele membre ar trebui să garanteze victimelor cu dizabilități posibilitatea de a beneficia pe deplin de drepturile prevăzute de prezenta directivă, în aceeași măsură cu ceilalți cetățeni, inclusiv prin facilitarea accesului în incinta în care se desfășoară procedurile penale și a accesului la informații.
- (16) Victimele terorismului au suferit agresii menite, în ultimă instanță, să aducă prejudicii societății. Prin urmare, acestea pot necesita o atenție specială, sprijin și protecție, ținând seama de caracterul specific al infracțiunii săvârșite împotriva lor. Victimele terorismului se pot afla în atenția sporită a publicului și adesea necesită recunoaștere socială și să fie tratate cu respect de către membrii societății. Prin urmare, statele membre ar trebui să țină seama în mod deosebit de necesitățile victimelor terorismului și ar trebui să urmărească protecția demnității și a securității acestora.

⁽¹⁾ JO L 338, 21.12.2011, p. 2.

⁽²⁾ JO L 101, 15.4.2011, p. 1.

⁽³⁾ JO L 335, 17.12.2011, p. 1.

⁽⁴⁾ JO L 164, 22.6.2002, p. 3.

- (17) Violența îndreptată împotriva unei persoane din cauza genului, a identității de gen sau a exprimării de gen a acesteia sau care afectează în mod disproporționat persoane aparținând unui anumit gen este înțeleasă ca fiind violență bazată pe gen. Aceasta poate avea ca rezultat vătămări de natură fizică, sexuală, emoțională sau psihologică sau prejudicii economice suferite de victime. Violența bazată pe gen este considerată o formă de discriminare și o încălcare a libertăților fundamentale ale victimei și include violența în cadrul relațiilor apropiate, violența sexuală (inclusiv violul, agresiunea sexuală și hărțuirea), traficul de persoane, sclavia și diferite forme de practici vătămătoare, precum căsătoriile forțate, mutilarea genitală a femeilor și așa-numitele „infrațiuni de onoare”. Femeile victime ale violenței bazate pe gen și copiii acestora necesită adeseori un sprijin și o protecție deosebite din cauza riscului ridicat de victimizare secundară și repetată, a riscului de intimidare sau de răzbunare asociat unor astfel de violențe.
- (18) Atunci când violențele sunt săvârșite în cadrul unei relații apropiate, sunt săvârșite de o persoană care este în prezent sau a fost soțul/soția sau partenerul sau un alt membru de familie al victimei, indiferent dacă autorul infracțiunii locuiește sau a locuit împreună cu victima. Violențele de acest tip ar putea include violențe fizice, sexuale, psihologice sau economice și pot avea drept rezultat vătămarea fizică, mentală sau emoțională sau un prejudiciu economic. Violențele din cadrul relațiilor apropiate reprezintă o problemă socială gravă și adesea ascunsă care ar putea cauza traume psihologice și fizice sistematice, cu consecințe severe din cauză că autorul infracțiunii este o persoană în care victima ar trebui să poată avea încredere. Victimele violențelor din cadrul relațiilor apropiate ar putea, în consecință, să necesite măsuri de protecție speciale. Femeile sunt afectate în mod disproporționat de acest tip de violență, iar situația poate fi mai gravă dacă femeia este dependentă de autorul infracțiunii din punct de vedere economic, social sau în ceea ce privește dreptul său la reședință.
- (19) O persoană ar trebui să fie considerată victimă indiferent dacă autorul infracțiunii a fost identificat, arestat, urmărit în justiție sau condamnat și indiferent de legătura familială dintre aceștia. Este posibil ca membrii familiei victimelor să sufere de asemenea vătămări ca urmare a săvârșirii infracțiunii. În special, membrii familiei unei persoane al cărei deces a fost cauzat în mod direct de o infracțiune ar putea suferi prejudicii ca urmare a infracțiunii. Astfel de membri de familie, care sunt victime indirecte ale infracțiunii, ar trebui prin urmare să beneficieze și ele de protecție, în temeiul prezentei directive. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să poată stabili proceduri prin care să limiteze numărul membrilor de familie care pot beneficia de drepturile prevăzute de prezenta directivă. În cazul unui copil, copilul sau, cu excepția cazului în care acest lucru nu este în interesul superior al copilului, titularul răspunderii părintești ar trebui să poată exercita, în numele copilului, drepturile prevăzute de prezenta directivă. Prezenta directivă nu aduce atingere niciunei proceduri administrative naționale necesare pentru a constata că o persoană reprezintă o victimă.
- (20) Rolul victimelor în cadrul sistemului judiciar penal și posibilitatea acestora de a participa activ în procedurile penale variază de la un stat membru la altul, în funcție de sistemul național, și sunt determinate de unul sau mai multe dintre următoarele criterii: stabilirea în cadrul sistemului național a statutului juridic de parte în procedurile penale; victimei îi revine obligația juridică de a participa activ în procedurile penale sau este solicitată în acest sens, de exemplu în calitate de martor; sau victima beneficiază de un drept legal în temeiul dreptului intern de a participa activ în procedurile penale și urmărește să facă acest lucru, în cazul în care sistemul național nu stabilește victimelor statutul juridic de parte în procedurile penale. Statele membre ar trebui să determine care dintre aceste situații se aplică pentru a stabili domeniul de aplicare al drepturilor prevăzute de prezenta directivă, în cazul în care există trimiteri la rolul victimei în sistemul judiciar penal relevant.
- (21) Informațiile și consilierea furnizate de autoritățile competente, serviciile de sprijinire a victimelor și serviciile de justiție reparatorie ar trebui să fie, pe cât posibil, acordate printr-o serie de mijloace și într-o manieră care poate fi înțeleasă de către victimă. Astfel de informații și consiliere ar trebui furnizate într-un limbaj simplu și accesibil. De asemenea, trebuie garantat faptul că victima se poate face înțeleasă în cursul procedurilor. În acest sens, cunoașterea de către victime a limbii folosite pentru furnizarea informațiilor, vârsta, maturitatea, capacitățile intelectuale și emoționale, instruirea și orice deficiență mentală sau fizică ale acestora ar trebui să fie luate în considerare. Ar trebui să se țină seama în mod deosebit de dificultățile de înțelegere sau de comunicare ce se pot datora oricărui tip de dizabilitate, precum deficiențele de auz sau de vorbire. De asemenea, limitările privind capacitatea unei victime de a comunica informații ar trebui luate în considerare în cursul procedurilor penale.
- (22) Momentul în care se formulează o plângere ar trebui să fie considerat, în sensul prezentei directive, ca făcând parte din procedurile penale. Acesta ar trebui să includă și situațiile în care autoritățile inițiază din oficiu procedurile penale ca urmare a unei infracțiuni suferite de o victimă.
- (23) Din momentul primului contact cu o autoritate competentă, ar trebui să poată fi furnizate informații privind rambursarea cheltuielilor, de exemplu printr-o broșură în care să se prezinte condițiile de bază pentru o astfel de rambursare a cheltuielilor. În această etapă inițială a procedurilor penale, nu ar trebui să li se solicite statelor membre să decidă dacă victima în cauză îndeplinește condițiile privind rambursarea cheltuielilor.

- (24) În momentul denunțării unei infracțiuni, victimele ar trebui să primească o confirmare scrisă a plângerii lor din partea poliției, în care să se menționeze elementele de bază ale infracțiunii, cum ar fi tipul infracțiunii, momentul și locul, precum și orice vătămare fizică, mentală sau emoțională ori prejudiciu economic cauzate de infracțiune. Această confirmare ar trebui să includă un număr de dosar, precum și data și locul denunțării infracțiunii, pentru a putea fi folosită ca probă a faptului că infracțiunea a fost denunțată, de exemplu în legătură cu cererile de despăgubire în temeiul unei asigurări.
- (25) Fără a aduce atingere normelor privind termenele de prescripție extinctivă, denunțarea întârziată a unei infracțiuni, din cauza temerilor de răzbunare, umilire sau stigmatizare, nu ar trebui să aibă drept rezultat refuzul constatării plângerii victimei.
- (26) Atunci când sunt furnizate informații, ar trebui oferite suficiente detalii pentru a se garanta că victimele sunt tratate cu respect și pentru a le permite acestora să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la participarea lor în cadrul procedurilor. În acest sens, sunt extrem de importante informațiile care permit victimei să cunoască stadiul curent al oricărui proceduri. Acest lucru este valabil și pentru informațiile care permit victimei să decidă dacă să solicite revizuirea unei decizii de neîncepere a urmăririi penale. Cu excepția cazului în care sunt solicitate în alt mod, informațiile comunicate victimei ar trebui să poată fi transmise verbal sau în scris, inclusiv prin mijloace electronice.
- (27) Informațiile comunicate unei victime ar trebui trimise la cea mai recentă adresă de corespondență cunoscută sau la datele de contact electronice furnizate autorității competente de către victimă. În circumstanțe excepționale, de exemplu din cauza numărului ridicat de victime implicate într-o cauză, ar trebui să fie posibil ca informațiile să fie comunicate prin intermediul presei, prin intermediul unei pagini de internet oficiale a autorității competente sau prin orice alt canal de comunicare similar.
- (28) Statele membre nu ar trebui să fie obligate să comunice informații, în cazul în care dezvăluirea acestora ar putea afecta instrumentarea adecvată a unei cauze sau ar putea aduce prejudicii unei anumite cauze sau persoane sau dacă acestea sunt considerate ca fiind contrare intereselor lor esențiale de securitate.
- (29) Autoritățile competente ar trebui să garanteze faptul că victimele primesc datele de contact actualizate pentru comunicările legate de cauza lor, cu excepția cazului în care victima și-a exprimat dorința de a nu primi astfel de informații.
- (30) O trimitere la o „hotărâre” în contextul dreptului la informare, interpretare și traducere ar trebui înțeleasă doar ca o trimitere la stabilirea vinovăției sau la finalizarea în alt mod a procedurilor penale. Motivarea respectivei hotărâri ar trebui să fie comunicată victimei fie printr-o copie a documentului care conține hotărârea respectivă, fie printr-un rezumat succint al acesteia.
- (31) Dreptul la informare cu privire la data și locul unui proces care se desfășoară ca urmare a plângerii cu privire la o infracțiune suferită de victimă ar trebui să se aplice și în ceea ce privește informațiile cu privire la data și locul unei audieri din cadrul unei căi de atac împotriva unei hotărâri pronunțate în respectiva cauză.
- (32) Informațiile specifice privind eliberarea sau evadarea autorului infracțiunii ar trebui să fie comunicate, la cerere, victimelor, cel puțin în cazurile în care acestea ar putea fi în pericol sau în cazul unui risc identificat de prejudiciere a victimelor, cu excepția cazului în care există un risc identificat de prejudiciere, prin notificare, a autorului infracțiunii. În cazul în care există un risc identificat de prejudiciere, prin notificare, a autorului infracțiunii, autoritatea competentă ar trebui să țină seama de toate celelalte riscuri în momentul stabilirii unei acțiuni adecvate. Trimiterea la „riscul identificat de prejudiciere a victimelor” ar trebui să acopere factori precum natura sau gravitatea infracțiunii și riscurile de răzbunare. Prin urmare, aceasta nu ar trebui să se aplice situațiilor în care au fost săvârșite infracțiuni minore și, în consecință, există doar o posibilitate redusă de prejudiciere a victimei.
- (33) Victimele ar trebui să primească informații cu privire la orice drept referitor la o cale de atac împotriva unei hotărâri de eliberare a autorului infracțiunii, dacă un astfel de drept există în cadrul dreptului intern.
- (34) Justiția nu poate fi îndeplinită efectiv decât dacă victimele pot să explice în mod adecvat circumstanțele infracțiunii și să furnizeze probe autorităților competente într-un mod inteligibil. Este la fel de important să se garanteze faptul că victimele sunt tratate cu respect și că își pot exercita drepturile. Prin urmare, ar trebui să fie puse la dispoziție în mod gratuit servicii de interpretariat, în timpul audierii victimei și pentru a îi permite să participe activ la audierile în fața instanței, în conformitate cu rolul victimei în sistemul judiciar penal relevant. Pentru alte aspecte ale procedurilor penale, necesitatea interpretării și a traducerii poate varia în funcție de aspecte specifice, de rolul victimei în sistemul judiciar penal relevant și de implicarea acesteia în proceduri, precum și de orice drepturi specifice de care beneficiază. Ca atare, serviciile de interpretariat și traducere în aceste cazuri trebuie să fie disponibile doar în măsura în care acest lucru este necesar pentru ca victima să își poată exercita drepturile.

- (35) Victima ar trebui să aibă dreptul de a contesta o hotărâre prin care se constată că nu sunt necesare servicii de interpretare sau de traducere, în conformitate cu procedurile din cadrul dreptului intern. Acest drept nu dă naștere obligației în sarcina statelor membre de a pune la dispoziție un mecanism separat sau o procedură privind plângerile prin care o astfel de hotărâre să poată fi contestată și nu ar trebui să prelungească în mod nerezonabil procedurile penale. O cale internă de revizuire a hotărârii în conformitate cu procedurile naționale existente ar fi suficientă.
- (36) Faptul că o victimă vorbește o limbă care nu este larg răspândită nu ar trebui să constituie un motiv pentru a decide că interpretarea sau traducerea ar prelungi în mod nerezonabil procedurile penale.
- (37) Sprijinul ar trebui să fie disponibil din momentul în care autoritățile competente au fost informate cu privire la victimă, pe durata procedurilor penale și pentru o perioadă adecvată ulterior unor astfel de proceduri, în conformitate cu nevoile victimei și cu drepturile prevăzute de prezenta directivă. Sprijinul ar trebui furnizat prin diverse mijloace, fără formalități excesive și printr-o distribuție geografică suficientă în statul membru pentru a oferi tuturor victimelor posibilitatea de a accesa aceste servicii. Victimele care au suferit un prejudiciu considerabil ca urmare a gravității infracțiunii ar putea avea nevoie de servicii de asistență specializată.
- (38) Persoanele care sunt în special vulnerabile sau care se află în situații care le expun unui risc deosebit de ridicat de a fi prejudiciate, precum persoanele supuse unor violențe repetate în cadrul relațiilor apropiate, victimele violenței bazate pe gen sau persoanele care sunt victimele altor tipuri de infracțiuni într-un stat membru, altul decât statul de cetățenie sau de reședință, ar trebui să primească asistență de specialitate și protecție juridică. Serviciile de asistență de specialitate ar trebui să se bazeze pe o abordare integrată și orientată care ar trebui să țină seama în special de nevoile specifice ale victimei, de gravitatea prejudiciului suferit ca urmare a infracțiunii, precum și de relația dintre victime, autorii infracțiunilor, copii și mediul social mai larg al acestora. O sarcină principală a acestor servicii și a personalului acestora, care joacă un rol important în procesul de recuperare a victimelor și de depășire de către acestea a eventualelor prejudicii sau traume rezultate dintr-o infracțiune, ar trebui să fie informarea victimelor cu privire la drepturile prevăzute de prezenta directivă pentru ca acestea să poată lua decizii într-un mediu care le oferă sprijin și care le tratează cu demnitate, respect și atenție. Formele de sprijin pe care aceste servicii de specialitate ar trebui să le ofere ar putea include acordarea de adăpost și cazare sigură, sprijin medical imediat, direcționarea spre serviciile de examinare medicală și medico-legală în vederea colectării de probe în cazurile de viol sau de agresiune sexuală, consilierea psihologică pe termen scurt și lung, asistență în caz de traume, consiliere juridică, apărare și servicii specifice pentru copii în calitate de victime directe sau indirecte.
- (39) Nu se solicită serviciilor de sprijinire a victimelor să ofere ele însele expertiză specializată și profesională vastă. Dacă este necesar, serviciile de sprijinire a victimelor ar trebui să asiste victimele prin solicitarea sprijinului profesional existent, de exemplu din partea unor psihologi.
- (40) Deși acordarea sprijinului nu ar trebui să depindă de existența unei plângeri privind săvârșirea unei infracțiuni, formulate de către victime în fața unei autorități competente, cum ar fi poliția, astfel de autorități se găsesc adesea în cea mai bună situație pentru a informa victimele cu privire la posibilitatea de a primi sprijin. Prin urmare, statele membre sunt încurajate să instituie condiții corespunzătoare pentru a permite direcționarea victimelor către serviciile de sprijinire a victimelor, inclusiv prin garantarea faptului că cerințele privind protecția datelor pot fi și sunt îndeplinite. Redirecționarea în mod repetat ar trebui evitată.
- (41) Dreptul victimelor de a fi audiate ar trebui considerat ca fiind respectat în cazul în care li se permite victimelor să formuleze în scris declarații sau explicații.
- (42) Dreptul victimelor-copii de a fi audiate în cadrul procedurilor penale nu ar trebui să fie exclus numai pe motiv că victima este un copil sau pe motivul vârstei victimei respective.
- (43) Dreptul la revizuirea hotărârii de neîncepere a urmăririi penale ar trebui să fie înțeles ca referindu-se la hotărârile luate de procurori și judecători de instrucție sau de autorități de aplicare a legii, precum funcționari de poliție, dar nu la hotărârile luate de instanțe. Orice revizuire a hotărârii de neîncepere a urmăririi penale ar trebui realizată de o persoană sau o autoritate diferită de cea care a luat hotărârea inițială, cu excepția cazului în care hotărârea inițială de neîncepere a urmăririi penale a fost luată de cea mai înaltă autoritate de urmărire, a cărei hotărâre nu poate face obiectul unei cereri de revizuire, caz în care cererea de revizuire poate fi soluționată de aceeași autoritate. Dreptul la revizuirea unei hotărâri de neîncepere a urmăririi penale nu privește procedurile speciale, precum procedurile împotriva membrilor parlamentului sau guvernului, în legătură cu exercitarea funcției lor oficiale.

- (44) O hotărâre de încetare a procedurilor penale ar trebui să acopere și situațiile în care procurorul hotărăște să retragă acuzațiile sau să întrerupă procedurile.
- (45) Decizia procurorului care conduce la o soluționare extrajudiciară, care duce astfel la încetarea procedurilor penale, ar trebui să excludă pentru victime dreptul la revizuirea unei hotărâri a procurorului de neîncepere a urmăririi penale numai în cazul în care soluționarea impune un avertisment sau o obligație.
- (46) Serviciile de justiție reparatorie, inclusiv, de exemplu, medierea dintre victimă și autorul infracțiunii, conferința familială și cercurile de verdict, se pot dovedi extrem de benefice pentru victimă, însă necesită bariere de protecție pentru a fi împiedicată victimizarea secundară și repetată, precum și intimidarea și răzbunarea. Aceste servicii ar trebui, prin urmare, să aibă ca primă prioritate interesele și nevoile victimei, repararea prejudiciilor suferite de victimă și evitarea producerii altor prejudicii. Factori cum ar fi natura și gravitatea infracțiunii și a traumei suferite ca urmare a acesteia, agresiunile repetate la adresa integrității fizice, sexuale sau psihologice a victimei, dezechilibrele dintre raporturile de forțe, vârsta, maturitatea sau capacitatea intelectuală a victimei, care ar putea limita sau reduce capacitatea acesteia de a face o alegere în cunoștință de cauză sau care ar putea compromite un rezultat pozitiv pentru victimă, ar trebui luați în considerare în momentul sesizării serviciului de justiție reparatorie și în desfășurarea procesului de justiție reparatorie. Procesele de justiție reparatorie ar trebui să fie, în principiu, confidențiale, cu excepția cazului în care părțile hotărăsc altfel, sau astfel cum prevede dreptul intern, având în vedere interesul public prevalent. Factori precum amenințările proferate sau alte forme de violență săvârșite în timpul procesului pot fi considerate ca necesitând divulgarea în interes public.
- (47) Participarea în cadrul procedurilor penale nu ar trebui să atragă cheltuieli în sarcina victimelor. Statele membre ar trebui să ramburseze victimelor numai cheltuielile necesare în legătură cu participarea lor în procedurile penale și nu ar trebui să fie obligate să ramburseze taxele legale suportate de victime. Statele membre ar trebui să poată impune, în cadrul dreptului intern, condiții pentru rambursarea cheltuielilor, precum termene pentru solicitarea rambursării, sume forfetare pentru costurile de subzistență și călătorie și cwantumuri zilnice maxime pentru pierderile de venituri. Dreptul la rambursarea cheltuielilor în cadrul procedurilor penale ar trebui să nu existe în situația în care o victimă face o declarație privind o infracțiune. Cheltuielile ar trebui rambursate doar în măsura în care victima este obligată sau i se solicită de către autoritățile competente să fie prezentă și să participe activ în procedurile penale.
- (48) Bunurile recuperabile care sunt sechestrate pe durata procedurilor penale ar trebui să fie restituite victimei infracțiunii cât mai curând posibil, cu excepția unor împrejurări excepționale, precum un litigiu privind proprietatea, posesia asupra bunurilor sau în cazul în care bunurile respective sunt ilegale. Restituirea bunurilor nu ar trebui să aducă atingere reținerii legitime a acestora în scopul altor proceduri legale.
- (49) Dreptul la o hotărâre de despăgubire de către autorul infracțiunii și procedura aplicabilă relevantă ar trebui să se aplice și victimelor care își au reședința într-un stat membru, altul decât cel în care a fost comisă infracțiunea.
- (50) Obligația prevăzută de prezenta directivă de a transmite plângerile nu ar trebui să aducă atingere competenței statelor membre de a institui proceduri și nu aduce atingere normelor conflictuale de competență, astfel cum prevede Decizia-cadru 2009/948/JAI a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind prevenirea și soluționarea conflictelor referitoare la exercitarea competenței în cadrul procedurilor penale ⁽¹⁾.
- (51) Dacă victima a părăsit teritoriul statului membru în care a fost comisă infracțiunea, statul membru respectiv nu ar trebui să mai fie obligat să asigure asistență, sprijin și protecție, cu excepția a ceea ce este legat în mod direct de orice procedură penală pe care o desfășoară cu privire la infracțiunea în cauză, ca de exemplu măsuri speciale de protecție pe durata procedurilor în instanță. Statul membru în care își are reședința victima ar trebui să acorde asistența, sprijinul și protecția de care este nevoie pentru recuperarea victimei.
- (52) Ar trebui să fie disponibile măsuri de protecție a siguranței și demnității victimelor și a membrilor familiei acestora împotriva victimizării secundare și repetate, precum și a intimidării și răzbunării, cum ar fi acțiunile în încetare sau ordinele de protecției sau de restricție cu caracter provizoriu.

(¹) JO L 328, 15.12.2009, p. 42.

- (53) Riscul de victimizare secundară și repetată sau de intimidare și răzbunare din partea autorului infracțiunii ori ca urmare a participării în procedurile penale ar trebui să fie limitat prin derularea procedurilor într-un mod coordonat și respectuos, care permite victimelor să aibă încredere în autorități. Interacțiunea cu autoritățile competente ar trebui să fie cât mai simplă, limitându-se în același timp numărul interacțiunilor inutile dintre acestea și victimă, de exemplu prin înregistrarea pe suport video a audierilor și prin permiterea utilizării acestora în fața instanței. Un număr cât mai mare de măsuri ar trebui puse la dispoziția practicienilor pentru a se preveni suferința victimelor în cursul procedurilor judiciare, în special ca urmare a contactului vizual cu autorul infracțiunii, cu membrii familiei sale, cu asociații săi sau cu persoanele din public. În acest scop, statele membre ar trebui să fie încurajate să introducă, în special în clădirile instanțelor judecătorești și în secțiile de poliție, măsuri fezabile și practice pentru a permite amenajarea unor facilități precum intrări și săli de așteptare separate pentru victime. În plus, statele membre ar trebui, în măsura posibilului, să planifice procedurile penale astfel încât să se evite contactele dintre victime și membrii familiei acesteia, pe de o parte, și autorul infracțiunii, pe de altă parte, de pildă prin citarea victimei și a autorului infracțiunii la audieri în momente diferite.
- (54) Protecția vieții private a victimei poate fi un mijloc important de a se evita victimizarea secundară și repetată, precum și intimidarea și răzbunarea, și poate fi obținută printr-o serie de măsuri, printre care nedivulgarea sau limitarea divulgării informațiilor cu privire la identitatea și adresa victimei. Această protecție este deosebit de importantă pentru victimele-copii, incluzând nedivulgarea numelui copilului. Cu toate acestea, ar putea exista cazuri în care, în mod excepțional, copilul poate beneficia din divulgarea sau chiar publicarea pe scară largă a informațiilor, de exemplu în cazul răpirii unui copil. Măsurile de protecție a vieții private și a imaginii victimelor și membrilor familiilor acestora ar trebui întotdeauna să fie conforme cu dreptul la un proces echitabil și libertatea de exprimare, astfel cum este recunoscut la articolele 6 și 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.
- (55) Anumite victime sunt extrem de expuse în cursul procedurilor penale riscului de victimizare secundară și repetată sau de intimidare și răzbunare din partea autorului infracțiunii. Este posibil ca un astfel de risc să provină din caracteristicile personale ale victimei, tipul sau natura și gravitatea infracțiunii. Un astfel de risc poate fi identificat eficient numai prin evaluări individuale, realizate în cel mai scurt termen posibil. Respectivul evaluări ar trebui realizate pentru toate victimele, pentru a stabili dacă acestea sunt expuse riscului de victimizare secundară și repetată sau de intimidare și răzbunare și care sunt măsurile de protecție speciale necesare.
- (56) Evaluările individuale ar trebui să țină seama de caracteristicile personale ale victimei, precum vârsta acesteia, genul și identitatea sau exprimarea de gen, etnia, rasa, religia, orientarea sexuală, sănătatea, prezența unei dizabilități, statutul victimei din punctul de vedere al reședinței, dificultățile de comunicare, relația cu autorul infracțiunii sau dependența de acesta, experiențele anterioare în materie infracțională. Acestea ar trebui să țină, de asemenea, seama de tipul sau natura și de circumstanțele infracțiunii, precum dacă este vorba de infracțiuni inspirate de ură, infracțiuni inspirate de prejudecăți sau infracțiuni săvârșite pe motive de discriminare, violență sexuală, violență în cadrul relațiilor apropiate, infracțiuni în cazul cărora autorul se afla într-o poziție de control, dacă victimele își au reședința într-o zonă cu o rată mare a criminalității sau dominată de bande organizate sau dacă țara de origine a victimei nu este statul membru în care a fost comisă infracțiunea.
- (57) Victimele traficului de persoane, ale terorismului, ale criminalității organizate, ale violenței în cadrul relațiilor apropiate, ale violenței sexuale sau exploatarei, ale violenței bazate pe gen, ale infracțiunilor inspirate de ură, victimele cu dizabilități și victimele-copii tind să facă obiectul unei rate ridicate a victimizării secundare și repetate sau a intimidării și răzbunării. Ar trebui acordată o atenție specială evaluării riscului de victimizare ulterioară la care sunt sau nu supuse victimele și ar trebui să existe o prezumție puternică că respectivele victime vor beneficia de măsuri de protecție speciale.
- (58) Victimele care au fost identificate ca fiind vulnerabile la victimizarea secundară și repetată sau la intimidare și răzbunare ar trebui să beneficieze de măsuri adecvate de protecție în cursul procedurilor penale. Natura exactă a acestor măsuri ar trebui determinată prin evaluări individuale, luând în considerare dorința victimei. Amploarea unor astfel de măsuri ar trebui stabilită fără a aduce atingere drepturilor apărării și în conformitate cu normele privind marja de apreciere a instanțelor. Îngrijorările și teama victimelor în legătură cu procedurile ar trebui să fie un factor-cheie în stabilirea necesității aplicării unei anumite măsuri în ce le privește.
- (59) Necesitățile operaționale imediate și constrângerile pot face imposibilă garantarea faptului că, de exemplu, același funcționar de poliție audiază constant victima; boala, maternitatea sau concediile parentale sunt exemple de astfel de constrângeri. În plus, incintele destinate în mod special pentru audierile victimelor pot să nu fie disponibile, de exemplu, din cauza renovărilor. În eventualitatea unor asemenea constrângeri de ordin operațional sau practic, s-ar putea să nu fie posibilă aplicarea de la caz la caz a unei măsuri speciale preconizate ca urmare a unei evaluări individuale.

- (60) Atunci când, în conformitate cu prezenta directivă, trebuie să fie numit un tutore sau un reprezentant pentru un copil, rolurile respective ar putea fi asumate de aceeași persoană sau de către o persoană juridică, o instituție sau o autoritate.
- (61) Orice funcționar implicat în cadrul procedurilor penale care este susceptibil de a intra în contact personal cu o victimă ar trebui să poată primi și să primească o formare inițială și continuă corespunzătoare, la un nivel adecvat contactului cu victima respectivă, astfel încât să poată identifica victimele și nevoile acestora și să le trateze într-un mod respectuos, atent, profesionist și nediscriminatoriu. Persoanele susceptibile de a fi implicate în evaluarea individuală de identificare a necesităților specifice de protecție ale victimelor și pentru a stabili necesitatea ca acestea să beneficieze de măsuri speciale de protecție ar trebui să primească o formare specifică cu privire la modalitățile de realizare a unei astfel de evaluări. Statele membre ar trebui să asigure astfel de formări pentru personalul polițienesc și personalul instanțelor. De asemenea, formarea ar trebui să fie promovată pentru avocați, procurori și judecători, precum și pentru practicienii care oferă sprijin pentru victime sau servicii de justiție reparatorie. Obligația respectivă ar trebui să includă formare cu privire la servicii specifice de sprijinire a victimelor spre care ar trebui direcționată victima sau cursuri specializate în cazul în care munca lor privește îndeosebi victimele cu nevoi speciale, precum și formare psihologică adecvată, după caz. Acolo unde este cazul, această formare ar trebui să fie sensibilă la aspectele legate de gen. Acțiunile statelor membre în domeniul formării ar trebui să fie completate cu orientări, recomandări și schimb de bune practici, în conformitate cu foaia de parcurs de la Budapesta.
- (62) Statele membre ar trebui să încurajeze și să colaboreze îndeaproape cu organizațiile societății civile, inclusiv cu organizațiile neguvernamentale recunoscute și active aflate în contact cu victime ale criminalității, în special în ceea ce privește elaborarea de politici, campaniile de informare și de sensibilizare, programele de cercetare și de instruire, formarea, precum și monitorizarea și evaluarea impactului măsurilor de sprijin și protecție a victimelor criminalității. Pentru ca victimele criminalității să beneficieze de asistența, sprijinul și protecția cuvenite, serviciile publice ar trebui să lucreze într-un mod coordonat și ar trebui să se implice la toate nivelurile administrative – la nivelul Uniunii, precum și la nivel național, regional și local. Victimele ar trebui să fie asistate în găsirea și contactarea autorităților competente pentru a evita trimiterile repetate. Statele membre ar trebui să aibă în vedere dezvoltarea de „puncte unice de acces” sau de „ghișee unice”, care abordează necesitățile multiple ale victimelor implicate în procedurile penale, inclusiv nevoia de a primi informații, asistență, sprijin, protecție și despăgubiri.
- (63) Pentru a încuraja și a facilita denunțarea infracțiunilor și pentru a permite victimelor să întrerupă ciclul victimizării repetate, este esențial ca acestea să aibă la dispoziție servicii de sprijinire fiabile și ca autoritățile competente să fie pregătite să răspundă sesizărilor victimelor cu atenție, cu profesionalism și în condiții nediscriminatorii. Acest lucru ar putea spori încrederea victimelor în sistemele judiciare penale ale statelor membre și ar putea reduce numărul de infracțiuni nedenumțate. Practicienii care sunt susceptibili de a primi plângeri din partea victimelor cu privire la infracțiuni ar trebui să fie formați în mod corespunzător pentru a facilita denunțarea infracțiunilor și ar trebui adoptate măsuri pentru a permite denunțarea de către părți terțe, inclusiv de către organizații ale societății civile. Ar trebui să fie posibilă folosirea unor mijloace tehnice de comunicare, precum e-mail, înregistrări video sau formulare electronice pentru formularea plângerilor.
- (64) Colectarea sistematică și corespunzătoare de date statistice este recunoscută ca o componentă esențială a unui proces de elaborare a politicilor eficiente în domeniul drepturilor prevăzute de prezenta directivă. Pentru a facilita evaluarea aplicării prezentei directive, statele membre ar trebui să transmită Comisiei datele statistice relevante privind aplicarea procedurilor naționale referitoare la victimele criminalității, cuprinzând cel puțin numărul, natura și gravitatea infracțiunilor denunțate și, în măsura în care datele sunt cunoscute și disponibile, numărul, genul și vârsta victimelor. Datele statistice relevante pot include date înregistrate de autoritățile judiciare și agențiile de aplicare a legii și, în măsura posibilului, date administrative colectate de serviciile de asistență medicală și de asistență socială și de organizațiile publice și neguvernamentale de sprijinire a victimelor, a serviciilor de justiție reparatorie și alte organizații care lucrează cu victimele criminalității. Datele judiciare pot include informații privind infracțiuni denunțate, numărul de cazuri anchetate, de persoane urmărite penal și condamnate. Datele administrative bazate pe servicii pot include, în măsura posibilului, datele privind modul în care victimele utilizează serviciile furnizate de agențiile guvernamentale și organizațiile de sprijin publice sau private, cum ar fi numărul de trimiteri către serviciile de sprijinire a victimelor realizate de poliție, numărul de victime care solicită sprijin, primesc sau nu sprijin sau beneficiază sau nu de justiție reparatorie.
- (65) Prezenta directivă urmărește modificarea și extinderea dispozițiilor Deciziei-cadru 2001/220/JAI. Deoarece modificările care trebuie aduse sunt substanțiale ca număr și natură, decizia-cadru respectivă ar trebui, pentru o mai mare claritate, să fie înlocuită în întregime cu privire la statele membre care participă la adoptarea prezentei directive.

(66) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și se conformează principiilor recunoscute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. În special, aceasta caută să promoveze dreptul la demnitate, viață, integritate fizică și mentală, libertate și siguranță, respectarea vieții private și de familie, dreptul la proprietate, principiul nediscriminării, principiul egalității între femei și bărbați, drepturile copilului, ale persoanelor în vârstă și ale persoanelor cu handicap, precum și dreptul la un proces echitabil.

(67) Deoarece obiectivul prezentei directive, și anume stabilirea unor standarde minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de statele membre și, în consecință, având în vedere amploarea și efectele sale potențiale, poate fi atins mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum se prevede la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut în respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului respectiv.

(68) Datele cu caracter personal prelucrate în cadrul punerii în aplicare a prezentei directive ar trebui să fie protejate în conformitate cu Decizia-cadru 2008/977/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală⁽¹⁾ și în conformitate cu principiile stabilite în Convenția Consiliului Europei din 28 ianuarie 1981 pentru protecția persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, pe care toate statele membre au ratificat-o.

(69) Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor mai ambițioase ale altor acte juridice ale Uniunii care abordează în mod expres nevoile specifice ale unor categorii speciale de victime, precum victimele traficului de persoane și victimele abuzului sexual asupra copiilor, ale exploatării sexuale sau ale pornografiei infantile.

(70) În conformitate cu articolul 3 din Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la TUE și la TFUE, statele membre menționate și-au notificat dorința de a lua parte la adoptarea și la aplicarea prezentei directive.

(71) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la TUE și la TFUE, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive, nu are obligații în temeiul acesteia și nici nu face obiectul aplicării sale.

(72) Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor a emis un aviz la 17 octombrie 2011⁽²⁾ în temeiul articolului 41 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date⁽³⁾,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL 1

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiective

(1) Scopul prezentei directive este de a garanta faptul că victimele criminalității beneficiază de informații, de sprijin și protecție adecvate și sunt în măsură să participe în procedurile penale.

Statele membre garantează faptul că victimele sunt recunoscute și tratate cu respect, atenție și profesionalism și de o manieră individualizată și nediscriminatorie, în toate contactele cu serviciile de sprijinire a victimelor sau de justiție reparatorie sau cu o autoritate competentă, care intervine în cadrul procedurilor penale. Drepturile prevăzute de prezenta directivă se aplică victimelor de o manieră nediscriminatorie, inclusiv în ceea ce privește statutul acestora din punctul de vedere al reședinței.

(2) În punerea în aplicare a prezentei directive, în cazul în care victima este un copil, statele membre asigură luarea în considerare în primul rând a interesului superior al acestuia, evaluat în mod individual. Prevalează o abordare orientată spre copil, luând în considerare în mod corespunzător vârsta, nivelul de maturitate, opiniile, nevoile și preocupările acestuia. Copilul și, dacă există, titularul răspunderii parentale sau alt reprezentant legal al copilului sunt informați cu privire la orice măsuri sau drepturi destinate în mod specific copilului.

Articolul 2

Definiții

(1) În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

(a) „victimă” înseamnă:

(i) o persoană fizică ce a suferit un prejudiciu, inclusiv o vătămare a integrității sale fizice, mentale sau emoționale, sau un prejudiciu economic, cauzate în mod direct de o infracțiune;

(ii) membrii familiei unei persoane al cărei deces a fost cauzat în mod direct de o infracțiune și care au suferit prejudicii în urma decesului persoanei respective;

⁽¹⁾ JO L 350, 30.12.2008, p. 60.

⁽²⁾ JO C 35, 9.2.2012, p. 10.

⁽³⁾ JO L 8, 12.1.2001, p. 1.

- (b) „membrii familiei” înseamnă soțul/soția, persoana care conviețuiește cu victima, fiind angajată într-o relație intimă și gospodărintă împreună cu aceasta de o manieră stabilă și continuă, rudele în linie directă, frații și surorile, precum și persoanele aflate în întreținerea victimei;
- (c) „copil” înseamnă orice persoană având o vârstă mai mică de 18 ani;
- (d) „justiție reparatorie” înseamnă orice proces prin care victima și autorul infracțiunii pot, în cazul în care consimt liber, să participe activ la soluționarea problemelor generate de infracțiune cu ajutorul unei terțe părți imparțiale.
- (2) Statele membre pot stabili proceduri:
- (a) pentru limitarea numărului membrilor familiei care pot beneficia de drepturile prevăzute de prezenta directivă, ținând seama de circumstanțele individuale ale fiecărui caz; și
- (b) în sensul alineatului (1) litera (a) punctul (ii), pentru stabilirea membrilor familiei care au prioritate în ceea ce privește exercitarea drepturilor prevăzute de prezenta directivă.
- (a) tipul de sprijin pe care victimele îl pot primi și din partea cui, inclusiv, în cazul în care este relevant, informații de bază privind accesul la asistență medicală, orice tip de asistență specializată, inclusiv asistență psihologică și cazare alternativă;
- (b) procedurile privind formularea unei plângeri cu privire la o infracțiune și rolul victimelor în aceste proceduri;
- (c) modul și condițiile în care victimele pot obține protecție, inclusiv măsurile de protecție;
- (d) modul și condițiile de acces la consiliere juridică, asistență juridică și orice altă formă de consiliere;
- (e) modul și condițiile în care victimele pot avea acces la despăgubiri;
- (f) modul și condițiile în care victimele au dreptul la interpretare și traducere;

CAPITOLUL 2

FURNIZAREA DE INFORMAȚII ȘI SPRIJIN

Articolul 3

Dreptul de a înțelege și de a se face înțeles

- (1) Statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru a asista victimele astfel încât acestea să înțeleagă și să se poată face înțelese de la primul contact și în cursul oricărei interacțiuni ulterioare necesare pe care o au cu o autoritate competentă în cadrul procedurilor penale, inclusiv în cazul în care informațiile sunt furnizate de respectiva autoritate.
- (2) Statele membre asigură efectuarea comunicațiilor către victime într-un limbaj simplu și accesibil, verbal sau în scris. Astfel de comunicații iau în considerare caracteristicile personale ale victimei, inclusiv orice dizabilitate care poate afecta abilitatea de a înțelege sau de a se face înțeleasă.
- (3) Cu excepția cazului în care este contrar intereselor victimei sau ar afecta negativ desfășurarea procedurilor, statele membre permit victimelor să fie însoțite de persoană aleasă de acestea cu ocazia primului contact cu o autoritate competentă, atunci când, datorită impactului infracțiunii, victima solicită asistență pentru a înțelege sau a se face înțeleasă.
- (g) în cazul în care victimele își au reședința în alt stat membru decât cel în care a fost comisă infracțiunea, orice măsură, procedură sau instrument specific care este disponibil pentru a-și apăra interesele în statul membru unde se stabilește primul contact cu autoritatea competentă;
- (h) procedurile disponibile de formulare a plângerilor, în cazul în care drepturile acestora nu sunt respectate de autoritatea competentă;
- (i) datele de contact pentru comunicările cu privire la cauza lor;
- (j) serviciile de justiție reparatorie disponibile;
- (k) modul și condițiile în care victimelor li se pot rambursa cheltuielile suportate ca urmare a participării în procedurile penale.

Articolul 4

Dreptul de a primi informații încă de la primul contact cu o autoritate competentă

- (1) Statele membre se asigură că victimele primesc următoarele informații, fără întârzieri inutile, încă de la primul contact cu o autoritate competentă, pentru a permite acestora să își exercite drepturile prevăzute de prezenta directivă:
- (2) Amploarea sau gradul de detaliu al informațiilor menționate la alineatul (1) poate varia în funcție de nevoile specifice și de situația personală a victimei și de tipul sau natura infracțiunii. Detalii suplimentare pot fi, de asemenea, transmise în etape ulterioare în funcție de nevoile victimei și de relevanța, în fiecare etapă a procedurilor, a unor astfel de detalii.

Articolul 5

Drepturile victimelor în momentul formulării unei plângeri

(1) Statele membre se asigură că victimele primesc o confirmare scrisă de înregistrare a plângerii lor formale depuse de acestea la autoritatea competentă a unui stat membru, care conține elementele de bază ale infracțiunii respective.

(2) Statele membre se asigură că victimele care doresc să formuleze o plângere referitoare la o infracțiune și care nu înțeleg sau nu vorbesc limba autorității competente au posibilitatea de a formula plângerea într-o limbă pe care o înțeleg sau primesc asistența lingvistică necesară.

(3) Statele membre se asigură că victimele care nu înțeleg sau nu vorbesc limba autorității competente primesc, în mod gratuit, o traducere a confirmării scrise de înregistrare a plângerii lor prevăzute la alineatul (1), dacă solicită acest lucru, într-o limbă pe care o înțeleg.

Articolul 6

Dreptul de a primi informații cu privire la propria cauză

(1) Statele membre se asigură că victimele sunt informate, fără întârzieri inutile, cu privire la dreptul lor de a primi următoarele informații privind procedurile penale inițiate ca urmare a plângerii privind infracțiunea care afectează victima și că, la cerere, primesc astfel de informații:

(a) orice decizie de a nu continua sau de a înceta ancheta sau de a nu începe urmărirea penală împotriva autorului infracțiunii;

(b) data și locul procesului și natura acuzațiilor împotriva autorului infracțiunii.

(2) Statele membre se asigură că, în funcție de rolul lor în sistemul judiciar penal relevant, victimele sunt informate, fără întârzieri inutile, cu privire la dreptul lor de a primi următoarele informații privind procedurile penale inițiate ca urmare a plângerii privind infracțiunea care afectează victima și că, la cerere, primesc astfel de informații:

(a) orice hotărâre finală pronunțată într-un proces;

(b) informații care să îi permită victimei să ia la cunoștință stadiul procedurilor penale, cu excepția situației excepționale în care desfășurarea corespunzătoare a cauzei ar putea fi afectată printr-o astfel de informare.

(3) Informațiile prevăzute la alineatul (1) litera (a) și la alineatul (2) litera (a) includ motivarea sau un rezumat succint al motivării respectivei hotărâri, cu excepția cazului unei hotărâri aparținând unui juriu sau al unei hotărâri în care motivarea este confidențială, caz în care motivarea nu este furnizată în temeiul dreptului intern.

(4) Dorința victimelor de a primi sau nu informații are forță obligatorie pentru autoritățile competente, cu excepția cazului în care informațiile respective trebuie transmise în virtutea

dreptului victimei de a avea o participare activă în procedurile penale. Statele membre permit victimelor să își modifice în orice moment opțiunea și o iau ulterior în considerare.

(5) Statele membre se asigură că victimelor li se oferă posibilitatea de a fi informate fără întârzieri inutile, atunci când persoana aflată în arest, urmărită penal sau condamnată pentru infracțiunile care le privesc este eliberată sau a evadat din detenție. În plus, statele membre se asigură că victimele sunt informate cu privire la orice măsuri relevante adoptate pentru protecția lor în caz de eliberare sau evadare a autorului infracțiunii.

(6) Victimele primesc, la cerere, informațiile menționate la alineatul (5) cel puțin în cazurile în care există un pericol sau în cazul unui risc identificat de prejudiciu la adresa acestora, cu excepția cazului în care există un risc identificat de prejudiciu la adresa autorului infracțiunii care ar rezulta din notificare.

Articolul 7

Dreptul la servicii de interpretariat și traducere

(1) Statele membre se asigură că victimele care nu înțeleg sau nu vorbesc limba utilizată în procedurile penale la care participă pot beneficia, la cerere și în mod gratuit, de servicii de interpretariat, în funcție de rolul care le revine în cadrul procedurilor penale din sistemul judiciar penal relevant, cel puțin la audierile și interogatoriile victimei în cadrul procedurilor penale în fața organelor de cercetare și a autorităților judiciare, inclusiv în cursul interogatoriilor de către organele de poliție, precum și de servicii de interpretariat în momentul participării active la audierile în fața instanței și a oricăror audieri intermediare care sunt necesare.

(2) Fără a se aduce atingere dreptului la apărare și în conformitate cu normele privind marja de apreciere a instanței, pot fi utilizate mijloace tehnice de comunicare, cum ar fi videoconferința, telefonul sau internetul, cu excepția cazului în care este necesară prezența fizică a interpretului pentru ca victimele să-și poată exercita în mod corespunzător drepturile sau să poată înțelege procedura.

(3) Statele membre se asigură că victimele care nu înțeleg sau nu vorbesc limba utilizată în procedurile penale în care participă beneficiază, la cerere și în mod gratuit, în funcție de rolul care le revine în cadrul procedurilor penale din sistemul judiciar penal relevant, de traducerea informațiilor esențiale exercitării drepturilor lor în cadrul procedurilor penale într-o limbă pe care o înțeleg, în măsura în care aceste informații sunt puse la dispoziția victimelor. Traducerile unor astfel de informații includ, cel puțin, orice hotărâre privind încetarea procedurilor penale referitoare la infracțiunea suferită de victimă și, la cererea victimei, motivarea sau un rezumat succint al motivării respectivei hotărâri, cu excepția cazului unei hotărâri aparținând unui juriu sau al unei hotărâri în care motivarea este confidențială, caz în care motivarea nu este furnizată în temeiul dreptului intern.

(4) Statele membre se asigură că victimele care au dreptul să primească informații privind data și locul procesului, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (b), și care nu înțeleg limba autorității competente primesc, la cerere, o traducere a informațiilor la care au dreptul.

(5) Victimele pot prezenta o cerere motivată pentru ca un document să fie considerat esențial. Nu se impune obligația de a traduce acele părți din documentele esențiale care nu sunt relevante pentru obiectivul de a permite victimelor să participe în mod activ în procedurile penale.

(6) Prin derogare de la alineatele (1) și (3), o traducere orală sau un rezumat oral al documentelor esențiale poate fi furnizat în locul unei traduceri scrise, cu condiția ca o astfel de traducere orală sau rezumat oral să nu prejudicieze caracterul echitabil al procedurilor.

(7) Statele membre se asigură că autoritatea competentă evaluează dacă victimele au nevoie de interpretare sau de traducere, astfel cum se prevede la alineatele (1) și (3). Victimele pot contesta o decizie de a nu furniza interpretare sau traducere. Normele procedurale privind o astfel de contestație se stabilesc în cadrul dreptului intern.

(8) Interpretarea și traducerea, precum și examinarea unei contestații la o hotărâre de a nu asigura interpretare sau traducere în temeiul prezentului articol nu trebuie să prelungească în mod nerezonabil procedurile penale.

Articolul 8

Dreptul de acces la serviciile de sprijinire a victimelor

(1) Statele membre se asigură că victimele au acces, în concordanță cu necesitățile lor, la servicii confidențiale de sprijinire a victimelor, în mod gratuit, care acționează în interesul victimelor înainte, în timpul și pentru o durată adecvată după încetarea procedurilor penale. Membrii familiei au acces la serviciile de sprijinire a victimelor în conformitate cu necesitățile lor și cu gravitatea prejudiciului suferit ca urmare a infracțiunii săvârșite împotriva victimei.

(2) Statele membre facilitează direcționarea victimelor, de către autoritatea competentă la care a fost depusă plângerea și de către alte entități relevante, către serviciile de sprijinire a victimelor.

(3) Statele membre adoptă măsuri pentru a institui servicii specializate, gratuite și confidențiale de sprijinire a victimelor în plus față de sau ca parte integrantă a serviciilor generale de

sprijinire a victimelor sau pentru a permite organizațiilor de sprijinire a victimelor să facă apel la entități specializate existente care oferă astfel de sprijin specializat. Victimele au acces la astfel de servicii în conformitate cu nevoile lor specifice, iar membrii familiei au acces la respectivele servicii în conformitate cu nevoile lor specifice și cu gradul de vătămare suferit ca urmare a infracțiunii săvârșite împotriva victimei.

(4) Serviciile de sprijinire a victimelor și orice servicii specializate de sprijinire pot fi instituite ca organizații publice sau neguvernamentale și pot fi organizate pe bază profesională sau voluntară.

(5) Statele membre se asigură că accesul la serviciile de sprijinire a victimelor nu depinde de formularea de către victimă a unei plângeri formale în fața unei autorități competente cu privire la săvârșirea unei infracțiuni.

Articolul 9

Sprijinul din partea serviciilor de sprijinire a victimelor

(1) Serviciile de sprijinire a victimelor, astfel cum sunt menționate la articolul 8 alineatul (1), furnizează cel puțin:

(a) informațiile, consilierea și sprijinul relevante pentru exercitarea drepturilor care revin victimelor, inclusiv în ceea ce privește accesul la sistemele publice naționale de despăgubire în cazul daunelor penale, precum și cu privire la rolul victimelor în cadrul procedurilor penale, inclusiv pregătirea pentru participarea la proces;

(b) informații privind sau trimitere directă la orice servicii specializate de sprijinire relevante existente;

(c) sprijinul emoțional și, dacă este disponibil, cel psihologic;

(d) consiliere privind aspectele financiare și practice subsecvente infracțiunii;

(e) cu excepția cazului în care este furnizată de alte servicii publice sau private, consiliere cu privire la riscurile de victimizare secundară și repetată sau de intimidare și răzbunare, precum și la prevenirea acestora.

(2) Statele membre încurajează serviciile de sprijinire a victimelor să acorde o atenție deosebită nevoilor specifice ale victimelor care au suferit un prejudiciu considerabil ca urmare a gravității infracțiunii.

(3) Cu excepția cazului în care acestea sunt furnizate de alte servicii publice sau private, serviciile specializate de sprijinire menționate la articolul 8 alineatul (3), instituie și pun la dispoziție cel puțin:

(a) adăposturi sau orice altă cazare provizorie adecvată pentru victimele care au nevoie de un loc sigur din cauza unui risc iminent de victimizare secundară și repetată sau de intimidare și răzbunare;

(b) sprijin orientat și integrat pentru victimele cu nevoi specifice, precum victimele violenței sexuale, victimele violenței bazate pe gen și victimele violențelor în cadrul unor relații apropiate, inclusiv sprijin în cazul traumelor și consiliere.

CAPITOLUL 3

PARTICIPAREA ÎN PROCEDURILE PENALE

Articolul 10

Dreptul de a fi audiat

(1) Statele membre se asigură că victimele pot fi audiate în cursul procedurii penale și pot prezenta probe. În cazul audierii unei victime-copil, se iau în considerare în mod adecvat vârsta și maturitatea acesteia.

(2) Normele procedurale în temeiul cărora victimele pot fi audiate în cursul procedurilor penale și pot prezenta probe se stabilesc în cadrul dreptului intern.

Articolul 11

Drepturi în cazul unei hotărâri de neîncepere a urmăririi penale

(1) Statele membre se asigură că victimele, în funcție de rolul care le revine în sistemul judiciar penal relevant, au dreptul de a solicita revizuirea unei hotărâri de neîncepere a urmăririi penale. Normele procedurale pentru o astfel de revizuire se stabilesc în dreptul intern.

(2) În cazul în care, în conformitate cu dreptul intern, rolul victimei în sistemul judiciar penal relevant se stabilește numai după adoptarea hotărârii de urmărire penală, statele membre se asigură că cel puțin victimele unor încălcări grave au dreptul de a solicita revizuirea unei hotărâri de neîncepere a urmăririi penale. Normele procedurale pentru o astfel de revizuire se stabilesc în cadrul dreptului intern.

(3) Statele membre se asigură că victimele sunt informate fără întârzieri inutile cu privire la dreptul lor de a primi și că primesc, la cerere, informații suficiente pentru a decide dacă doresc sau nu să solicite revizuirea oricărei hotărâri de neîncepere a urmăririi penale.

(4) În cazul în care hotărârea de neîncepere a urmăririi penale este adoptată de cea mai înaltă autoritate de urmărire penală, a cărei hotărâre nu poate face obiectul unei căi de atac în temeiul dreptului intern, calea de atac poate fi soluționată de aceeași autoritate.

(5) Alineatele (1), (3) și (4) nu se aplică deciziei procurorului de neîncepere a urmăririi penale, în cazul în care o astfel de decizie conduce la o soluționare extrajudiciară, în măsura în care dreptul intern prevede aceasta.

Articolul 12

Dreptul la garanții în contextul serviciilor de justiție reparatorie

(1) Statele membre iau măsuri care garantează protecția victimei împotriva victimizării secundare și repetate, precum și a intimidării și răzbunării, care să se aplice atunci când se recurge la orice serviciu de justiție reparatorie. Astfel de măsuri garantează victimelor care optează să participe în procesul de justiție reparatorie că beneficiază, la cerere, de acces la servicii de justiție reparatorie sigure și competente, cu respectarea cel puțin a următoarelor condiții:

(a) se recurge la servicii de justiție reparatorie dacă acestea sunt în interesul victimei, în funcție de considerațiile privind siguranța și cu acordul liber și în cunoștință de cauză al acesteia, care poate fi retras în orice moment;

(b) înainte de a accepta să participe în procesul de justiție reparatorie, victima primește informații complete și obiective cu privire la proceduri și la eventualele rezultate ale acestora, precum și informații cu privire la procedurile de supraveghere a punerii în aplicare a oricărui acord;

(c) autorul infracțiunii a recunoscut faptele de bază ale cauzei;

(d) orice acord este încheiat în mod voluntar și poate fi luat în considerare în cadrul oricăror proceduri penale ulterioare;

(e) discuțiile din cadrul procedurilor de justiție reparatorie care nu au loc în public sunt confidențiale și nu sunt divulgate ulterior, cu excepția cazului în care părțile își dau acordul în acest sens sau dacă acest lucru se prevede în dreptul intern, având în vedere interesul public prevalent.

(2) Statele membre facilitează trimiterea cauzelor, dacă este cazul către serviciile de justiție reparatorie, inclusiv prin stabilirea de proceduri sau orientări cu privire la condițiile unei astfel de trimiteri.

Articolul 13

Dreptul la asistență juridică

Statele membre se asigură că victimele au acces la asistență juridică, atunci când au calitatea de parte în procedurile penale. Condițiile sau normele procedurale în conformitate cu care victimele pot avea acces la asistență juridică se stabilesc în dreptul intern.

*Articolul 14***Dreptul la rambursarea cheltuielilor**

Statele membre oferă victimelor care participă în procedurile penale posibilitatea de a li se rambursa cheltuielile suportate ca urmare a participării lor active la aceste proceduri, în funcție de rolul care le revine în sistemul judiciar penal relevant. Condițiile sau normele procedurale în conformitate cu care victimelor li se pot rambursa cheltuielile se stabilesc în dreptul intern.

*Articolul 15***Dreptul la restituirea bunurilor**

Statele membre se asigură că, în urma unei decizii a unei autorități competente, bunurile recuperabile care sunt sechestrate pe durata procedurilor penale li se restituie victimelor fără întârziere, cu excepția cazului în care ele sunt necesare în cadrul procedurilor penale. Condițiile sau normele procedurale în conformitate cu care astfel de bunuri sunt restituite se stabilesc în dreptul intern.

*Articolul 16***Dreptul de a obține în cadrul procedurilor penale o decizie privind despăgubirile din partea autorului infracțiunii**

(1) Statele membre se asigură că, în cursul procedurilor penale, victimele au dreptul de a obține o decizie privind despăgubirile din partea autorului infracțiunii, într-un termen rezonabil, cu excepția cazului în care în dreptul intern se prevede că o astfel de decizie se adoptă în cadrul altor proceduri judiciare.

(2) Statele membre promovează măsurile necesare pentru a-i încuraja pe autorii infracțiunilor să despăgubească în mod corespunzător victimele.

*Articolul 17***Drepturile victimelor care au reședința în alt stat membru**

(1) Statele membre se asigură că autoritățile lor competente sunt în măsură să adopte măsurile adecvate pentru a reduce la minimum dificultățile care apar atunci când victima își are reședința într-un alt stat membru decât cel în care a fost săvârșită infracțiunea, în special în ceea ce privește desfășurarea procedurilor. În acest scop, autorităților statului membru în care a fost săvârșită infracțiunea le revine, în special, sarcina:

- (a) de a lua o declarație victimei imediat după formularea plângerii cu privire la săvârșirea infracțiunii în fața autorității competente;
- (b) de a recurge cât mai mult posibil la dispozițiile privind videoconferințele și teleconferințele prevăzute în Convenția privind asistența reciprocă în materie penală între statele membre ale Uniunii Europene din 29 mai 2000 ⁽¹⁾ în scopul audierii victimelor care au reședința în străinătate.

(2) Statele membre se asigură că victimele infracțiunilor săvârșite într-un alt stat membru decât cel în care acestea își au reședința pot formula o plângere în fața autorităților competente din statul membru de reședință, dacă nu au posibilitatea de a face acest lucru în statul membru în care a fost săvârșită infracțiunea sau, în cazul săvârșirii unei infracțiuni grave, potrivit dreptului intern al respectivului stat membru, dacă nu doresc să facă acest lucru.

(3) Statele membre se asigură că autoritatea competentă care a înregistrat plângerea victimei o transmite fără întârziere autorității competente a statului membru în care a fost săvârșită infracțiunea, în cazul în care competența de a iniția procedura nu a fost încă exercitată de statul membru în care a fost înregistrată plângerea.

CAPITOLUL 4

PROTECȚIA VICTIMELOR ȘI RECUNOAȘTEREA VICTIMELOR CU NEVOI DE PROTECȚIE SPECIFICE*Articolul 18***Dreptul la protecție**

Fără a aduce atingere dreptului la apărare, statele membre garantează adoptarea unor măsuri de protecție a siguranței victimelor și a membrilor familiilor acestora împotriva victimizării secundare și repetate și a intimidării și răzbunării, inclusiv împotriva riscului unor vătămări emoționale sau psihologice, și de protecție a demnității victimelor pe durata audierilor și în momentul depunerii mărturiei. După caz, astfel de măsuri includ și proceduri instituite în temeiul dreptului intern pentru protecția fizică a victimelor și a membrilor familiilor acestora.

*Articolul 19***Dreptul la evitarea contactului dintre victimă și autorul infracțiunii**

(1) Statele membre stabilesc condițiile necesare pentru a se permite evitarea contactului dintre victime și, după caz, membrii familiei acestora și autorul infracțiunii în incinta în care se desfășoară procedurile penale, în afară de cazul în care acest lucru este impus de procedurile penale.

(2) Statele membre se asigură că noile clădiri ale instanțelor judecătorești beneficiază de săli de așteptare separate pentru victime.

*Articolul 20***Dreptul la protecție al victimelor în cursul cercetării**

Fără a se aduce atingere dreptului la apărare și în conformitate cu normele privind marja de apreciere a instanțelor, statele membre se asigură că pe durata cercetărilor penale:

- (a) audierile victimelor se desfășoară fără întârzieri nejustificate, de îndată ce autoritatea competentă a înregistrat o plângere cu privire la săvârșirea unei infracțiuni;
- (b) numărul audierilor victimelor este cât mai redus cu putință, iar audierile au loc numai atunci când sunt strict necesare pentru desfășurarea cercetării penale;

⁽¹⁾ JO C 197, 12.7.2000, p. 3.

- (c) victimele pot fi însoțite de reprezentantul lor legal și de o persoană aleasă de acestea, cu excepția cazului în care s-a luat o decizie contrară motivată în legătură cu una dintre persoanele respective sau cu amândouă;
- (d) examinările medicale sunt reduse la minimum și se desfășoară numai atunci când sunt strict necesare în scopul procedurilor penale.

Articolul 21

Dreptul la protecția vieții private

- (1) Statele membre se asigură că autoritățile competente pot adopta, în cursul procedurilor penale, măsurile adecvate pentru a proteja viața privată, inclusiv caracteristicile personale ale victimei luate în considerare în evaluarea individuală prevăzută la articolul 22, și imaginile victimelor și ale membrilor familiilor acestora. În plus, statele membre se asigură că autoritățile competente pot adopta toate măsurile legale pentru a împiedica difuzarea publică a oricăror informații care ar putea duce la identificarea unei victime-copii.
- (2) În vederea protejării vieții private, a integrității personale și a datelor cu caracter personal ale victimei, în ceea ce privește libertatea de exprimare și de informare și libertatea și pluralismul mass-media, statele membre încurajează mass-media să adopte măsuri de autoreglementare.

Articolul 22

Evaluarea individuală a victimelor pentru identificarea nevoilor de protecție specifice

- (1) Statele membre se asigură că victimele beneficiază de o evaluare promptă și individuală, în conformitate cu procedurile naționale, pentru a se identifica nevoile de protecție specifice și pentru a se determina dacă și în ce măsură ar putea beneficia de măsuri speciale în cursul procedurilor penale, astfel cum se prevede la articolele 23 și 24, datorită vulnerabilității deosebite la victimizare secundară și repetată sau la intimidare și răzbunare.
- (2) Evaluarea individuală ia în considerare în special:
- (a) caracteristicile personale ale victimei;
- (b) tipul sau natura infracțiunii; și
- (c) circumstanțele infracțiunii.
- (3) În contextul evaluării individuale, se acordă o atenție deosebită victimelor care au suferit un prejudiciu considerabil ca urmare a gravității infracțiunii, victimelor afectate de o infracțiune din cauza prejudecăților sau din motive de discriminare care ar putea avea legătură în special cu caracteristicile lor personale și victimelor care sunt deosebit de vulnerabile din cauza relației cu autorul infracțiunii și a dependenței de acesta, în special victimele terorismului, ale criminalității organizate, ale

traficului de persoane, ale violenței bazate pe gen, ale violenței în cadrul relațiilor apropiate, ale violenței sexuale sau ale exploatarea, ale infracțiunilor săvârșite din ură și victimele cu dizabilități.

(4) În sensul prezentei directive, se prezumă că victimele-copii au nevoi de protecție specifice datorită vulnerabilității la victimizarea secundară și repetată sau la intimidare și răzbunare. Pentru a se determina dacă și în ce măsură ar beneficia de măsurile speciale prevăzute la articolele 23 și 24, victimele-copii fac obiectul unei evaluări individuale astfel cum se prevede la alineatul (1) din prezentul articol.

(5) Amploarea evaluării individuale poate fi adaptată în funcție de gravitatea infracțiunii și de nivelul prejudiciului aparent suferit de victimă.

(6) Evaluarea individuală se desfășoară cu strânsă implicare a victimelor și ia în considerare dorințele acestora, inclusiv refuzul de a beneficia de măsurile speciale prevăzute la articolele 23 și 24.

(7) În cazul în care elementele de bază ale evaluării individuale s-au modificat în mod semnificativ, statele membre se asigură că aceasta este actualizată pe toată durata procedurilor penale.

Articolul 23

Dreptul la protecție în cursul procedurilor penale de care beneficiază victimele cu nevoi specifice de protecție

- (1) Fără a se aduce atingere dreptului la apărare și în conformitate cu normele privind marja de apreciere a instanței, statele membre se asigură că victimele cu nevoi specifice de protecție care beneficiază de măsurile speciale identificate ca urmare a unei evaluări individuale prevăzute la articolul 22 alineatul (1) pot beneficia de măsurile prevăzute la alineatele (2) și (3) de la prezentul articol. O măsură specială preconizată ca urmare a evaluării individuale nu se pune la dispoziție în cazul în care constrângeri de natură operațională sau practică fac acest lucru imposibil sau în cazul în care există o nevoie urgentă de a audia victima și neîndeplinirea acestui lucru ar putea aduce un prejudiciu victimei sau unei alte persoane ori ar putea afecta desfășurarea procedurilor.
- (2) Următoarele măsuri speciale se pun la dispoziție în cursul cercetărilor penale pentru victimele cu nevoi specifice de protecție identificate în conformitate cu articolul 22 alineatul (1):
- (a) audierea victimei se desfășoară în incinte concepute sau adaptate în acest scop;
- (b) audierea victimei se desfășoară de către sau prin intermediul unor profesioniști pregătiți în acest scop;

(c) toate audierile victimei sunt realizate de aceleași persoane, cu excepția cazului în care acest lucru este contrar bunei administrări a justiției;

(d) toate audierile victimelor violenței sexuale, ale violenței bazate pe gen sau ale violenței în cadrul unor relații apropiate, cu excepția cazului în care sunt efectuate de un procuror sau un judecător, sunt efectuate de către o persoană de același sex cu victima, dacă victima dorește acest lucru, cu condiția ca derularea procedurilor penale să nu fie afectată.

(3) Următoarele măsuri sunt disponibile în cursul procedurilor judiciare pentru victimele cu nevoi specifice de protecție identificate în conformitate cu articolul 22 alineatul (1):

(a) măsuri de evitare a contactului vizual între victime și autorii infracțiunilor, inclusiv pe parcursul depunerii mărturiei, prin mijloace adecvate, inclusiv prin utilizarea mijloacelor tehnice de comunicare;

(b) măsuri de garantare a posibilității ca victima să fie audiată în instanță fără a fi prezentă, în special prin folosirea mijloacelor tehnice de comunicare adecvate;

(c) măsuri de evitare a adresării de întrebări inutile victimei privind viața privată, care nu sunt legate de infracțiunea respectivă; și

(d) măsuri prin care să se permită derularea audierii în absența publicului.

Articolul 24

Dreptul la protecție al victimelor-copii în cursul procedurilor penale

(1) Pe lângă măsurile prevăzute la articolul 23, statele membre se asigură că atunci când victima este copil:

(a) în cercetările penale, toate audierile victimei-copil pot fi înregistrate pe suport audiovizual și că aceste înregistrări pot fi utilizate ca probe în procedurile penale;

(b) în cercetările și procedurile penale, în funcție de rolul victimelor în sistemul judiciar penal relevant, autoritățile competente numesc un reprezentant special pentru victimele-copii în cazul în care, conform dreptului intern, titularii răspunderii părintești nu pot reprezenta victima-copil ca urmare a unui conflict de interese între aceștia și victima-copil sau atunci când victima-copil este néinsoțită sau separată de familie;

(c) în cazul în care victima-copil are dreptul la consiliere juridică, aceasta are dreptul la propriul consilier juridic și la reprezentare în nume propriu în procedurile unde există

sau ar putea exista un conflict de interese între victima-copil și titularii răspunderii părintești sau alte părți.

Normele procedurale pentru înregistrările audiovizuale menționate la primul paragraf litera (a) și pentru utilizarea acestora se stabilesc în cadrul dreptului intern.

(2) În cazul în care vârsta victimei nu este cunoscută și există motive pentru a se considera că aceasta este copil, în sensul prezentei directive se prezumă că victima este copil.

CAPITOLUL 5

ALTE DISPOZIȚII

Articolul 25

Formarea practicienilor

(1) Statele membre se asigură că funcționarii susceptibili să intre în contact cu victimele, precum personalul polițienesc și personalul instanțelor, beneficiază de cursuri de formare atât generale, cât și de specialitate, până la un nivel adecvat din punctul de vedere al contactului cu victimele, pentru a spori nivelul de conștientizare de către aceștia a nevoilor victimelor și pentru a le permite să poată trata victimele într-un mod respectuos, imparțial și profesionist.

(2) Fără a aduce atingere independenței judiciare și diferențelor de organizare ale sistemelor judiciare din Uniune, statele membre solicită celor care răspund de formarea judecătorilor și a procurorilor implicați în proceduri penale să pună la dispoziție cursuri de formare atât generale, cât și de specialitate, pentru a spori nivelul de conștientizare de către judecători și procurori a nevoilor victimelor.

(3) Cu respectarea adecvată a independenței profesiei juridice, statele membre recomandă celor care răspund de formarea avocaților să pună la dispoziție cursuri de formare atât generale, cât și de specialitate, pentru a spori nivelul de conștientizare de către avocați a nevoilor victimelor.

(4) Prin serviciile publice sau prin finanțarea organizațiilor de sprijinire a victimelor, statele membre încurajează inițiative prin care cei care furnizează servicii de sprijinire a victimelor și de justiție reparatorie beneficiază de formare corespunzătoare la un nivel adecvat în ceea ce privește contactul cu victimele și îndeplinesc standardele profesionale necesare pentru a garanta că aceste servicii sunt furnizate într-un mod respectuos, imparțial și profesionist.

(5) În conformitate cu funcțiile practicianului, cu natura și nivelul contactului acestuia cu victimele, cursurile de formare urmăresc să permită practicianului să recunoască victimele și să le trateze în mod respectuos, profesionist și nediscriminatoriu.

*Articolul 26***Cooperarea și coordonarea serviciilor**

(1) Statele membre adoptă măsurile adecvate pentru a facilita cooperarea dintre statele membre în vederea îmbunătățirii exercitării de către victime a drepturilor lor, astfel cum sunt prevăzute de prezenta directivă și în cadrul dreptului intern. Cooperarea în cauză urmărește cel puțin:

- (a) schimbul de bune practici;
- (b) consultarea în cazuri individuale; și
- (c) asistența acordată rețelelor europene care lucrează în domeniul direct relevant pentru drepturile victimelor.

(2) Statele membre adoptă măsurile corespunzătoare, inclusiv prin intermediul internetului, menite să sensibilizeze publicul larg cu privire la drepturile prevăzute în prezenta directivă, să reducă riscul victimizării și să reducă la minimum impactul negativ al criminalității și riscurile de victimizare secundară și repetată, de intimidare și răzbunare, în special prin orientarea către grupuri vulnerabile precum copiii, victimele violenței bazate pe gen și ale violenței în cadrul unor relații apropiate. Astfel de măsuri pot include campanii de informare și sensibilizare, programe de cercetare și educare, dacă este cazul în cooperare cu organizațiile relevante ale societății civile și cu alte părți interesate.

CAPITOLUL 6

DISPOZIȚII FINALE*Articolul 27***Transpunere**

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 16 noiembrie 2015.

(2) Atunci când statele membre adoptă aceste dispoziții, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

*Articolul 28***Furnizarea de date și statistici**

Până la 16 noiembrie 2017 și, ulterior, la fiecare trei ani, statele membre comunică Comisiei datele disponibile care arată modul

și măsura în care victimele și-au exercitat drepturile prevăzute de prezenta directivă.

*Articolul 29***Raport**

Până la 16 noiembrie 2017, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport de evaluare a gradului în care statele membre au luat măsurile necesare pentru a se conforma prezentei directive, inclusiv o descriere a măsurilor adoptate în temeiul articolelor 8, 9 și 23, raport însoțit, dacă este necesar, de propuneri legislative.

*Articolul 30***Înlocuirea Deciziei-cadru 2001/220/JAI**

Decizia-cadru 2001/220/JAI se înlocuiește pentru statele membre care participă la adoptarea prezentei directive, fără a se aduce atingere obligațiilor statelor membre în ceea ce privește termenele de transpunere în dreptul intern.

Pentru statele membre care participă la adoptarea prezentei directive, trimerile la decizia-cadru sus-menționată se interpretează drept trimeri la prezenta directivă.

*Articolul 31***Intrarea în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 32***Destinatarii**

Prezenta directivă se adresează statelor membre, în conformitate cu tratatele.

Adoptată la Strasbourg, 25 octombrie 2012.

Pentru Parlamentul European

Președintele

M. SCHULZ

Pentru Consiliu

Președintele

A. D. MAVROYIANNIS

DIRECTIVA 2012/30/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 25 octombrie 2012

de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților comerciale în statele membre, în înțelesul articolului 54 al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pentru protejarea intereselor asociațiilor sau terților, în ceea ce privește constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea și modificarea capitalului acestora

(reformare)

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 50 alineatele (1) și (2) litera (g),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽²⁾,

întrucât:

(1) A doua Directivă 77/91/CEE a Consiliului din 13 decembrie 1976 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților comerciale în statele membre, în înțelesul articolului 54 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociațiilor sau terților, în ceea ce privește constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea și modificarea capitalului acestora ⁽³⁾ a fost modificată de mai multe ori în mod substanțial ⁽⁴⁾. Deoarece urmează să fie efectuate modificări suplimentare, aceasta ar trebui reformată din motive de claritate.

⁽¹⁾ JO C 132, 3.5.2011, p. 113.

⁽²⁾ Poziția Parlamentului European din 15 noiembrie 2011 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 10 octombrie 2012.

⁽³⁾ JO L 26, 31.1.1977, p. 1. Notă: titlul Directivei 77/91/CEE a fost ajustat pentru a ține cont de renumerotarea articolelor din Tratatul de instituire a Comunității Europene, în conformitate cu articolul 5 din Tratatul de la Lisabona; trimiterea originală a fost la articolul 58 din tratat.

⁽⁴⁾ A se vedea anexa II partea A.

(2) Coordonarea prevăzută la articolul 50 alineatul (2) litera (g) din tratat și în Programul general de eliminare a restricțiilor la libertatea de stabilire, inițiată prin prima Directivă 68/151/CEE a Consiliului din 9 martie 1968 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre, în înțelesul articolului 58 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociațiilor sau terților ⁽⁵⁾, este deosebit de importantă în ceea ce privește societățile comerciale pe acțiuni, dată fiind predominanța activităților lor în economiile statelor membre și deoarece acestea se extind frecvent dincolo de frontierele teritoriului național.

(3) Coordonarea dispozițiilor de drept intern privind constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea, majorarea și reducerea capitalului lor este deosebit de importantă pentru a asigura o protecție minimă echivalentă atât pentru acționarii, cât și pentru creditorii societăților în cauză.

(4) În Uniune, statutul sau actul constitutiv al unei societăți comerciale pe acțiuni trebuie să permită oricărei persoane interesate să cunoască principalele informații privind societatea, inclusiv privind compunerea exactă a capitalului.

(5) Sunt necesare dispozițiile Uniunii pentru menținerea capitalului, care constituie garanția creditorilor, în special prin interzicerea reducerii capitalului prin distribuția nejustificată către acționari și prin limitarea dreptului societății de a-și achiziționa propriile acțiuni.

(6) Restricțiile impuse cu privire la achiziționarea de către o societate comercială a acțiunilor proprii ar trebui să se aplice nu numai achizițiilor efectuate de societate, ci și celor efectuate de orice persoană care acționează în nume propriu, dar în contul societății comerciale.

⁽⁵⁾ JO L 65, 14.3.1968, p. 8.

- (7) Pentru a evita ca o societate comercială să se servească de o altă societate comercială la care deține majoritatea drepturilor de vot sau asupra căreia poate exercita o influență dominantă pentru a efectua asemenea achiziții fără să respecte restricțiile impuse în această privință, regimul care reglementează achiziționarea de către o societate comercială a acțiunilor proprii ar trebui extins pentru a acoperi cele mai importante și cele mai frecvente cazuri de achiziționare de acțiuni de către alte asemenea societăți. Acest regim ar trebui extins pentru a include subscrierea de acțiuni ale societăților comerciale pe acțiuni.
- (8) Pentru a evita încălcarea prezentei directive trebuie să fie incluse în regimul la care face referire considerentul 7 societățile comerciale aflate sub incidența Directivei 2009/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre, în înțelesul articolului 54 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociaților sau terților⁽¹⁾, precum și cele aflate sub incidența legislației unei țări terțe și care au o formă juridică comparabilă.
- (9) Atunci când raporturile dintre o societate comercială pe acțiuni și o altă societate comercială cum sunt cele menționate la considerentul 7 sunt indirecte, este oportună relaxarea dispozițiilor aplicabile atunci când acele raporturi sunt directe, prin suspendarea drepturilor de vot ca o măsură minimă pentru a realiza obiectivele prezentei directive.
- (10) În plus, se justifică exceptarea cazurilor în care natura specifică a activității profesionale elimină posibilitatea ca realizarea obiectivelor prezentei directive să fie pusă în pericol.
- (11) Având în vedere obiectivele articolului 50 alineatul (2) litera (g) din tratat, este necesar ca, în cazul majorării și reducerii capitalului, legislațiile statelor membre să asigure respectarea și armonizarea punerii în aplicare a principiilor care garantează tratamentul egal al acționarilor aflați în condiții identice și protecția titularilor de creanțe anterioare deciziei de reducere a capitalului.
- (12) În vederea sporirii protecției standardizate a creditorilor în toate statele membre, creditorii ar trebui să poată declanșa, în anumite condiții, proceduri judiciare și administrative atunci când creanțele lor sunt în pericol ca urmare a reducerii capitalului unei societăți pe acțiuni.
- (13) Pentru a preveni abuzul de piață, statele membre ar trebui să ia în considerare, în vederea punerii în aplicare a prezentei directive, dispozițiile Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind utilizările abuzive ale informațiilor confidențiale și manipulările pieței (abuzul de piață)⁽²⁾, ale Regulamentului (CE) nr. 2273/2003 al Comisiei din 22 decembrie 2003 de stabilire a normelor de aplicare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind derogările prevăzute pentru programele de răscumpărare și stabilizarea instrumentelor financiare⁽³⁾ și ale Directivei 2004/72/CE a Comisiei din 29 aprilie 2004 privind normele de aplicare a Directivei 2003/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește practicile comerciale admise, definirea informației confidențiale pentru instrumentele financiare derivate din produsele de bază, stabilirea listelor de persoane care au acces la informații confidențiale, declararea operațiunilor efectuate de persoanele care exercită responsabilități de conducere și notificarea operațiunilor suspecte⁽⁴⁾.
- (14) În lumina hotărârii Curții de Justiție din 6 mai 2008 în cauza Parlamentul/Consiliul, C-133/06⁽⁵⁾, se consideră necesară reformularea articolului 6 alineatul (3) din Directiva 77/91/CEE în scopul de a elimina un temei juridic secundar existent și pentru a asigura examinarea și, după caz, revizuirea cuantumului menționat la alineatul (1) de la articolul respectiv atât de către Parlamentul European cât și de către Consiliu.
- (15) Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere obligațiilor statelor membre privind termenele de transpunere în dreptul intern și de aplicare a directivelor menționate în anexa II partea B,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

- (1) Măsurile de coordonare prevăzute prin prezenta directivă se aplică actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre privind formele de societăți comerciale menționate în anexa I.

Denumirea oricărei societăți comerciale având una dintre formele juridice menționate la anexa I conține sau este însoțită de o descriere distinctă de descrierea impusă pentru alte forme de societăți comerciale.

⁽¹⁾ JO L 258, 1.10.2009, p. 11. Notă: titlul Directivei 2009/101/CE a fost ajustat pentru a se ține cont de renumerotarea articolelor din Tratatul de instituire a Comunității Europene, în conformitate cu articolul 5 din Tratatul de la Lisabona; trimiterea originală era la articolul 48 paragraful al doilea din tratat.

⁽²⁾ JO L 96, 12.4.2003, p. 16.

⁽³⁾ JO L 336, 23.12.2003, p. 33.

⁽⁴⁾ JO L 162, 30.4.2004, p. 70.

⁽⁵⁾ Rep., 2008, p. I-3189.

(2) Statele membre pot hotărî să nu aplice prezenta directivă societăților de investiții cu capital variabil și cooperativelor înregistrate sub una din formele juridice de societăți comerciale enumerate în anexa I. Dacă folosesc această opțiune, legislațiile statelor membre impun societăților în cauză să includă cuvintele „societate de investiții cu capital variabil” sau „cooperativă” în toate documentele menționate la articolul 5 din Directiva 2009/101/CE.

„Societate de investiții cu capital variabil” înseamnă, în înțelesul prezentei directive, doar societățile comerciale:

- al căror obiect exclusiv de activitate este investirea fondurilor lor în diverse titluri și acțiuni, terenuri sau alte active, cu singurul scop de a repartiza riscurile de investiții și de a le acorda acționarilor lor beneficiile rezultate din gestionarea activelor lor;
- care oferă acțiunile proprii spre subscripție publică; și
- al căror statut prevede că, în limitele unui capital minim și maxim, acestea pot în orice moment să emită, să răscumpere sau să revândă acțiunile proprii.

Articolul 2

Statutul sau actul constitutiv al societății comerciale menționează întotdeauna cel puțin următoarele informații:

- (a) forma și denumirea societății;
- (b) obiectul de activitate al societății;
- (c) dacă societatea nu are capital autorizat, cuantumul capitalului subscris;
- (d) dacă societatea are capital autorizat, cuantumul acestuia, precum și cuantumul capitalului subscris la înființarea societății sau la autorizarea societății pentru începerea activității și în momentul oricărei modificări a capitalului autorizat, fără a aduce atingere articolului 2 litera (e) din Directiva 2009/101/CE;
- (e) în măsura în care nu sunt determinate prin lege, normele care reglementează numărul și procedura de numire a membrilor organelor care reprezintă societatea în relațiile

cu terții, răspund de administrarea, conducerea, supravegherea și controlul societății, precum și repartizarea competențelor între aceste organe;

- (f) durata societății, cu excepția cazurilor în care este nedeterminată.

Articolul 3

În statut, în actul constitutiv sau într-un document separat publicat în conformitate cu procedura prevăzută de fiecare stat membru în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/101/CE, trebuie menționate cel puțin următoarele informații:

- (a) sediul social;
- (b) valoarea nominală a acțiunilor subscrise și, cel puțin o dată pe an, numărul acestora;
- (c) numărul acțiunilor subscrise, fără precizarea valorii nominale, dacă astfel de acțiuni pot fi emise conform legislației interne;
- (d) condițiile speciale care limitează transferul acțiunilor, dacă există;
- (e) dacă există mai multe categorii de acțiuni, informațiile menționate la literele (b), (c) și (d) pentru fiecare dintre aceste categorii și drepturile aferente acțiunilor din fiecare categorie;
- (f) tipul acțiunilor, nominative sau la purtător, dacă legislația internă prevede ambele tipuri, precum și orice dispoziții privind conversia acestor acțiuni, cu excepția cazului în care procedura în cauză este prevăzută prin lege;
- (g) cuantumul capitalului subscris și vărsat la înființarea societății sau în momentul în care societatea este autorizată să își înceapă activitatea;
- (h) valoarea nominală a acțiunilor sau, dacă acestea nu au valoarea nominală, numărul de acțiuni emise pentru orice aport la capital, altul decât aporturile în numerar, precum și natura aportului și numele persoanei care face aportul în cauză;

- (i) identitatea persoanelor fizice sau juridice sau a societăților care au semnat sau în numele cărora s-a semnat statutul sau actul constitutiv al societății sau, în cazul în care constituirea societății nu este simultană, proiectul de statut sau de act constitutiv;
- (j) cuantumul total sau cel puțin o estimare a tuturor costurilor pe care societatea trebuie să le suporte sau care îi pot fi imputate pentru constituire și, dacă este cazul, înainte ca societatea să fie autorizată să își înceapă activitatea; și
- (k) orice avantaj special acordat, în momentul constituirii societății sau până în momentul în care societatea este autorizată să își înceapă activitatea, oricărei persoane care a participat la constituirea societății sau la tranzacții conducând la acordarea autorizației în cauză.

Articolul 4

(1) Dacă legislația statului membru dispune că o societate comercială nu își poate începe activitatea fără a fi autorizată în acest sens, aceasta prevede, de asemenea, responsabilitatea pentru angajamentele asumate de societate sau în numele acesteia în perioada de dinainte de acordarea sau refuzul autorizației în cauză.

(2) Alineatul (1) nu se aplică angajamentelor rezultate din contracte încheiate de societate sub rezerva primirii autorizației de a-și începe activitatea.

Articolul 5

(1) Dacă legislația unui stat membru impune ca o societate comercială să fie formată din mai mult de un acționar, deținerea tuturor acțiunilor de către o singură persoană sau scăderea numărului de acționari sub numărul minim legal, după constituirea societății, nu atrag dizolvarea automată a societății.

(2) Dacă în cazurile menționate în alineatul (1), legislația unui stat membru permite dizolvarea societății comerciale prin hotărâre judecătorească, judecătorul competent trebuie să aibă posibilitatea de a acorda societății timpul necesar pentru a-și regulariza situația.

(3) Dacă se pronunță o hotărâre de dizolvare dintre cele menționate la alineatul (2), societatea intră în lichidare.

Articolul 6

(1) Legislațiile statelor membre impun, pentru constituirea unei societăți comerciale sau pentru acordarea autorizației de începere a activității, subscrierea unui capital minim în valoare de cel puțin 25 000 EUR.

(2) La fiecare cinci ani, Parlamentul European și Consiliul, hotărând la propunerea Comisiei în conformitate cu articolul 50 alineatul (1) și alineatul (2) litera (g) din tratat, examinează și, dacă este nevoie, revizuiesc valorile exprimate în alineatul (1) în euro, ținând cont, pe de o parte, de evoluția economică și monetară din Uniune și, pe de altă parte, de tendința de a permite doar întreprinderilor mari și mijlocii să opteze pentru formele de societate comercială enumerate în anexa I.

Articolul 7

Capitalul subscris poate fi format doar din active care pot fi evaluate economic. Cu toate acestea, un angajament de a presta muncă sau servicii nu poate face parte din activele respective.

Articolul 8

Acțiunile nu pot fi emise la o valoare mai mică decât valoarea lor nominală sau, dacă nu au valoare nominală, decât echivalentul lor contabil.

Cu toate acestea, statele membre pot să permită celor care, prin profesia lor, se angajează să plaseze acțiuni să plătească mai puțin decât prețul total al acțiunilor pentru care subscriu în cursul respectivei tranzacții.

Articolul 9

Acțiunile emise pentru un aport de capital trebuie să fie achitate în momentul constituirii societății sau în momentul autorizării societății pentru începerea activității în proporție de cel puțin 25 % din valoarea lor nominală sau, în absența valorii nominale, din echivalentul lor contabil.

Cu toate acestea, dacă acțiunile sunt emise pentru un alt aport de capital decât cel în numerar, în momentul constituirii societății sau în momentul autorizării societății pentru începerea activității, aportul trebuie transferat complet în termen de cinci ani de la momentul în cauză.

Articolul 10

(1) Unul sau mai mulți experți independenți, desemnați sau agreeți de o autoritate administrativă sau judiciară, vor întocmi un raport asupra oricărui alt aport decât cel în numerar înainte de constituirea sau autorizarea începerii activității societății comerciale. Experții în cauză pot fi persoane fizice sau juridice sau societăți comerciale, conform legislației fiecărui stat membru.

(2) Raportul experților menționat la alineatul (1) conține cel puțin descrierea fiecăruia dintre activele care formează aportul, precum și metoda de evaluare utilizată și menționează dacă valorile obținute prin aplicarea respectivelor metode corespund cel puțin numărului și valorii nominale sau, în absența valorii nominale, a echivalentului contabil și, dacă este cazul, a primei de emisiune a acțiunilor emise pentru aport.

(3) Raportul experților se publică în conformitate cu normele prevăzute de legislația fiecărui stat membru, în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/101/CE.

(4) Statele membre pot hotărî să nu aplice prezentul articol dacă 90 % din valoarea nominală sau, în absența valorii nominale, din echivalentul contabil al tuturor acțiunilor este emisă pentru un alt aport decât cel în numerar adus de una sau mai multe societăți comerciale și dacă sunt îndeplinite următoarele cerințe:

(a) în ceea ce privește societatea care primește astfel de aporturi, persoanele menționate la articolul 3 litera (i) au fost de acord să renunțe la întocmirea raportului de expertiză;

(b) acordul în cauză a fost publicat în conformitate cu alineatul (3);

(c) societățile care fac astfel de aporturi dețin rezerve care, conform legii sau conform statutului, nu pot fi repartizate și care sunt cel puțin egale cu valoarea nominală sau, în absența valorii nominale, cu echivalentul contabil al acțiunilor emise pentru aporturi altele decât în numerar;

(d) societățile care fac astfel de aporturi garantează, până la concurența valorii menționate la litera (c), datoriile societății beneficiare acumulate în perioada dintre momentul emiterii acțiunilor pentru alte aporturi decât cele în numerar și un an după publicarea conturilor anuale ale societății beneficiare pentru exercițiul financiar în care au fost făcute aporturile în cauză; în această perioadă este interzis orice transfer al acțiunilor astfel emise;

(e) garanția menționată la litera (d) a fost publicată în conformitate cu alineatul (3); și

(f) societățile care fac astfel de aporturi depun o sumă egală cu cea menționată la litera (c) într-o rezervă care nu poate fi repartizată până la expirarea unui termen de trei ani de la publicarea conturilor anuale ale societății beneficiare pentru exercițiul financiar în cursul căruia au fost făcute aporturile în cauză sau, dacă este necesar, până la o dată ulterioară la care sunt soluționate toate pretențiile prezentate în respectiva perioadă cu privire la garanția menționată la litera (d).

(5) Statele membre pot decide să nu aplice prezentul articol în cazul constituirii, prin fuziune sau prin divizare, a unei noi societăți comerciale atunci când se întocmește de către unul sau mai mulți experți independenți un raport privind proiectul de fuziune sau de divizare.

Atunci când statele membre decid să aplice prezentul articol în cazurile menționate la primul paragraf, acestea pot să prevadă ca raportul în temeiul prezentului articol și raportul întocmit de unul sau mai mulți experți independenți privind proiectul de fuziune sau de divizare să poată fi întocmite de același expert sau experți.

Articolul 11

(1) Statele membre pot decide să nu aplice articolul 10 alineatele (1), (2) și (3) din prezenta directivă atunci când, prin decizia organului administrativ sau de conducere, valorile mobiliare în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 18 din Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare ⁽¹⁾ sau instrumentele pieței monetare în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 19 din aceea directivă reprezintă un aport care nu este în numerar, iar aceste valori sau instrumente sunt evaluate la prețul mediu ponderat la care au fost tranzacționate în cadrul uneia sau mai multor piețe reglementate în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 14 din directiva menționată anterior pe o perioadă cu o durată suficientă, determinată de legislația internă, precedând data efectivă a aportului care nu este în numerar.

Cu toate acestea, în cazul în care acest preț a fost afectat de circumstanțe excepționale care ar putea modifica în mod semnificativ valoarea activului la data efectivă a aportului său, inclusiv situațiile în care piața acestor valori mobiliare sau a acestor instrumente ale pieței monetare nu mai este lichidă, are loc o reevaluare la inițiativa și sub responsabilitatea organului administrativ sau de conducere.

⁽¹⁾ JO L 145, 30.4.2004, p. 1.

În scopul realizării unei astfel de reevaluări se aplică articolul 10 alineatele (1), (2) și (3).

(2) Statele membre pot decide să nu aplice articolul 10 alineatele (1), (2) și (3) atunci când, prin decizia organului administrativ sau de conducere, aportul care nu este în numerar este alcătuit din active, altele decât valorile mobiliare sau instrumentele pieței monetare menționate la alineatul (1) al prezentului articol, și care au făcut deja obiectul unei evaluări a valorii juste de către un expert independent recunoscut și atunci când sunt îndeplinite următoarele condiții:

- (a) valoarea justă este determinată la o dată care nu poate preceda cu mai mult de șase luni aducerea efectivă a aportului; și
- (b) evaluarea a fost realizată în conformitate cu standardele și principiile de evaluare general recunoscute în statele membre pentru tipul de activ care constituie aportul.

În cazul unor circumstanțe noi care ar putea modifica în mod semnificativ valoarea justă a activului la data efectivă a aportului, are loc o reevaluare la inițiativa și sub responsabilitatea organului administrativ sau de conducere.

În scopul realizării unei astfel de reevaluări se aplică articolul 10 alineatele (1), (2) și (3).

În absența unei asemenea reevaluări, unul sau mai mulți acționari care dețin un procentaj total de minimum 5 % din capitalul subscris al societății în ziua luării deciziei de majorare a capitalului pot cere o evaluare de către un expert independent, caz în care se aplică articolul 10 alineatele (1), (2) și (3).

Acționarul sau acționarii pot face această cerere până la data efectivă a aportului, cu condiția ca, la data cererii, acționarul sau acționarii în cauză încă să dețină un procentaj total de minimum 5 % din capitalul subscris al societății, la fel ca în ziua luării deciziei de majorare a capitalului.

(3) Statele membre pot decide să nu aplice articolul 10 alineatele (1), (2) și (3) atunci când, la decizia organului administrativ sau de conducere, aportul care nu este în numerar este alcătuit din active, altele decât valorile mobiliare sau instrumentele pieței monetare menționate la alineatul (1) al prezentului articol, a căror justă valoare derivă, pentru fiecare element al activului, din conturi legale ale exercițiului financiar precedent, cu condiția ca aceste conturi legale să fi fost supuse

unui audit în conformitate cu Directiva 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate ⁽¹⁾.

Paragrafele de la al doilea la al cincilea ale alineatului (2) al prezentului articol se aplică *mutatis mutandis*.

Articolul 12

(1) Atunci când aportul care nu este în numerar, menționat la articolul 11, se efectuează fără a recurge la raportul unor experți, așa cum este menționat la articolul 10 alineatele (1), (2) și (3), în afară de cerințele prevăzute la articolul 3 litera (h) și în termen de o lună de la data efectivă a aportului, se face publică o declarație care conține următoarele elemente:

- (a) o descriere a aportului care nu este în numerar în cauză;
- (b) valoarea sa, sursa evaluării respective și, după caz, metoda de evaluare;
- (c) o declarație care să precizeze dacă valorile obținute corespund cel puțin numărului, valorii nominale sau, în absența unei valori nominale, valorii nominale contabile și, după caz, a primei de emisie a acțiunilor care trebuie emise în schimbul acestui aport;
- (d) o declarație potrivit căreia nu a intervenit nicio circumstanță nouă care ar putea influența evaluarea inițială.

Publicitatea este asigurată potrivit modalităților prevăzute de legislația fiecărui stat membru în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/101/CE.

(2) Atunci când se propune să se efectueze un aport care nu este în numerar fără a recurge la raportul unor experți, menționat la articolul 10 alineatele (1), (2) și (3), în cadrul unei majorări a capitalului propusă spre realizare în temeiul articolului 29 alineatul (2), se face public un anunț care conține data la care a fost luată decizia de majorare a capitalului și informațiile enumerate la alineatul (1) al prezentului articol, publicitatea acestuia realizându-se potrivit modalităților prevăzute de legislația fiecărui stat membru în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/101/CE, înainte de aducerea efectivă a activelor ca aport care nu este în numerar. În acest caz, declarația prevăzută la alineatul (1) al prezentului articol se rezumă la declarația potrivit căreia nu a survenit nicio circumstanță nouă din momentul în care anunțul menționat anterior a fost făcut public.

⁽¹⁾ JO L 157, 9.6.2006, p. 87.

(3) Fiecare stat membru va oferi garanții adecvate pentru a asigura respectarea procedurii prevăzute de articolul 11 și de prezentul articol, atunci când un aport care nu este în numerar se aduce fără a recurge la raportul unor experți menționat la articolul 10 alineatele (1), (2) și (3).

Articolul 13

(1) Dacă, înainte de expirarea termenului stabilit prin legislația internă, de cel puțin doi ani de la constituirea sau de la autorizarea începerii activității societății, societatea achiziționează orice element de activ de la o persoană sau societate menționată la articolul 3 litera (i) în schimbul a cel puțin o zecime din capitalul subscris, achiziția este examinată și detaliile cu privire la achiziție sunt publicate în conformitate cu articolul 10 alineatele (1), (2) și (3), iar achiziția se supune aprobării adunării generale.

Articolele 11 și 12 se aplică *mutatis mutandis*.

Statele membre pot, de asemenea, să dispună aplicarea respectivelor dispoziții în cazul în care activele aparțin unui acționar sau oricărei alte persoane.

(2) Alineatul (1) nu se aplică pentru achizițiile efectuate în cadrul operațiunilor curente ale societății, pentru achizițiile efectuate la inițiativa sau sub supravegherea unei autorități administrative sau judiciare, sau pentru achizițiile realizate la bursă.

Articolul 14

Sub rezerva dispozițiilor privind reducerea capitalului subscris, acționarii nu pot fi scutiți de obligația de a vărsa contribuțiile datorate.

Articolul 15

Până la coordonarea ulterioară a legislațiilor interne, statele membre adoptă măsurile necesare pentru a impune cel puțin garanțiile prevăzute la articolele 2-14 în cazul transformării unei alte forme de societate comercială într-o societate comercială pe acțiuni.

Articolul 16

Articolele 2-15 nu aduc atingere dispozițiilor prevăzute de statele membre privind competența și procedura de modificare a statutului sau a actului constitutiv.

Articolul 17

(1) Cu excepția cazurilor de reducere a capitalului subscris, nu se poate realiza nici o distribuție către acționari dacă, la data încheierii ultimului exercițiu financiar, activul net rezultat din conturile anuale ale societății este sau, după o astfel de distribuție, ar scădea sub cuantumul capitalului subscris plus rezervele care nu pot fi distribuite conform legii sau statutului.

(2) Dacă partea nevărsată a capitalului subscris nu este inclusă în activul din bilanț, cuantumul respectiv se deduce din cuantumul capitalului subscris menționat la alineatul (1).

(3) Cuantumul distribuirii către acționari nu poate depăși cuantumul profiturilor de la sfârșitul ultimului exercițiu financiar plus eventualele profituri reportate și sume retrase din rezerve disponibile în acest scop, minus orice pierderi reportate și sume depuse în rezerve în conformitate cu legea sau statutul.

(4) Noțiunea de „distribuție” utilizată la alineatele (1) și (3) include, în special, plata dividendelor și a dobânzilor pentru acțiuni.

(5) Dacă legislația statului membru permite plata de avansuri din dividende, se aplică cel puțin următoarele condiții:

(a) se elaborează o situație contabilă interimară care să arate că fondurile disponibile pentru distribuție sunt suficiente;

(b) cuantumul de repartizat nu poate depăși profiturile totale obținute de la sfârșitul ultimului exercițiu financiar pentru care s-au întocmit conturile anuale, plus eventualele profituri reportate și sume retrase din rezerve disponibile în acest scop, minus orice pierderi reportate și sume depuse în rezerve în conformitate cu cerințele legale sau statutare.

(6) Alineatele (1)-(5) nu aduc atingere dispozițiilor statelor membre privind majorarea capitalului subscris prin capitalizarea rezervelor.

(7) Legislația statului membru poate să prevadă derogări de la alineatul (1) în cazul societăților de investiții cu capital fix.

În înțelesul prezentului alineat, expresia „societate de investiții cu capital fix” înseamnă numai acele societăți comerciale:

- (a) al căror obiect exclusiv de activitate îl constituie plasarea fondurilor lor în diverse titluri și acțiuni, terenuri sau alte active cu singurul scop de a repartiza riscurile de investiții și de a le acorda acționarilor lor beneficiile rezultate din gestionarea activelor lor; și
- (b) care oferă acțiunile proprii spre subscripție publică.

Dacă fac uz de această opțiune, legislațiile statelor membre:

- (a) impun acestor societăți să includă expresia „societate de investiții” în toate documentele menționate la articolul 5 din Directiva 2009/101/CE;
- (b) nu permit unei astfel de societăți al cărei activ net scade sub cuantumul specificat la alineatul (1) să facă distribuiri către acționari dacă la data încheierii ultimului exercițiu financiar activul total al societății rezultat din conturile anuale este sau, după o astfel de distribuire, ajunge sub o dată și jumătate din cuantumul obligațiilor totale către creditorii rezultate din conturile anuale; și
- (c) impun oricărei astfel de societăți comerciale care efectuează o distribuire când activul său net este sub cuantumul menționat la alineatul (1) să includă în conturile sale anuale o notă în acest sens.

Articolul 18

Orice distribuire care contravine articolului 17 trebuie restituită de acționarii care au primit-o, dacă societatea dovedește că acționarii în cauză aveau sau, în împrejurările date, nu puteau să nu aibă cunoștință de neregulile privind repartizarea efectuată în favoarea lor.

Articolul 19

(1) În cazul unei pierderi semnificative de capital subscris, trebuie convocată o adunare generală a acționarilor în termenul prevăzut de legislația statului membru în cauză, pentru a analiza dacă societatea comercială ar trebui lichidată sau dacă ar trebui adoptate alte măsuri.

(2) Cuantumul unei pierderi considerate semnificative în înțelesul alineatului (1) nu poate fi stabilit prin legislațiile statelor membre la o valoare mai mare de jumătate din capitalul subscris.

Articolul 20

- (1) Societatea comercială nu poate subscrie propriile acțiuni.
- (2) Dacă acțiunile unei societăți comerciale sunt subscrise de o persoană acționând în nume propriu, dar în contul societății în cauză, se consideră că subscriitorul a subscris acțiunile în contul propriu.
- (3) Persoanele sau societățile menționate la articolul 3 litera (i) sau, în cazul unei majorări a capitalului subscris, membrii organului de administrare sau conducere, sunt obligați să achite contravaloarea acțiunilor subscrise prin nerespectarea prezentului articol.

Cu toate acestea, legislația statului membru poate să prevadă că orice persoană interesată poate fi liberată de această obligație, dacă dovedește că nu îi poate fi imputată personal nicio greșală.

Articolul 21

(1) Fără a duce atingere principiului tratamentului egal al tuturor acționarilor care se găsesc în aceeași situație și Directivei 2003/6/CE, statele membre pot permite unei societăți să achiziționeze propriile acțiuni, fie ea însăși, fie prin intermediul unei persoane care acționează în nume propriu dar în contul acestei societăți. În măsura în care aceste achiziții sunt permise, statele membre le vor supune următoarelor condiții:

(a) autorizația de achiziție se acordă de către adunarea generală, care fixează condițiile achizițiilor avute în vedere și, în special, numărul maxim de acțiuni care trebuie cumpărate, durata pentru care se acordă autorizația, durata maximă fiind stabilită de legislația internă, fără însă a putea depăși cinci ani și, în cazul achiziției cu titlu oneros, contravaloarea maximă și minimă. Membrii organelor administrative sau de conducere se asigură că, la momentul efectuării oricărei achiziții autorizate, sunt respectate condițiile prevăzute la literalele (b) și (c);

(b) achizițiile, inclusiv acțiunile pe care societatea le-a achiziționat anterior și pe care le deține în portofoliu, precum și acțiunile achiziționate de o persoană care acționează în nume propriu dar în contul societății, nu pot avea ca efect reducerea activului net sub nivelul cuantumului menționat la articolul 17 alineatele (1) și (2); și

(c) numai acțiunile achitate integral pot fi incluse în tranzacție.

În afară de aceasta, statele membre pot supune achizițiile în înțelesul primului paragraf următoarelor condiții:

- (a) valoarea nominală sau, în absența acesteia, echivalentul contabil al acțiunilor achiziționate, inclusiv acțiunile pe care societatea le-a achiziționat anterior și pe care le deține în portofoliu, precum și acțiunile achiziționate de o persoană care acționează în nume propriu dar în contul societății, să nu poată depăși o limită determinată de statele membre; această limită nu poate fi mai mică de 10 % din capitalul subscris;
- (b) autorizația acordată societății pentru a achiziționa acțiunile proprii în înțelesul primului paragraf, numărul maxim de acțiuni care pot fi achiziționate, perioada pentru care se acordă autorizația și contravaloarea maximă sau minimă să figureze în statutul sau în actul constitutiv al societății;
- (c) societatea să respecte cerințele corespunzătoare cu privire la notificări și rapoarte;
- (d) anumitor societăți, desemnate de statele membre, să li se poată solicita anularea acțiunilor achiziționate, cu condiția ca o sumă egală cu valoarea nominală a acțiunilor anulate să fie inclusă într-o rezervă care, cu excepția unei reduceri a capitalului subscris, să nu poată fi distribuită acționarilor; această rezervă nu poate fi utilizată decât pentru majorarea capitalului subscris prin capitalizarea rezervelor; și
- (e) achiziția să nu compromită satisfacerea creanțelor creditorilor.

(2) Legislația unui stat membru poate să prevadă derogări de la alineatul (1) litera (a) prima teză, dacă achiziționarea de către societate a propriilor acțiuni este necesară pentru a evita ca societatea să sufere prejudicii iminente și semnificative. În acest caz, următoarea adunare generală trebuie să fie informată de către organul de administrare sau conducere cu privire la motivele sau natura achiziției efectuate, numărul și valoarea nominală sau, în absența unei valori nominale, echivalentul contabil al acțiunilor achiziționate, proporția din capitalul subscris pe care acestea o reprezintă și contravaloarea acestor acțiuni.

(3) Statele membre pot să nu aplice alineatul (1) litera (a) prima teză pentru acțiunile achiziționate chiar de către societate sau de către o persoană acționând în nume propriu, dar în contul societății, pentru a fi repartizate angajaților societății sau angajaților unei societăți asociate. Acțiunile în cauză trebuie repartizate în termen de 12 luni de la achiziționare.

Articolul 22

- (1) Statele membre pot să nu aplice articolul 21 pentru:
- (a) acțiunile achiziționate prin punerea în aplicare a unei decizii de reducere a capitalului sau în împrejurările menționate la articolul 43;
- (b) acțiunile achiziționate ca urmare a unui transfer universal de active;
- (c) acțiunile integral achitate, achiziționate cu titlu gratuit sau achiziționate de către bănci sau alte instituții financiare cu titlul de comision de achiziție;
- (d) acțiunile achiziționate în temeiul unei obligații legale sau care rezultă dintr-o hotărâre judecătorească de protejare a acționarilor minoritari în cazul, în special, al unei fuziuni, al unei modificări a obiectului de activitate și a formei juridice, al unui transfer în străinătate al sediului social sau în cazul introducerii unor restricții privind transferul de acțiuni;
- (e) acțiunile achiziționate de la un acționar în cazul în care nu au fost achitate;
- (f) acțiunile achiziționate pentru despăgubirea acționarilor minoritari la societăți asociate;
- (g) acțiunile integral achitate, achiziționate în cadrul unei vânzări impuse printr-o hotărâre judecătorească pentru plata unei creanțe datorate societății de către proprietarul acțiunilor; și
- (h) acțiunile integral achitate, emise de o societate de investiții cu capital fix, definită la articolul 17 alineatul (7) al doilea paragraf, și achiziționate la cererea investitorului de societate în cauză sau de o societate comercială asociată. Se aplică articolul 17 alineatul (7) al treilea paragraf litera (a). Respectivul achiziții nu trebuie să conducă la reducerea activului net sub cuantumul capitalului subscris plus eventualele rezerve a căror distribuire este interzisă de lege.
- (2) Cu toate acestea, acțiunile achiziționate în cazurile menționate la alineatul (1) literele (b)-(g) trebuie înstrăinate în termen de maximum trei ani de la achiziționare, cu excepția cazului în care valoarea nominală sau, în absența valorii nominale, echivalentul contabil al acțiunilor achiziționate, inclusiv acțiunile pe care societatea le-a achiziționat prin intermediul unei persoane acționând în nume propriu, dar în contul societății, nu depășește 10 % din capitalul subscris.

(3) Dacă acțiunile nu sunt înstrăinate în termenul prevăzut la alineatul (2), ele trebuie anulate. Legislația statului membru poate să condiționeze această anulare de reducerea corespunzătoare a capitalului subscris. O astfel de reducere trebuie prevăzută în cazul în care achiziționarea acțiunilor care urmează a fi anulate conduce la reducerea activului net sub cuantumul stabilit în articolul 17 alineatele (1) și (2).

Articolul 23

Acțiunile achiziționate prin încălcarea articolelor 21 și 22 trebuie înstrăinate în termen de un an de la achiziționare. Dacă ele nu sunt înstrăinate în termenul prevăzut, se aplică articolul 22 alineatul (3).

Articolul 24

(1) Dacă legislația statului membru permite unei societăți comerciale să-și achiziționeze propriile acțiuni, fie direct, fie prin intermediul unei persoane acționând în nume propriu, dar în contul societății, deținerea acțiunilor în cauză este supusă în orice moment cel puțin următoarelor condiții:

(a) printre drepturile asociate acțiunilor în cauză, dreptul de vot conferit de acțiunile deținute de societate se suspendă în orice situație;

(b) dacă acțiunile sunt incluse în activul bilanțului, în pasivul bilanțului se prevede o rezervă de valoare egală, care nu poate fi distribuită.

(2) Dacă legislația statului membru permite unei societăți comerciale să-și achiziționeze propriile acțiuni, fie direct, fie prin intermediul unei persoane acționând în nume propriu, dar în contul societății, aceasta va impune ca raportul anual să menționeze cel puțin următoarele:

(a) motivele achizițiilor efectuate în cursul exercițiului financiar;

(b) numărul și valoarea nominală sau, în absența acesteia, echivalentul contabil al acțiunilor achiziționate și înstrăinate în cursul exercițiului financiar și proporția pe care o reprezintă acestea în cadrul capitalului subscris;

(c) în cazul achiziției și înstrăinării cu titlu oneros, contravaloarea acțiunilor;

(d) numărul și valoarea sau, în absența acesteia, echivalentul contabil al tuturor acțiunilor achiziționate și deținute de societate și proporția pe care o reprezintă acestea în cadrul capitalului subscris.

Articolul 25

(1) Atunci când statele membre permit unei societăți ca, direct sau indirect, să avanseze fonduri, să acorde împrumuturi sau să ofere garanții în vederea achiziționării acțiunilor proprii de către un terț, acestea vor supune aceste tranzacții condițiilor enunțate la alineatele (2)-(5).

(2) Tranzacțiile au loc sub responsabilitatea organului administrativ sau de conducere în condiții corecte de piață, în special în ceea ce privește dobânda primită de societate și garanțiile oferite societății pentru împrumuturile și avansurile menționate la alineatul (1).

Situația financiară a terțului sau, în cazul tranzacțiilor care implică mai multe țări, a fiecărei părți implicate trebuie analizată în mod corespunzător.

(3) Organul administrativ sau de conducere supune tranzacțiile, pentru aprobare prealabilă, adunării generale, care hotărăște în conformitate cu regulile cvorumului și majorității stabilite la articolul 44.

Organul administrativ sau de conducere prezintă adunării generale un raport scris indicând:

(a) motivele tranzacției;

(b) interesul pe care tranzacția îl prezintă pentru societate;

(c) condițiile în care se efectuează tranzacția;

(d) riscurile pe care le presupune pentru lichiditatea și solvabilitatea societății; și

(e) prețul la care se consideră că terțul va achiziționa acțiunile.

Raportul respectiv va fi comunicat registrului în scopul asigurării publicității în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/101/CE.

(4) Ajutorul financiar total acordat terților nu poate avea ca rezultat reducerea activului net al societății sub cuantumul menționat la articolul 17 alineatele (1) și (2), luând în considerare, de asemenea, orice reducere a activului net care ar fi putut apărea ca urmare a achiziției, de către societate sau în contul acesteia, a propriilor acțiuni în conformitate cu articolul 21 alineatul (1).

Societatea înscrie în pasivul bilanțului o rezervă, care nu poate fi distribuită, de un cuantum corespunzător ajutorului financiar total.

(5) Atunci când un terț achiziționează, cu ajutorul financiar al unei societăți, acțiunile proprii ale societății în sensul articolului 21 alineatul (1) sau subscrie acțiunile emise în cadrul unei majorări a capitalului subscris, această achiziție sau subscriere se efectuează la un preț corect.

(6) Alineatele (1)-(5) nu se aplică tranzacțiilor efectuate în cadrul operațiunilor curente ale băncilor și ale altor instituții financiare, nici tranzacțiilor efectuate în vederea achiziționării de acțiuni de către sau pentru salariații societății sau ai unei societăți comerciale asociate.

Cu toate acestea, tranzacțiile menționate nu pot avea ca efect reducerea activului net sub cuantumul menționat la articolul 17 alineatul (1).

(7) Alineatele (1)-(5) nu se aplică operațiunilor efectuate în vederea achiziționării de acțiuni în conformitate cu articolul 22 alineatul (1) litera (h).

Articolul 26

Atunci când membrii organului administrativ sau de conducere al societății parte la o tranzacție menționată la articolul 25 alineatul (1) sau ai organului administrativ sau de conducere al unei întreprinderi-mamă în sensul articolului 1 din A șaptea Directivă 83/349/CEE a Consiliului din 13 iunie 1983 în temeiul articolului 50 alineatul (2) litera (g) din tratat, privind conturile consolidate ⁽¹⁾ sau această întreprindere-mamă însăși sau particulari care acționează în nume propriu dar în contul membrilor acestor organe sau în contul acestei întreprinderi sunt părți la o astfel de tranzacție, statele membre trebuie să se asigure, prin garanții adecvate, că o astfel de tranzacție nu contravine intereselor societății.

Articolul 27

(1) Luarea în gaj a propriilor acțiuni de către societate, fie direct, fie prin intermediul unei persoane acționând în nume propriu, dar în contul societății, este considerată ca o achiziție în înțelesul articolului 21, al articolului 22 alineatul (1) și al articolelor 24 și 25.

(2) Statele membre pot să nu aplice alineatul (1) operațiunilor curente ale băncilor sau ale altor instituții financiare.

⁽¹⁾ JO L 193, 18.7.1983, p. 1. Notă: titlul Directivei 83/349/CEE a fost ajustat pentru a se ține cont de renumerotarea articolelor din Tratatul de instituire a Comunității Europene, în conformitate cu articolul 5 din Tratatul de la Lisabona; trimiterea originală era la articolul 54 alineatul (3) litera (g) din tratat.

Articolul 28

(1) Subscrierea, achiziționarea sau deținerea de acțiuni ale societății comerciale pe acțiuni de către altă societate comercială în înțelesul articolului 1 din Directiva 2009/101/CE la care societatea comercială pe acțiuni dispune direct sau indirect de majoritatea drepturilor de vot sau asupra căreia poate exercita direct sau indirect o influență dominantă sunt considerate ca fiind efectuate de însăși societatea comercială pe acțiuni.

Primul paragraf se aplică, de asemenea, atunci când cealaltă societate comercială se află sub incidența legislației unei țări terțe și are o formă juridică comparabilă cu cele menționate la articolul 1 din Directiva 2009/101/CE.

Cu toate acestea, atunci când societatea comercială pe acțiuni deține indirect majoritatea drepturilor de vot sau poate exercita indirect o influență dominantă, statele membre pot să nu aplice primul și al doilea paragraf, dacă prevăd suspendarea drepturilor de vot aferente acțiunilor societății comerciale pe acțiuni deținute de cealaltă societate comercială.

(2) În absența coordonării dispozițiilor de drept intern privind grupurile, statele membre pot:

(a) să definească cazurile în care se consideră că o societate comercială pe acțiuni este în măsură să exercite o influență dominantă asupra unei alte societăți comerciale; dacă un stat membru exercită această opțiune, legislația sa internă trebuie, în orice caz, să prevadă că poate fi exercitată o influență dominantă dacă o societate comercială pe acțiuni:

— are dreptul să numească sau să demită majoritatea membrilor organului administrativ, de conducere sau de supraveghere și, în același timp, este acționar sau asociat al altei societăți comerciale; sau

— este acționar sau asociat al altei societăți comerciale și are control unic asupra majorității drepturilor de vot ale acționarilor sau asociaților săi în baza unui contract încheiat cu ceilalți acționari sau asociați ai societății în cauză.

Statele membre nu sunt obligate să prevadă dispoziții pentru alte cazuri decât cele prevăzute la prima și a doua liniuță;

(b) să definească cazurile în care o societate comercială pe acțiuni este considerată ca deținând indirect drepturile de vot sau fiind indirect în măsură să exercite o influență dominantă;

(c) să precizeze împrejurările în care o societate comercială pe acțiuni este considerată ca deținând drepturile de vot.

(3) Statele membre pot să nu aplice primul și al doilea paragraf ale alineatului (1) atunci când subscrierea, achiziția sau deținerea este efectuată în numele unei alte persoane decât persoana care subscrie, achiziționează sau deține acțiuni, care nu este nici societatea comercială pe acțiuni menționată la alineatul (1), nici altă societate comercială la care societatea comercială pe acțiuni deține, direct sau indirect, majoritatea drepturilor de vot sau la care poate exercita o influență dominantă, direct sau indirect.

(4) Statele membre pot să nu aplice primul și al doilea paragraf ale alineatului (1) atunci când subscrierea, achiziția sau deținerea este efectuată de altă societate comercială în calitate sa și în contextul activității sale ca agent profesionist de titluri de valoare, cu condiția ca aceasta să fie membru al unei burse de valori situate sau operând într-un stat membru sau să fie aprobată sau supervizată de o autoritate a statului membru cu competențe în supravegherea agenilor profesioniști de titluri de valoare, care, în înțelesul prezentei directive, pot să includă instituii de credit.

(5) Statele membre pot să nu aplice primul și al doilea paragraf ale alineatului (1), atunci când acțiunile deținute la o societate comercială pe acțiuni de altă societate comercială au fost achiziționate înainte de stabilirea raporturilor dintre cele două societăți comerciale în conformitate cu criteriile menționate la alineatul (1).

Cu toate acestea, drepturile de vot aferente acelor acțiuni sunt suspendate și acțiunile sunt luate în considerare când se determină dacă este îndeplinită condiția prevăzută la articolul 21 alineatul (1) litera (b).

(6) Statele membre pot să nu aplice articolul 22 alineatele (2) sau (3) sau articolul 23 atunci când acțiunile unei societăți comerciale pe acțiuni sunt achiziționate de o altă societate comercială, cu condiția ca acestea să asigure următoarele:

(a) suspendarea drepturilor de vot aferente acțiunilor societății comerciale pe acțiuni deținute de cealaltă societate comercială; și

(b) obligarea membrilor organelor administrative sau de conducere ale societății comerciale pe acțiuni să răscumpere de la cealaltă societate comercială acțiunile prevăzute la articolul 22 alineatele (2) și (3) și la articolul 23 la prețul la care cealaltă societate le-a achiziționat; această sancțiune nu este aplicabilă atunci când membrii organelor administrative și de conducere ale societății comerciale pe acțiuni demonstrează că acea societate nu a avut niciun rol în subscrierea sau achiziționarea acțiunilor respective.

Articolul 29

(1) Orice majorare de capital trebuie să fie hotărâtă de adunarea generală. Atât hotărârea în cauză, cât și majorarea capitalului subscris sunt publicate sub forma prevăzută de legislația fiecărui stat membru în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/101/CE.

(2) Cu toate acestea, statutul, actul constitutiv sau adunarea generală, ale cărei hotărâri trebuie publicate în conformitate cu dispozițiile alineatului (1), pot să autorizeze o majorare a capitalului subscris până la un quantum maxim stabilit ținând cont de valoarea maximă prevăzută prin lege. Dacă este cazul, majorarea capitalului subscris poate fi decisă, în limitele quantumului stabilit, de către organul societății abilitat în acest sens. Organul în cauză poate fi abilitat în această privință pentru un termen de maximum cinci ani, termen care poate fi reînnoit o dată sau de mai multe ori de către adunarea generală, de fiecare dată pentru maximum cinci ani.

(3) Dacă există mai multe categorii de acțiuni, hotărârea adunării generale privind majorarea de capital menționată la alineatul (1) sau aprobarea de a majora capitalul menționată la alineatul (2) sunt supuse unui vot separat cel puțin pentru fiecare categorie de acționari ale căror drepturi sunt afectate de operațiunea în cauză.

(4) Prezentul articol se aplică emisiunilor de orice titluri care pot fi convertite în acțiuni sau conferă dreptul de subscriere de acțiuni, dar nu și conversiei unor astfel de titluri sau exercitării dreptului de subscriere.

Articolul 30

Acțiunile emise în schimbul unor aporturi, în cursul unei majorări a capitalului subscris, trebuie achitate în proporție de cel puțin 25 % din valoarea lor nominală sau, în absența unei valori nominale, din echivalentul lor contabil. Dacă este prevăzută o primă de emisiune, aceasta trebuie achitată integral.

Articolul 31

(1) Acțiunile emise pentru alte aporturi decât cele în numerar ca efect al unei majorări a capitalului subscris trebuie achitate integral în termen de cinci ani de la decizia de majorare a capitalului subscris.

(2) Aporturile menționate la alineatul (1) fac obiectul unui raport întocmit, înainte de majorarea de capital, de către unul sau mai mulți experți independenți față de societate, desemnați sau aprobați de către o autoritate administrativă sau judecătorească. Experții în cauză pot fi persoane fizice sau juridice sau societăți, în conformitate cu legislația fiecărui stat membru.

Se aplică articolul 10 alineatele (2) și (3) și articolele 11 și 12.

(3) Statele membre pot decide să nu aplice alineatul (2) în cazul unei majorări de capital subscris efectuate pentru realizarea unei fuziuni, a unei divizări sau a unei oferte publice de achiziționare sau schimb de acțiuni și pentru plata în numerar a acționarilor societății comerciale care este absorbită sau divizată, ori care face obiectul unei oferte publice de achiziționare sau schimb de acțiuni.

Cu toate acestea, în cazul unei fuziuni sau al unei divizări, statele membre aplică dispozițiile de la primul paragraf numai dacă se întocmește de către unul sau mai mulți experți independenți un raport privind proiectul de fuziune sau de divizare.

Atunci când statele membre decid să aplice alineatul (2) în cazul unei fuziuni sau al unei divizări, acestea pot să prevadă ca raportul în temeiul prezentului articol și raportul întocmit de unul sau mai mulți experți independenți privind proiectul de fuziune sau de divizare să poată fi întocmite de același expert sau de aceiași experți.

(4) Statele membre pot să nu aplice alineatul (2), dacă toate acțiunile emise în cursul unei majorări a capitalului subscris sunt emise pentru alte aporturi decât cele în numerar subscrise de una sau mai multe societăți comerciale, cu condiția ca toți acționarii societății beneficiare să fi fost de acord să nu se întocmească raportul de expertiză și cu condiția îndeplinirii cerințelor din articolul 10 alineatul (4) literele (b)-(f).

Articolul 32

Dacă majorarea de capital nu este subscrisă integral, capitalul va fi majorat cu cuantumul subscrierilor vărsate doar în cazul în care condițiile de emisiune prevăd această posibilitate.

Articolul 33

(1) Ori de câte ori majorarea de capital are loc pentru aporturi în numerar, acționarii trebuie să beneficieze, proporțional cu capitalul reprezentat de acțiunile deținute de aceștia, de dreptul de preempțiune asupra acțiunilor emise.

(2) Legislația unui stat membru:

(a) poate să nu aplice alineatul (1) acțiunilor care oferă un drept limitat de participare la distribuire în înțelesul articolului 17 și/sau la repartizarea activelor societății în caz de lichidare; sau

(b) în cazul în care o societate comercială având mai multe categorii de acțiuni care conferă drepturi diferite de vot sau de participare la distribuire în înțelesul articolului 17 sau la repartizarea activelor societății în caz de lichidare procedează la o majorare a capitalului subscris prin emisiune de acțiuni noi din doar una dintre aceste categorii, aceasta poate permite ca dreptul de preempțiune al acționarilor din celelalte categorii să se exercite doar după exercitarea dreptului menționat de către acționarii din categoria căreia aparțin noile acțiuni emise.

(3) Orice ofertă de subscriere în temeiul dreptului de preempțiune și perioada în care trebuie exercitat dreptul menționat se publică în buletinul național desemnat în conformitate cu Directiva 2009/101/CE. Cu toate acestea, legislația unui stat membru poate să nu prevadă respectiva obligație de publicare în cazul în care toate acțiunile societății sunt nominative. În acest caz, toți acționarii societății trebuie informați în scris. Dreptul de preempțiune trebuie exercitat într-un termen care nu poate fi mai scurt de 14 zile de la data publicării ofertei de subscriere sau de la data expedierii scrisorilor către acționari.

(4) Dreptul de preempțiune nu poate fi limitat sau retras prin statut sau actul constitutiv. Cu toate acestea, adunarea generală poate decide cu privire la aceasta. Organul de administrare sau conducere trebuie să prezinte acestei adunări un raport scris motivând limitarea sau retragerea dreptului de preempțiune și justificând prețul de emisiune propus. Adunarea generală hotărăște în conformitate cu normele privind cvorumul și majoritatea prevăzute la articolul 44. Hotărârea adunării se publică sub forma prevăzută de legislația fiecărui stat membru în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/101/CE.

(5) Legislația unui stat membru poate prevedea că statutul, actul constitutiv sau adunarea generală, hotărând în conformitate cu normele privind cvorumul și majoritatea prevăzute la alineatul (4), pot să acorde competența de a limita sau retrage dreptul de preempțiune organului societății care este împuternicit să decidă asupra unei majorări a capitalului subscris în limitele capitalului autorizat. Competența respectivă nu poate fi acordată pentru un termen mai lung decât termenul prevăzut în cazul competenței prevăzute la articolul 29 alineatul (2).

(6) Dispozițiile alineatelor (1)-(5) se aplică pentru emisiunea tuturor titlurilor convertibile în acțiuni sau care conferă dreptul de subscriere de acțiuni, dar nu și pentru conversia titlurilor în cauză sau exercitarea dreptului de subscriere.

(7) Dreptul de preempțiune nu este exclus în înțelesul alineatelor (4) și (5) dacă, în conformitate cu decizia de majorare a capitalului subscris, acțiunile sunt emise la bănci și alte instituții financiare pentru a fi oferite acționarilor societății în conformitate cu alineatele (1) și (3).

Articolul 34

Orice reducere a capitalului subscris, cu excepția celei hotărâte prin hotărâre judecătorească, trebuie supusă cel puțin unei hotărâri a adunării generale, care hotărăște în conformitate cu normele privind cvorumul și majoritatea prevăzute la articolul 44, fără a aduce atingere articolelor 40 și 41. Decizia adunării se publică sub forma prevăzută de legislația fiecărui stat membru în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/101/CE.

Notificarea de convocare a adunării generale trebuie să specifice cel puțin scopul și modul de realizare a reducerii.

Articolul 35

Dacă există mai multe categorii de acțiuni, hotărârea adunării generale privind o reducere a capitalului subscris este supusă unui vot separat, cel puțin pentru fiecare categorie de acționari ale căror drepturi sunt afectate de operațiunea în cauză.

Articolul 36

(1) În cazul reducerii capitalului subscris, cel puțin creditorii ale căror creanțe sunt anterioare datei publicării deciziei de reducere au cel puțin dreptul de a obține o garanție pentru creanțele care nu sunt încă scadente la momentul acestei publicări. Statele membre nu pot retrage acest drept decât în cazul în care creditorul dispune de garanții adecvate sau în cazul

în care aceste garanții nu sunt necesare luând în considerare patrimoniul societății.

Statele membre stabilesc condițiile pentru exercitarea dreptului prevăzut de primul paragraf. În orice caz, statele membre se asigură că creditorii sunt autorizați să sesizeze autoritatea administrativă sau judiciară competentă pentru a obține garanțiile adecvate, cu condiția ca aceștia să poată dovedi, în mod credibil, că această reducere a capitalului subscris pune în pericol satisfacerea creanțelor lor și că nu au obținut garanții adecvate din partea societății.

(2) De asemenea, prin legislațiile statelor membre se prevede cel puțin că reducerea nu are efect sau că nu se pot face plăți în beneficiul acționarilor până când creditorii nu vor fi obținut satisfacție sau o instanță nu va fi decis neonorarea solicitărilor creditorilor.

(3) Prezentul articol se aplică dacă reducerea capitalului subscris se realizează prin exonerarea totală sau parțială de la plata soldului contribuțiilor acționarilor.

Articolul 37

(1) În cazul unei reduceri a capitalului subscris efectuată cu scopul de a compensa pierderile suferite sau de a include anumite sume într-o rezervă, nu e necesar ca statele membre să aplice articolul 36, cu condiția ca, după această operațiune, cuantumul rezervei în cauză să nu depășească 10 % din capitalul subscris redus. Exceptând cazul unei reduceri a capitalului subscris, rezerva în cauză nu poate fi distribuită acționarilor; rezerva poate fi utilizată doar pentru compensarea pierderilor suferite sau pentru majorarea capitalului subscris prin capitalizarea rezervei în cauză, în măsura în care statele membre permit o astfel de operațiune.

(2) În cazurile menționate la alineatul (1), legislațiile statelor membre trebuie să prevadă cel puțin măsurile necesare pentru a garanta că sumele derivând din reducerea capitalului social nu pot fi utilizate pentru plăți și distribuire în beneficiul acționarilor sau pentru scutirea acționarilor de obligația de a-și plăti contribuțiile.

Articolul 38

Capitalul subscris nu poate fi redus la un quantum mai mic decât capitalul minim prevăzut în conformitate cu articolul 6.

Statele membre pot permite, totuși, o astfel de reducere, dacă prevăd, de asemenea, că decizia de reducere a capitalului subscris poate avea efect doar atunci când capitalul subscris este majorat la un quantum cel puțin egal cu capitalul minim prescrist.

Articolul 39

În cazul în care prin legislația statului membru se permite amortizarea integrală sau parțială a capitalului subscris fără reducerea acestuia, aceasta impune cel puțin respectarea următoarelor condiții:

- (a) în cazul în care statutul sau actul constitutiv prevăd amortizarea, aceasta din urmă este decisă de adunarea generală care hotărăște cel puțin în condițiile normale de cvorum și majoritate; în cazul în care statutul și actul constitutiv nu prevăd amortizarea, aceasta din urmă este decisă de adunarea generală care hotărăște cel puțin în condițiile de cvorum și majoritate prevăzute la articolul 44; decizia trebuie publicată sub forma prevăzută de legislația fiecărui stat membru în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/101/CE;
- (b) doar sumele care pot fi utilizate pentru distribuire în înțelesul articolului 17 alineatele (1)-(4) pot fi utilizate pentru amortizare;
- (c) acționarii ale căror acțiuni sunt amortizate își mențin drepturile în societate, cu excepția drepturilor de rambursare a investițiilor lor și de participare la repartizarea unui dividend inițial pentru acțiunile neamortizate.

Articolul 40

(1) Dacă permite societăților reducerea capitalului subscris prin retragerea obligatorie de acțiuni, legislația unui stat membru impune îndeplinirea cel puțin a următoarelor condiții:

- (a) retragerea obligatorie trebuie să fie prevăzută sau permisă prin statut sau actul constitutiv, înainte de subscrierea acțiunilor care urmează a fi retrase;
- (b) dacă este autorizată doar prin statut sau actul constitutiv, retragerea obligatorie este decisă de către adunarea generală, cu excepția cazului în care a fost unanim aprobată de către acționarii implicați;

(c) organul societății care decide retragerea obligatorie determină condițiile și modul de retragere, dacă acestea nu au fost stabilite prin statut sau actul constitutiv;

(d) articolul 36 se aplică, cu excepția acțiunilor integral achitate și puse la dispoziția societății cu titlu gratuit sau retrase folosind sume disponibile pentru distribuire în conformitate cu articolul 17 alineatele (1)-(4); în cazurile menționate, o sumă egală cu valoarea nominală sau, în absența unei valori nominale, cu echivalentul contabil al tuturor acțiunilor retrase trebuie depusă într-o rezervă; rezerva în cauză nu poate fi distribuită acționarilor, exceptând cazul unei reduceri a capitalului subscris; rezerva în cauză poate fi utilizată doar pentru compensarea unor pierderi suferite sau pentru majorarea capitalului subscris prin capitalizarea rezervei în cauză, cu condiția ca statele membre să permită o astfel de operațiune; și

(e) decizia de retragere obligatorie se publică sub forma prevăzută de legislația fiecărui stat membru în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/101/CE.

(2) Articolul 34 alineatul (1) și articolele 35, 37 și 44 nu se aplică cazurilor menționate la alineatul (1) din prezentul articol.

Articolul 41

(1) În cazul unei reduceri a capitalului subscris prin retragerea de acțiuni achiziționate de către societate, direct sau prin intermediul unei persoane acționând în nume propriu, dar în contul societății, retragerea trebuie întotdeauna hotărâtă de adunarea generală.

(2) Se aplică articolul 36, cu excepția cazurilor în care acțiunile sunt achiziționate integral și sunt dobândite cu titlu gratuit sau folosind sume disponibile pentru distribuire în conformitate cu articolul 17 alineatele (1)-(4); în cazurile menționate, o sumă egală cu valoarea nominală sau, în absența acesteia, cu echivalentul contabil al tuturor acțiunilor retrase trebuie depusă într-o rezervă. Rezerva în cauză nu poate fi repartizată acționarilor, exceptând cazul unei reduceri a capitalului subscris. Rezerva în cauză poate fi utilizată doar pentru compensarea unor pierderi suferite sau pentru majorarea capitalului subscris prin capitalizarea rezervei în cauză, cu condiția ca statele membre să permită o astfel de operațiune.

(3) Articolele 35, 37 și 44 nu se aplică cazurilor menționate la alineatul (1) din prezentul articol.

Articolul 42

În cazurile care intră sub incidența articolului 39, a articolului 40 alineatul (1) litera (b) și a articolului 41 alineatul (1), dacă există mai multe categorii de acțiuni, decizia adunării generale privind amortizarea capitalului subscris sau reducerea acestuia prin retragerea de acțiuni este supusă unui vot separat, cel puțin pentru fiecare categorie de acționari ale căror drepturi sunt afectate de operațiunea în cauză.

Articolul 43

Dacă societățile comerciale sunt autorizate să emită acțiuni răscumpărabile, prin legislația unui stat membru se impune îndeplinirea cel puțin a următoarelor condiții pentru răscumpărarea acestor acțiuni:

- (a) răscumpărarea trebuie să fie permisă prin statutul sau actul constitutiv al societății înainte de subscrierea acțiunilor care urmează să fie răscumpărate;
- (b) acțiunile trebuie să fie achitate integral;
- (c) condițiile și modul de răscumpărare sunt stabilite prin statutul sau actul constitutiv al societății;
- (d) răscumpărarea se poate face doar utilizând sume disponibile pentru distribuire în conformitate cu articolul 17 alineatele (1)-(4) sau sume obținute dintr-o nouă emisiune realizată în vederea efectuării rambursării în cauză;
- (e) o sumă egală cu valoarea nominală sau, în absența acesteia, cu echivalentul contabil al tuturor acțiunilor răscumpărate trebuie depusă într-o rezervă care nu poate fi distribuită acționarilor, exceptând cazul unei reduceri a capitalului subscris; rezerva în cauză poate fi utilizată doar pentru majorarea capitalului subscris prin capitalizarea rezervelor;
- (f) litera (e) nu se aplică dacă răscumpărarea se face cu sume obținute dintr-o nouă emisiune realizată în vederea efectuării răscumpărării în cauză;
- (g) dacă se prevede plata unei prime către acționari ca urmare a răscumpărării, prima poate fi plătită doar din sumele disponibile pentru distribuire în conformitate cu articolul 17 alineatele (1)-(4) sau dintr-o altă rezervă decât cea menționată la litera (e) a prezentului articol care nu poate fi distribuită acționarilor, exceptând cazul unei reduceri a

capitalului subscris; rezerva în cauză poate fi utilizată doar pentru majorarea capitalului subscris prin capitalizarea rezervelor sau pentru acoperirea costurilor menționate în articolul 3 litera (j) sau a costurilor emisiunii de acțiuni sau obligațiuni sau pentru plata unei prime către deținătorii de acțiuni sau obligațiuni răscumpărabile;

- (h) notificarea răscumpărării se publică sub forma prevăzută de legislația fiecărui stat membru în conformitate cu articolul 3 din Directiva 2009/101/CE.

Articolul 44

Prin legislațiile statelor membre se prevede că deciziile menționate la articolul 33 alineatele (4) și (5) și la articolele 34, 35, 39 și 42 trebuie adoptate cu cel puțin o majoritate de nu mai puțin de două treimi din voturile conferite de titlurile sau capitalul subscris reprezentante.

Cu toate acestea, prin legislațiile statelor membre poate să se prevadă că este suficientă o majoritate simplă a voturilor menționate la primul paragraf, dacă este reprezentat cel puțin jumătate din capitalul subscris.

Articolul 45

(1) Statele membre pot deroga de la primul paragraf al articolului 9, de la articolul 21 alineatul (1) litera (a) prima teză, precum și de la articolele 29, 30 și 33 în măsura în care aceste derogări sunt necesare pentru adoptarea sau aplicarea dispozițiilor menite să încurajeze participarea angajaților sau a altor categorii de persoane stabilite de legislația internă la capitalul întreprinderilor.

(2) Statele membre pot să nu aplice articolul 21 alineatul (1) litera (a) prima teză și articolele 34, 35, 40, 41, 42 și 43 pentru societățile constituite în conformitate cu un act cu putere de lege specială, care emit atât acțiuni de capital, cât și acțiuni pentru lucrători, cele din urmă fiind emise în favoarea colectivului angajaților societății, acesta fiind reprezentat la adunările generale ale acționarilor prin delegați cu drept de vot.

Articolul 46

În scopul punerii în aplicare a prezentei directive, prin actele cu putere de lege ale statelor membre se asigură tratamentul egal al tuturor acționarilor aflați în condiții identice.

Articolul 47

(1) Statele membre pot să nu aplice articolul 3 literele (g), (i), (j) și (k) pentru societățile existente la data intrării în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative care au fost adoptate pentru a se conforma Directivei 77/91/CEE.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 48

Directiva 77/91/CEE, astfel cum a fost modificată prin actele menționate în anexa II partea A, se abrogă, fără a aduce atingere obligațiilor statelor membre în ceea ce privește termenele de transpunere în dreptul intern și de aplicare a directivelor menționate în anexa II partea B.

Trimiterile la directiva abrogată se înțeleg ca trimiteri la prezenta directivă și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa III.

Articolul 49

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 50

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasbourg, 25 octombrie 2012.

Pentru Parlamentul European

Președintele

M. SCHULZ

Pentru Consiliu

Președintele

A. D. MAVROYIANNIS

ANEXA I

FORMELE DE SOCIETĂȚI COMERCIALE MENȚIONATE LA ARTICOLUL 1 ALINEATUL (1) PRIMUL PARAGRAF

— Belgia:

société anonyme/naamloze vennootschap;

— Bulgaria:

акционерно дружество;

— Republica Cehă:

akciová společnost;

— Danemarca:

aktieselskab;

— Germania:

Aktiengesellschaft;

— Estonia:

aktsiaselts;

— Irlanda:

public company limited by shares,

public company limited by guarantee and having a share capital;

— Grecia:

ανώνυμη εταιρία;

— Spania:

sociedad anónima;

— Franța:

société anonyme;

— Italia:

società per azioni;

— Cipru:

δημόσιες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης με μετοχές, δημόσιες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση που διαθέτουν μετοχικό κεφάλαιο;

— Letonia:

akciju sabiedrība;

— Lituania:

akcinė bendrovė;

— Luxemburg:

société anonyme;

- Ungaria:
nyilvánosan működő részvénytársaság;
 - Malta:
kumpanija pubblika/public limited liability company;
 - Țările de Jos:
naamloze vennootschap;
 - Austria:
Aktiengesellschaft;
 - Polonia:
spółka akcyjna;
 - Portugalia:
sociedade anónima;
 - România:
societate pe acțiuni;
 - Slovenia:
delniška družba;
 - Slovacia:
akciová spoločnosť;
 - Finlanda:
julkinen osakeyhtiö/publikt aktieföretag;
 - Suedia:
aktieföretag;
 - Regatul Unit:
public company limited by shares,
public company limited by guarantee and having a share capital.
-

ANEXA II

PARTEA A

*Directiva abrogată și modificările ulterioare
(menționate la articolul 48)*

Directiva 77/91/CEE a Consiliului
(JO L 26, 31.1.1977, p. 1)

Actul de aderare din 1979, anexa I punctul III.C
(JO L 291, 19.11.1979, p. 89)

Actul de aderare din 1985, anexa I
(JO L 302, 15.11.1985, p. 157)

Directiva 92/101/CEE a Consiliului
(JO L 347, 28.11.1992, p. 64)

Actul de aderare din 1994, anexa I punctul XI.A
(JO C 241, 29.8.1994, p. 194)

Actul de aderare din 2003, anexa II punctul 4.A
(JO L 236, 23.9.2003, p. 338)

Directiva 2006/68/CE a Parlamentului European și a Consiliului
(JO L 264, 25.9.2006, p. 32)

Directiva 2006/99/CE a Consiliului
(JO L 363, 20.12.2006, p. 137)

Numai punctul A.2 din anexă

Directiva 2009/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului
(JO L 259, 2.10.2009, p. 14)

Numai articolul 1

PARTEA B

*Termene de transpunere în dreptul intern și de aplicare
(menționate la articolul 48)*

Directiva	Termen de transpunere	Data de aplicare
77/91/CEE	17 decembrie 1978	—
92/101/CEE	31 decembrie 1993	1 ianuarie 1995
2006/68/CE	15 aprilie 2008	—
2006/99/CE	1 ianuarie 2007	—
2009/109/CE	30 iunie 2011	—

ANEXA III

TABEL DE CORESPONDENȚĂ

Directiva 77/91/CEE	Prezenta directivă
Articolul 1 alineatul (1) primul paragraf partea introductivă	Articolul 1 alineatul (1) primul paragraf
Articolul 1 alineatul (1) primul paragraf prima până la a douăzeci și șaptea liniuță	Anexa I
Articolul 1 alineatul (1) al doilea paragraf	Articolul 1 alineatul (1) al doilea paragraf
Articolul 1 alineatul (2)	Articolul 1 alineatul (2)
Articolul 2 partea introductivă	Articolul 2 partea introductivă
Articolul 2 litera (a)	Articolul 2 litera (a)
Articolul 2 litera (b)	Articolul 2 litera (b)
Articolul 2 litera (c) prima liniuță	Articolul 2 litera (c)
Articolul 2 litera (c) a doua liniuță	Articolul 2 litera (d)
Articolul 2 litera (d)	Articolul 2 litera (e)
Articolul 2 litera (e)	Articolul 2 litera (f)
Articolele 3-5	Articolele 3-5
Articolul 6 alineatul (1) primul paragraf	Articolul 6 alineatul (1)
Articolul 6 alineatul (1) al doilea paragraf	—
Articolul 6 alineatul (2)	—
Articolul 6 alineatul (3)	Articolul 6 alineatul (2)
Articolul 7	Articolul 7
Articolul 8 alineatul (1)	Articolul 8 primul paragraf
Articolul 8 alineatul (2)	Articolul 8 al doilea paragraf
Articolul 9 alineatul (1)	Articolul 9 primul paragraf
Articolul 9 alineatul (2)	Articolul 9 al doilea paragraf
Articolul 10	Articolul 10
Articolul 10a alineatul (1) primul paragraf	Articolul 11 alineatul (1) primul paragraf
Articolul 10a alineatul (1) al doilea paragraf prima teză	Articolul 11 alineatul (1) al doilea paragraf
Articolul 10a alineatul (1) al doilea paragraf teza a doua	Articolul 11 alineatul (1) al treilea paragraf
Articolul 10a alineatul (2) primul paragraf	Articolul 11 alineatul (2) primul paragraf
Articolul 10a alineatul (2) al doilea paragraf prima teză	Articolul 11 alineatul (2) al doilea paragraf

Directiva 77/91/CEE	Prezenta directivă
Articolul 10a alineatul (2) al doilea paragraf teza a doua	Articolul 11 alineatul (2) al treilea paragraf
Articolul 10a alineatul (2) al treilea paragraf prima teză	Articolul 11 alineatul (2) al patrulea paragraf
Articolul 10a alineatul (2) al treilea paragraf teza a doua	Articolul 11 alineatul (2) al cincilea paragraf
Articolul 10a alineatul (3)	Articolul 11 alineatul (3)
Articolul 10b	Articolul 12
Articolul 11 alineatul (1) primul paragraf prima teză	Articolul 13 alineatul (1) primul paragraf
Articolul 11 alineatul (1) primul paragraf a doua teză	Articolul 13 alineatul (1) al doilea paragraf
Articolul 11 alineatul (1) al doilea paragraf	Articolul 13 alineatul (1) al treilea paragraf
Articolul 11 alineatul (2)	Articolul 13 alineatul (2)
Articolul 12	Articolul 14
Articolul 13	Articolul 15
Articolul 14	Articolul 16
Articolul 15 alineatul (1) litera (a)	Articolul 17 alineatul (1)
Articolul 15 alineatul (1) litera (b)	Articolul 17 alineatul (2)
Articolul 15 alineatul (1) litera (c)	Articolul 17 alineatul (3)
Articolul 15 alineatul (1) litera (d)	Articolul 17 alineatul (4)
Articolul 15 alineatul (2)	Articolul 17 alineatul (5)
Articolul 15 alineatul (3)	Articolul 17 alineatul (6)
Articolul 15 alineatul (4) primul paragraf	Articolul 17 alineatul (7) primul paragraf
Articolul 15 alineatul (4) al doilea paragraf prima liniuță	Articolul 17 alineatul (7) al doilea paragraf litera (a)
Articolul 15 alineatul (4) al doilea paragraf a doua liniuță	Articolul 17 alineatul (7) al doilea paragraf litera (b)
Articolul 15 alineatul (4) al treilea paragraf	Articolul 17 alineatul (7) al treilea paragraf
Articolul 16	Articolul 18
Articolul 17	Articolul 19
Articolul 18	Articolul 20
Articolul 19 alineatul (1) primul paragraf	Articolul 21 alineatul (1) primul paragraf
Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf punctele (i)-(v)	Articolul 21 alineatul (1) al doilea paragraf literele (a)-(e)
Articolul 19 alineatele (2) și (3)	Articolul 21 alineatele (2) și (3)

Directiva 77/91/CEE	Prezenta directivă
Articolul 20	Articolul 22
Articolul 21	Articolul 23
Articolul 22	Articolul 24
Articolul 23 alineatul (1) primul paragraf	Articolul 25 alineatul (1)
Articolul 23 alineatul (1) al doilea paragraf prima teză	Articolul 25 alineatul (2) primul paragraf
Articolul 23 alineatul (1) al doilea paragraf teza a doua	Articolul 25 alineatul (2) al doilea paragraf
Articolul 23 alineatul (1) al treilea paragraf prima teză	Articolul 25 alineatul (3) primul paragraf
Articolul 23 alineatul (1) al treilea paragraf prima parte a celei de a doua teze	Articolul 25 alineatul (3) al doilea paragraf partea introductivă
Articolul 23 alineatul (1) al treilea paragraf a doua parte a celei de a doua teze	Articolul 25 alineatul (3) al doilea paragraf literele (a)-(e)
Articolul 23 alineatul (1) al treilea paragraf a treia teză	Articolul 25 alineatul (3) al treilea paragraf
Articolul 23 alineatul (1) al patrulea paragraf prima teză	Articolul 25 alineatul (4) primul paragraf
Articolul 23 alineatul (1) al patrulea paragraf a doua teză	Articolul 25 alineatul (4) al doilea paragraf
Articolul 23 alineatul (1) al cincilea paragraf	Articolul 25 alineatul (5)
Articolul 23 alineatul (2) prima teză	Articolul 25 alineatul (6) primul paragraf
Articolul 23 alineatul (2) teza a doua	Articolul 25 alineatul (6) al doilea paragraf
Articolul 23 alineatul (3)	Articolul 25 alineatul (7)
Articolul 23a	Articolul 26
Articolul 24	Articolul 27
Articolul 24a alineatul (1) litera (a)	Articolul 28 alineatul (1) primul paragraf
Articolul 24a alineatul (1) litera (b)	Articolul 28 alineatul (1) al doilea paragraf
Articolul 24a alineatul (2)	Articolul 28 alineatul (1) al treilea paragraf
Articolul 24a alineatul (3)	Articolul 28 alineatul (2)
Articolul 24a alineatul (4) litera (a)	Articolul 28 alineatul (3)
Articolul 24a alineatul (4) litera (b)	Articolul 28 alineatul (4)
Articolul 24a alineatul (5)	Articolul 28 alineatul (5)
Articolul 24a alineatul (6)	Articolul 28 alineatul (6)
Articolul 25	Articolul 29
Articolul 26	Articolul 30

Directiva 77/91/CEE	Prezenta directivă
Articolul 27	Articolul 31
Articolul 28	Articolul 32
Articolul 29	Articolul 33
Articolul 30	Articolul 34
Articolul 31	Articolul 35
Articolul 32	Articolul 36
Articolul 33	Articolul 37
Articolul 34 prima teză	Articolul 38 primul paragraf
Articolul 34 teza a doua	Articolul 38 al doilea paragraf
Articolul 35	Articolul 39
Articolul 36	Articolul 40
Articolul 37	Articolul 41
Articolul 38	Articolul 42
Articolul 39	Articolul 43
Articolul 40 alineatul (1)	Articolul 44 primul paragraf
Articolul 40 alineatul (2)	Articolul 44 al doilea paragraf
Articolul 41	Articolul 45
Articolul 42	Articolul 46
Articolul 43 alineatul (1)	—
Articolul 43 alineatul (2) primul paragraf	Articolul 47 alineatul (1)
Articolul 43 alineatul (2) al doilea și al treilea paragraf	—
Articolul 43 alineatul (3)	Articolul 47 alineatul (2)
—	Articolul 48
—	Articolul 49
Articolul 44	Articolul 50
—	Anexa II
—	Anexa III

Prețul abonamentelor în 2012
(fără TVA, inclusiv cheltuieli de transport pentru expediere simplă)

Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	1 200 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, versiunea tipărită + DVD, ediție anuală	22 de limbi oficiale ale UE	1 310 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria L, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	840 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, DVD, ediție lunară (cumulat)	22 de limbi oficiale ale UE	100 EUR pe an
Supliment la Jurnalul Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice), DVD, ediție săptămânală	Multilingv: 23 de limbi oficiale ale UE	200 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria C – Anunțuri de concurs	Limbă (limbi) în funcție de concurs	50 EUR pe an

Abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, care apare în limbile oficiale ale Uniunii Europene, este disponibil în 22 de versiuni lingvistice. Jurnalul Oficial cuprinde seriile L (Legislație) și C (Comunicări și informații).

Pentru fiecare versiune lingvistică se încheie un abonament separat.

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 920/2005 al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial L 156 din 18 iunie 2005, care prevede că, temporar, instituțiile Uniunii Europene nu au obligația de a redacta toate actele în irlandeză și nici de a le publica în această limbă, Jurnalele Oficiale publicate în limba irlandeză se comercializează separat.

Abonamentul la Suplimentul Jurnalului Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice) cuprinde toate cele 23 de versiuni lingvistice oficiale într-un singur DVD multilingv.

La cerere, abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* conferă dreptul de a primi diverse anexe ale Jurnalului Oficial. Abonaților li se semnalează apariția anexelor printr-un aviz către cititori inclus în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Distribuire și abonamente

Abonamente la diverse periodice destinate vânzării, precum abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, pot fi contractate prin agențiile noastre de vânzări.

Lista agențiilor de vânzări este disponibilă la adresa:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_ro.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) oferă acces direct și gratuit la dreptul Uniunii Europene. Acest site permite consultarea *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, inclusiv a tratatelor, a legislației, a jurisprudenței și a actelor pregătitoare ale legislației.

Pentru mai multe informații despre Uniunea Europeană, consultați: <http://europa.eu>

